

EBA/GL/2022/09

ESMA35-42-1470

21.7.2022 г.

Насоки

относно общите процедури и методологии за
процеса на надзорен преглед и оценка
(ПНПО) съгласно Директива (ЕС) 2019/2034

Дял 1 Общи разпоредби

1.1 Спазване на насоките и задължения за докладване

Статут на настоящите насоки

1. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010¹ и Регламент (ЕС) № 1095/2010². Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010, компетентните органи и инвестиционните посредници полагат всички усилия за спазване на насоките.
2. В насоките е представено становището на ЕБО и ESMA за подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор или за това как следва да се прилага правото на Съюза в дадена област. Компетентните органи, както са определени в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, за които се отнасят тези насоки, трябва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (напр. като изменят правната си рамка или надзорните си процеси), включително когато насоките са предназначени основно за инвестиционните посредници.

Изисквания за отчетност

3. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, най-късно до 19.06.2023 компетентните органи са длъжни да уведомят ЕБО дали спазват или възнамеряват да спазват тези насоки или, в противен случай, да изложат причините за неспазването им. Ако в посочения срок не постъпи уведомление, ЕБО счита, че компетентните органи не спазват препоръките. Уведомленията следва да се изпращат чрез подаване на формуляра, достъпен на уебсайта на ЕБО, като се посочи референтен номер „EBA/GL/2022/09 – ESMA35-42-1470“. Уведомленията трябва да се подават от лица, имащи подходящи правомощия да отчетат спазване от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването също трябва да бъде докладвана на ЕБО.
4. Уведомленията се публикуват на уебсайта на ЕБО в съответствие с член 16, параграф 3.

---

¹ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

² Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84—119).

1.2 Предмет, обхват и определения

Предмет

5. В настоящите насоки се определят общите процедури и методики за функционирането на процеса на надзорен преглед и оценка (ПНПО), посочен в членове 36 и 45 от Директива (ЕС) 2019/2034³, и процесите и действията, предприети във връзка с членове 39, 40, 41 и 42 от посочената директива.

Обхват на прилагане

6. Настоящите насоки се прилагат във връзка с процеса на надзорен преглед и оценка (ПНПО) на инвестиционните посредници съгласно определението в членове 36—45 от Директива (ЕС) 2019/2034.
7. Компетентните органи следва да прилагат настоящите насоки на най-високо равнище на консолидация в съответствие с нивото на прилагане на изискванията на първа част, дял II от Регламент (ЕС) 2019/2033. За предприятията майки и дъщерните предприятия, включени в консолидацията, компетентните органи следва да коригират дълбочината и степента на подробност на своите оценки, така че да съответстват на нивото на прилагане.
8. Когато инвестиционен посредник има дъщерно предприятие в същата държава членка, може да се приложи пропорционален подход при оценката на адекватността на капитала и ликвидността чрез акцентиране върху оценката на разпределението на капитала и ликвидността между субектите и евентуалните пречки пред прехвърлянето на капитал или ликвидност в рамките на групата.
9. За групи инвестиционни посредници, включително групи с предприятия, установени в трети държави, процедурните изисквания следва да се прилагат по координиран начин в рамките на колегиите от надзорни органи, създадени съгласно член 48 от Директива (ЕС) 2019/2034. Дял 11 обяснява подробно как се прилагат тези насоки по отношение на трансгранични групи и техните субекти.

Адресати

10. Настоящите насоки са предназначени за компетентните органи, както е определено в член 4, параграф 2, подточка viii) от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

---

³ Директива (ЕС) 2019/2034 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно пруденциалния надзор върху инвестиционните посредници и за изменение на директиви 2002/87/ЕО, 2009/65/ЕО, 2011/61/ЕС, 2013/36/ЕС, 2014/59/ЕС и 2014/65/ЕС (ОВ L 314, 5.12.2019 г., стр. 64).

Определения

11. Освен ако не е посочено друго, термините, използвани и определени в Регламент (ЕС) 2019/2033⁴, Директива (ЕС) 2019/2034 или Директива 2014/59/ЕС⁵, имат същото значение в насоките. За целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

„Надзорен орган в областта на БИП/БФТ“ означава компетентен орган, който отговаря за надзора на спазването от страна на инвестиционните посредници на разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/849.

„Риск от неправомерно поведение“ означава текущ или бъдещ риск от загуби за даден инвестиционен посредник, произтичащи от случаи на неправомерни действия поради умисъл или небрежност, включително неподходящо предоставяне на финансови услуги.

„Процес на вътрешна оценка на капиталовата адекватност и процес на вътрешна оценка на риска (ПВОКАПВОР)“ означава механизмите, стратегиите и процесите, посочени в член 24 от Директива (ЕС) 2019/2034, които могат да бъдат допълнително разделени на:

„Процес на вътрешна оценка на капиталовата адекватност (ВААК)“ означава механизми, стратегии и процеси за текуща оценка и поддържане на сумите, видовете и разпределението на вътрешния капитал, които инвестиционните посредници считат за подходящи за покриване на естеството и нивото на рисковете, които те могат да представляват за други лица и на които самите инвестиционни посредници са или могат да бъдат изложени; и

„Процес на вътрешна оценка на адекватността на ликвидността (ВААЛ)“ означава механизми, стратегии и процеси за текуща оценка и поддържане на сумите, видовете и разпределението на ликвидните активи, които инвестиционните посредници считат за подходящи за покриване на естеството и нивото на рисковете, които те могат да представляват за други лица и на които самите инвестиционни посредници са или могат да бъдат изложени.

„Лихвен риск (ЛР)“ означава настоящия или бъдещ риск за доходите и собствения капитал на инвестиционния посредник, произтичащ от неблагоприятни промени в лихвените проценти.

---

⁴ Регламент (ЕС) 2019/2033 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно пруденциалните изисквания за инвестиционните посредници и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010, (ЕС) № 575/2013, (ЕС) № 600/2014 и (ЕС) № 806/2014 (ОВ L 314, 5.12.2019 г., стр. 1).

⁵ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190—348).

„Ликвидност в рамките на деня“ означава средствата, достъпни в рамките на работния ден, за да може инвестиционният посредник да извърши плащания в реално време.

„Ликвиден риск в рамките на деня“ означава настоящия или бъдещ риск от това инвестиционният посредник да не успее да управлява ефективно своите ликвидни нужди в рамките на деня.

„Риск за информационно комуникационните технологии (ИКТ)“ означава риск от загуба поради нарушаване на поверителността, нарушение на интегритета на системи и данни, неприложимост или неналичност на системи и данни, или невъзможност за промяна на ИТ с разумен срок и разходи, когато изискванията на средата или дейността се променят (т.е. бързина на извършване на промяна).

„Макропруденциално изискване“ или „мярка“ означава изискването или мярката, наложени от компетентен или специално определен орган за противодействие на макропруденциален или системен риск.

„Надзорен орган на пазара“ означава компетентен орган, който отговаря за надзора на спазването от страна на инвестиционните посредници на разпоредбите на Директива 2014/65/ЕС⁶.

„Риск от изпиране на пари и финансиране на тероризма (ИП/ФТ)“ означава рискът, както е определен в Насоките на ЕБО относно рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ⁷.

„Обща ПНПО оценка“ означава актуалната оценка на общата жизнеспособност на даден инвестиционен посредник въз основа на оценката на ПНПО елементите.

„Общ ПНПО рейтинг“ означава численият показател на общия риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник въз основа на общата ПНПО оценка.

„Насоки по втори стълб (P2G)“ означава нивото и качеството на собствения капитал, с който се очаква да разполага инвестиционния посредник над неговите капиталови изисквания, определени в съответствие с член 41 от Директива (ЕС) 2019/2034.

„Изискване по втори стълб (P2R)“ или „изискване за допълнителен капитал“ означава допълнителното капиталово изискване, наложено съгласно член 40 от Директива (ЕС) 2019/2034.

---

⁶ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

⁷ Насоки на ЕБО съгласно член 17 и член 18, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849 относно комплексната проверка на клиента и факторите, които кредитните и финансовите институции следва да вземат предвид при оценката на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързан с индивидуални делови взаимоотношения и случайни сделки („Насоки относно рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ“) (EBA/GL/2021/02).

„Репутационен риск“ означава настоящият или възможен риск за доходите, собственият капитал или ликвидността на инвестиционния посредник, произтичащ от накърнена репутация на инвестиционния посредник.

„Склонност за поемане на риск“ означава съвкупното ниво и видове риск, които инвестиционният посредник е готов да поеме в рамките на своя капацитет за поемане на риск в съответствие с бизнес модела си, за да постигне своите стратегически цели.

„Рейтинг на риска“ означава цифровото изражение, обобщаващо надзорната оценка на индивидуалния риск за капитала, ликвидността и финансирането, който представлява вероятността даден риск да има значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, след като се вземат предвид управлението и механизмите за контрол на риска и преди да се вземе предвид способността на инвестиционния посредник да намали риска чрез наличните капиталови и ликвидни ресурси.

„Рискове за капитала“ означава отделни рискове, които, ако се реализират, ще окажат значително пруденциално въздействие върху собствения капитал на инвестиционния посредник през следващите 12 месеца. Те включват, но не се ограничават до рисковете, обхванати в членове 29 и 36 от Директива (ЕС) 2019/2034.

„Рискове за ликвидността и финансирането“ означава отделни рискове, които, ако се реализират, ще окажат значително пруденциално въздействие върху ликвидността на инвестиционния посредник през различни времеви хоризонти.

„ПНПО елемент“ означава едно от следните: анализ на бизнес модела, оценка на вътрешното управление и механизми за контрол на риска в рамките на дружеството, оценка на рисковете за капитала, ПНПО капиталова оценка, оценка на рисковете за ликвидността и финансирането или ПНПО оценка на ликвидността.

„Надзорни сравнителни показатели“ означава количествени инструменти, свързани с риска, разработени от компетентния орган за предоставяне на оценка на собствения капитал, необходим за покриване на рисковете или рисковите елементи, които не са обхванати от Регламент (ЕС) 2019/2033.

„Оценка на жизнеспособността“ означава цифровото изражение, обобщаващо надзорната оценка на елемент от ПНПО и представляващо указание за риска за жизнеспособността на инвестиционния посредник, произтичащ от оцененния елемент на ПНПО“.

1.3 Прилагане

Датата на прилагане

12. Настоящите насоки се прилагат от 19.06.2023.

13. Настоящите насоки са приложими незабавно за дейностите, свързани с ПНПО, започнати през 2023 г.

Дял 2 Общ ПНПО

2.1 Преглед на общата рамка на ПНПО

14. Компетентните органи следва да се уверят, че надзорният отчет за ПНПО на даден инвестиционен посредник обхваща следните компоненти:

- а) категоризиране на инвестиционния посредник и периодичен преглед на това категоризиране;
- б) наблюдение на ключови показатели;
- в) анализ на бизнес модела (АБМ);
- г) оценка на вътрешното управление и механизмите за контрол в рамките на дружеството;
- д) оценка на рисковете за капитала;
- е) оценка на рисковете за ликвидността;
- ж) оценка на адекватността на собствения капитал на инвестиционния посредник;
- з) оценка на адекватността на ликвидните средства на инвестиционния посредник;
- и) обща ПНПО оценка; и
- й) надзорни мерки (и мерки за ранна намеса, където е необходимо).

2.1.1 Категоризация на инвестиционните посредници

15. Компетентните органи следва да категоризират всеки инвестиционен посредник, за който трябва да се извърши надзорният преглед и оценка, посочени в член 36 от Директива (ЕС) 2019/2034, в една от следните категории:

- Категория 1 — инвестиционни посредници, отговарящи на поне един от следните критерии:
  - i. тяхната стойност на общо активи и задбалансовите експозиции е равна или надвишава 1 милиард евро; или
  - ii. тяхната стойност на общо активи и задбалансовите експозиции е равна или надвишава 250 милиона евро и те извършват дейности, посочени

в раздел А, точка 3 или 6 от приложение I към Директива 2014/65/ЕС⁸; или

iii. те се считат за значими въз основа на надзорната преценка на компетентния орган.

- Категория 2 — инвестиционни посредници, чиято стойност на общо активи и задбалансовите експозиции е под 1 млрд. евро и е равна или надвишава 250 млн. евро и които не извършват нито една от дейностите, посочени в раздел А, точка 3 или 6 от приложение I към Директива 2014/65/ЕС.
- Категория 3 — инвестиционни посредници, чиято стойност на общо активи и задбалансовите експозиции е под 250 милиона евро и които не отговарят на условията за квалифициране като малък и невзаимосвързан инвестиционен посредник, посочени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033.
- Малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници, както е посочено в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033.

16. Категоризацията следва да се използва от компетентните органи като база за прилагане на принципа на пропорционалност, както е посочен в раздел 2.4, а не като средство за отразяване на качеството на даден инвестиционен посредник.

17. Измежду категориите от 1 до 3 компетентните органи могат да категоризират инвестиционния посредник за всеки отделен случай в категория, по-висока или по-ниска в списъка, отколкото в съответствие с критериите, изброени в точка 15. За тази цел компетентните органи следва да вземат предвид аспекти като мащаба и сложността на операциите, мащаба на дейностите по търгуване с ценни книжа, размера на държаните парични средства на клиента, рисковия профил на инвестиционния посредник и всички други имащи отношение аспекти. Когато се извършва такава прекласификация, компетентните органи следва да се стремят да осигурят достатъчна хомогенност и съпоставимост между инвестиционните посредници от една и съща категория.

18. Компетентните органи следва да базират категоризирането на надзорните отчетни данни и на информацията, извлечена от предварителния анализ на бизнес модела (вж. раздел 4.2). Категоризацията следва да бъде преразглеждана ежегодно или в случай на значителна промяна в дейностите. В случай на промяна на категорията за инвестиционен посредник последната година на пълен цикъл на ПНПО следва да бъде взета предвид при определянето на графика за следващата оценка на елементите на ПНПО.

2.1.2 Постоянна оценка на рисковете

19. Компетентните органи следва да извършват постоянна оценка на рисковете, на които инвестиционният посредник е или може да бъде изложен, чрез следните дейности:

---

⁸ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

- а) наблюдение на ключовите показатели, както е посочено в дял 3;
  - б) анализ на бизнес модела, както е посочено в дял 4;
  - в) оценка на вътрешното управление и механизмите за контрол в рамките на дружеството, както е посочено в дял 5;
  - г) оценка на рисковете за капитала, както е посочено в дял 6; и
  - д) оценка на рисковете за ликвидността, както е посочено в дял 8.
20. Оценката следва да се извършва в съответствие с критериите за пропорционалност, определени в раздел 2.4. Оценката следва да се преразглежда на фона на новопостъпила информация.
21. Компетентните органи следва да гарантират, че резултатите от описаните по-горе оценки:
- а) са ясно документирани в резюме на констатациите;
  - б) са отразени в рейтинг, който се определя в съответствие със специфичните указания, предвидени в дела от тези насоки, който се отнася до съответния елемент;
  - в) подкрепят оценките на други елементи или налагат по-задълбочено разследване на несъответствията между оценките на тези елементи;
  - г) допринасят за общата ПНПО оценка и рейтинг; и
  - д) водят до предприемане на надзорни мерки, когато е подходящо, и обосновават решенията, взети за предприемане на тези мерки.

2.1.3 Периодична оценка на адекватността на капитала и ликвидността

22. Компетентните органи следва да извършват периодичен преглед на адекватността на собствения капитал и ликвидността на инвестиционния посредник за осигуряване на надеждно покритие на рисковете, на които инвестиционният посредник е или може да бъде изложен, чрез следните оценки:
- а) ПНПО оценка на капитала, както е посочено в дял 7; и
  - б) ПНПО оценка на ликвидността, както е посочено в дял 9.
23. Компетентните органи следва да извършват периодични оценки, като вземат предвид минималните критерии за ангажираност и пропорционалност, посочени в раздел 2.4. Компетентните органи може да извършат по-чести оценки. Компетентните органи следва да извършват преглед на оценката на фона на съществени новопоявили се констатации от оценката на риска, когато компетентните органи решат, че констатациите може да окажат съществено влияние върху собствения капитал и/или ликвидност на инвестиционния посредник.
24. Компетентните органи следва да гарантират, че резултатите от оценките:

- а) са ясно документирани в резюме;
- б) са отразени в рейтинг, който е определен за адекватността на капитала и ликвидността на инвестиционния посредник, в съответствие с указанията, предвидени в дела, който се отнася до съответния елемент;
- в) допринасят за общата ПНПО оценка и рейтинг; и
- г) вземат под внимание и информират относно надзорното изискване инвестиционният посредник да притежава собствен капитал и/или ликвидност, надвишаващи минималните изисквания, определени в Регламент (ЕС) 2019/2033, както е подходящо.

2.1.4 Обща оценка по процеса на надзорен преглед и оценка

25. Компетентните органи следва да извършват постоянна оценка на рисковия профил на инвестиционния посредник и неговата жизнеспособност чрез обща ПНПО оценка, както е посочено в дял 10. Чрез общата ПНПО оценка компетентните органи следва да определят възможността рисковете да доведат до определянето на даден инвестиционен посредник за проблемен предвид адекватността на собствения капитал и ликвидността, вътрешното управление, механизмите за контрол и/или бизнес модела или стратегията, а оттук и необходимостта от предприемане на мерки за ранна намеса, когато е приложимо, и/или от определяне дали инвестиционният посредник може да се счита за проблемен или има вероятност да стане проблемен.
26. Оценката следва да се преразглежда постоянно на фона на констатациите от оценките на риска или резултатите от ПНПО оценките на капитала и ликвидността.
27. Компетентните органи следва да гарантират, че резултатите от оценката:
  - а) са отразени в рейтинг, който е определен за общата жизнеспособност на инвестиционния посредник, в съответствие с указанията, предвидени в дял 10;
  - б) са ясно документирани в резюме за общата ПНПО оценка, която включва определените ПНПО рейтинги (като цяло и за отделните елементи) и всички надзорни констатации, направени от последната оценка; и
  - в) формират основата за надзорното определяне на това дали инвестиционният посредник може да се счита за „проблемен или има вероятност да стане проблемен“; за инвестиционните посредници, за които се прилага Директива 2014/59/ЕС, това определяне следва да се прилага в съответствие с член 32 от посочената директива, като се вземат предвид и Насоките на ЕБО относно „това, че е проблемен или има вероятност да стане проблемен“⁹.

---

⁹ Насоки на ЕБО за тълкуването на различните обстоятелства, при които за дадена институция се приема, че е проблемна или има вероятност да стане проблемна съгласно член 32, параграф 6 от Директива 2014/59/ЕС (EBA/GL/2015/07)

2.1.5 Диалог с инвестиционни посредници, прилагане на надзорни мерки и съобщаване на констатации

28. Като следват модела за минимална ангажираност, както е посочено в раздел 2.4, компетентните органи следва да влязат в диалог с инвестиционните посредници, за да извършат оценка на отделните ПНПО елементи, както е предвидено в дяловете, отнасящи се до съответните елементи.
29. Въз основа на общата ПНПО оценка и оценките на отделните ПНПО елементи, компетентните органи следва да предприемат надзорни мерки, предвидени в дял 10.
30. Ако констатациите от наблюдението на ключовите показатели, оценката на ПНПО елементи или друга надзорна дейност изискват прилагане на надзорни мерки, за да се отговори на непосредствени опасения, компетентните органи не трябва да изчакват приключването на оценката на всички ПНПО елементи и актуализиране на общата ПНПО оценка, а да вземат решение за предприемане на необходимите мерки за коригиране на оценяваната ситуация и след това да продължат с актуализирането на общата ПНПО оценка.
31. Както е посочено в раздел 2.4, компетентните органи следва също така да започнат диалог въз основа на резултатите от цялостната оценка на ПНПО, заедно със съответните надзорни мерки и да информират инвестиционния посредник в края на процеса за капиталовите изисквания и изискванията за ликвидност, както и за надзорните мерки, които той е длъжен да спазва.

2.2 Определяне на рейтинг в ПНПО

32. Компетентните органи следва да определят рейтинг на риска и оценка на жизнеспособността, за да обобщят резултатите от оценката на различните рискови категории и елементи в рамката на ПНПО.
33. При оценяването на отделните категории на риска и елементи на ПНПО компетентните органи следва да използват скалата — 1 (нисък риск), 2 (средно нисък риск), 3 (средно висок риск) и 4 (висок риск), която отразява надзорното становище въз основа на съответните таблици на рейтингите, съдържащи се във всеки дял, който се отнася до съответните елементи. Компетентните органи следва да използват придружаващите „съображения“, предоставени в тези таблици, като насоки, за да обосноват надзорната оценка (т.е. не е необходимо инвестиционният посредник да покрива всички „съображения“, свързани с рейтинг „1“, за да получи рейтинг „1“) и/или да ги доразвият, или да добавят допълнителни съображения. Компетентните органи следва да определят рейтинг „4“, за да отразят най-лошата възможна оценка (т.е. следва да се даде рейтинг „4“, дори ако позицията на инвестиционния посредник е по-лоша от предвидената в „съображенията“ за рейтинг „4“).
34. При прилагане на насоките компетентните органи може да въведат по-детайлно определяне на рейтинга за вътрешни цели, като например планиране на ресурсите, при условие че се спазва общата рамка за определяне на рейтинга, изложена в тези насоки.

35. Компетентните органи следва да гарантират, че всички рейтинги подлежат на редовен преглед, най-малко с честотата, предвидена в раздел 2.4 и без ненужно забавяне на базата на съществени нови констатации или развития.

2.2.1 Рейтинги на риска

36. Компетентните органи следва да определят рейтинги за индивидуалните рискове за капитала в съответствие с критериите, указани в дял 6, и рейтинги за рисковете за ликвидността и финансирането в съответствие с критериите, указани в дял 8. Тези рейтинги представляват вероятността даден риск да има значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, след като се вземе предвид качеството на контрола на риска за смекчаване на това въздействие (т.е. остатъчен риск), но преди да се вземе предвид способността на инвестиционни посредник да смекчи риска чрез наличните капиталови или ликвидни ресурси.
37. Компетентните органи следва да определят рейтинга на риска главно чрез оценка на присъщия риск, но следва също да отразят съображенията относно управлението и механизмите за контрол на риска. По-специално адекватността на управлението и механизмите за контрол може да намали или, в някои случаи, да увеличи риска от значително пруденциално въздействие (т.е. съображенията, свързани с присъщия риск могат да подценят или надценят нивото на риска в зависимост от адекватността на управлението и механизмите за контрол).
38. При прилагането на настоящите насоки компетентните органи могат да оценяват присъщите нива на риск и качеството на управлението и контрола на риска поотделно (което води до междинни и нетни оценки) или съвкупно (което води само до нетни оценки на риска). Компетентните органи може също така да въведат обобщаващи методологии за обобщаване на отделните рискове за капитала и ликвидността и рейтингите за финансирането.

2.2.2 Рейтинги на жизнеспособността

39. Компетентните органи следва да определят по отделно рейтинги, за да се обобщи нивото на риска за жизнеспособността на инвестиционния посредник на основата на резултатите от оценката на четирите елемента на ПНПО:
- а) бизнес модел и стратегия, в съответствие с критериите, определени в дял 4;
  - б) вътрешно управление и механизми за контрол в рамките на дружеството, в съответствие с критериите, определени в дял 5;
  - в) адекватност на капитала, в съответствие с критериите, определени в дял 7; и
  - г) адекватност на ликвидността, в съответствие с критериите, определени в дял 9.
40. Що се отнася до капиталовата адекватност и адекватността на ликвидността, тези оценки представляват надзорно становище върху капацитета на капитала и ликвидните ресурси

на инвестиционния посредник да смекчават/покриват индивидуални рискове за капитала и ликвидността, както е посочено в дялове 6 и 8.

41. Компетентните органи следва също да определят общата оценка на ПНПО в съответствие с указанията в дял 10 критерии. Тази оценка следва да бъде присъдена въз основа на надзорна преценка и следва да представлява надзорното становище за цялостната жизнеспособност на инвестиционния посредник.
42. Компетентните органи следва да се уверят, че оценяването на бизнес модела, вътрешното управление и механизмите за контрол, адекватността на капитала, адекватността на ликвидността и общата оценка на ПНПО постига следните цели:
  - а) показва вероятността от необходимост за предприемане на мерки за ранна намеса за справяне с опасенията в съответствие с критериите, указани в дял 10;
  - б) действа като активатор за вземане на решение дали да бъдат предприети, където е приложимо, мерки за ранна намеса в съответствие с Насоките на ЕБО относно активаторите за използване на мерки за ранна намеса; и
  - в) помага за приоритизирането и планирането на надзорни ресурси и задаването на приоритети.
43. Компетентните органи следва да гарантират, че общият резултат от ПНПО, определен въз основа на съвкупния поглед върху заплахите от елементите на ПНПО, дава индикация за цялостната жизнеспособност на инвестиционния посредник, включително дали инвестиционният посредник е „проблемен или има вероятност да стане проблемен“;
44. Когато резултатът от общата ПНПО оценка предполага, че даден инвестиционен посредник може да се счита за „проблемен или има вероятност да стане проблемен“, компетентните органи следва да приложат рейтинг „F“ и когато е приложимо да следват процеса на ангажиране на органите за реструктуриране, както е предвидено в член 32 от Директива 2014/59/ЕС.

2.3 Организационни разпоредби

45. Компетентните органи следва да гарантират, че за провеждането на ПНПО, техните организационни процедури включват най-малко следното:
  - а) описание на ролите и отговорностите на техния надзорен персонал по отношение на извършването на ПНПО, както и съответните отчетни линии при нормални и извънредни ситуации;
  - б) договорености за сътрудничество с други съответни надзорни органи, за да се потърси тяхното мнение и съответния принос по конкретни въпроси, които могат да окажат въздействие върху констатациите или оценките на ПНПО, за да се избегне дублиране на работата и да се осигури последователност на оценките и на свързаните с тях надзорни мерки;

- в) процедури за документиране и регистриране на констатации и надзорни преценки;
- г) мерки за одобряване на констатациите и оценките, както и поетапни процедури при наличие на разногласия в рамките на компетентния орган, както при нормални, така и при извънредни ситуации;
- д) указания за организиране на диалог с инвестиционния посредник по модела за минимална ангажираност, както е предвидено в раздел 2.4, за да се направи оценка на отделните ПНПО елементи; и
- е) договорености за консултации с инвестиционен посредник и съобщаване на резултатите от ПНПО на инвестиционния посредник.

46. При определянето на правилата за диалог с инвестиционните посредници, компетентните органи следва също така да вземат предвид потенциалните последици от предоставяне на рейтингите на инвестиционните посредници по отношение на техните задължения за оповестяване съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 596/2014¹⁰ и Директиви 2014/57/ЕС¹¹ и 2004/109/ЕО¹².

2.4 Пропорционалност и надзорна ангажираност

47. Компетентните органи следва да прилагат принципа на пропорционалност по отношение на обхвата, честотата и интензивността на надзорните ангажименти и диалога с инвестиционния посредник, както и надзорните очаквания за стандартите, на които инвестиционният посредник следва да отговаря, в съответствие с категорията на инвестиционния посредник, както е посочено в таблица 2 по-долу.
48. За честотата на аспекта на надзорна ангажираност предвид пропорционалността, когато планират ПНПО дейности, компетентните органи следва да се придържат към минимално ниво на модел на ангажираност, както следва в следващите подглави и в таблица 2.
49. Когато компетентните органи установят, че инвестиционните посредници имат сходни рискови профили, те могат да извършват тематични оценки на ПНПО за множество инвестиционни посредници като единна оценка (по-специално АБМ може да се извършва за всички малки инвестиционни посредници, които получават и предават нареждания за няколко класа активи, като се има предвид, че е вероятно да се установят едни и същи проблеми с жизнеспособността на дейността за всички тези инвестиционни

¹⁰ Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1).

¹¹ Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно наказателноправните санкции за пазарна злоупотреба (Директива за пазарната злоупотреба) (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 179).

¹² Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО (ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 38).

посредници). Компетентните органи могат също така да използват адаптирани методологии за прилагането на ПНПО за инвестиционни посредници със сходни рискови профили.

50. За инвестиционните посредници с общ рейтинг 4 на ПНПО и, когато е необходимо, за инвестиционните посредници с общ рейтинг 3 на ПНПО, въз основа на констатациите от предишни оценки на елементите на ПНПО, компетентните органи следва да определят допълнително равнище на ангажираност, при което следва да се изискват по-големи надзорни ресурси и по-висока честота на оценката (поне временно), независимо от категорията на инвестиционния посредник. Като се има предвид минималната честота на оценката на всички елементи на ПНПО, посочени в следващите подглави и в таблица 2, по-честите оценки могат да обхващат специфични елементи на ПНПО, когато е необходимо специално внимание поради по-високия риск, или пълната оценка на ПНПО.
51. Независимо от времето след последния ПНПО, компетентните органи следва да извършат нова оценка, ако е настъпила поне една от следните ситуации:
- а) при мониторинга на ключовите показатели се наблюдава значителна промяна в сравнение с референтната дата на последната оценка на всички елементи на ПНПО;
  - б) налице е негативна публична информация за инвестиционния посредник, посочваща потенциален значителен риск (в контекста на репутационния риск, риска от неправомерно поведение, ИТ сигурността);
  - в) компетентните органи имат други причини да считат, че бизнес моделът или рисковият профил на инвестиционния посредник са се променили значително след референтната дата на последната оценка на всички елементи на ПНПО.
52. Когато планират дейности по ПНПО, компетентните органи следва да обърнат специално внимание на координирането на дейностите с другите страни, които са пряко или непряко включени в оценката, в частност когато се изискват входни данни от инвестиционния посредник и/или други компетентни органи, участващи в надзора на трансгранични групи, както е предвидено в дял 11.
53. Що се отнася до обхвата на пропорционалността, при провеждането на ПНПО чрез прилагане на настоящите насоки, компетентните органи следва да признаят, че различните елементи, методологични аспекти и компоненти на оценката, както е предвидено в дялове 4, 5, 6 и 8, нямат еднакво значение за всички инвестиционни посредници. Компетентните органи следва, когато е приложимо, да прилагат различни степени на подробност при оценката в зависимост от категорията, в която е определен инвестиционният посредник и в степента, подходяща за размера и бизнес модела на инвестиционния посредник, както и от естеството, мащаба и сложността на неговите дейности.
54. В края на всяка оценка на всички елементи на ПНПО, компетентните органи могат да информират инвестиционния посредник за резултата от цялостната оценка на ПНПО и следва да предоставят:

- а) декларация за количеството и състава на собствените средства, които инвестиционният посредник трябва да поддържа над изискванията, посочени във втора, трета и четвърта част от Регламент (ЕС) 2019/2033, в съответствие с член 39, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2019/2034;
- б) декларация за количеството и състава на собствените средства, които инвестиционният посредник трябва да притежава в съответствие с член 41 от Директива (ЕС) 2019/2034;
- в) декларация за притежаваната ликвидност и всички специфични изисквания за ликвидност, определени от компетентните органи в съответствие с член 42 от Директива (ЕС) 2019/2034;
- г) становище за други надзорни мерки, които компетентният орган възнамерява да предприеме.

2.4.1 Инвестиционни посредници от категория 1

55. За да се осигури подходяща честота на надзорните дейности, свързани с ПНПО за инвестиционните посредници от категория 3, компетентните органи следва:

- а) да наблюдават ключовите показатели веднъж на тримесечие;
- б) да актуализират оценките на всички отделни ПНПО елементи най-малко веднъж на 2 години;
- в) да имат постоянен ангажимент и да поддържат диалог с ръководния орган и висшето ръководство на инвестиционния посредник.

2.4.2 Инвестиционни посредници от категория 2

56. За да се осигури подходяща честота на надзорните дейности, свързани с ПНПО за инвестиционните посредници от категория 3, компетентните органи следва:

- а) да наблюдават ключовите показатели веднъж на тримесечие;
- б) да актуализират оценките на всички отделни ПНПО елементи най-малко веднъж на 3 години;
- в) да се ангажират с ръководния орган и висшето ръководство на инвестиционния посредник най-малко със същата честота като оценката на всички елементи на ПНПО.

2.4.3 Инвестиционни посредници от категория 2

57. За да се осигури подходяща честота на надзорните дейности, свързани с ПНПО за инвестиционните посредници от категория 3, компетентните органи следва:

- а) да наблюдават ключовите показатели веднъж на тримесечие;

- б) да извършват оценка на всички елементи на ПНПО с оглед на новосъздадената съществена информация относно съществуващия риск, като обхватът и задълбочеността на прегледа са съобразени със специфичния рисков профил на инвестиционния посредник;
- в) да се ангажират с ръководния орган и висшето ръководство на инвестиционния посредник най-малко със същата честота като оценката на всички елементи на ПНПО.

Когато сметат за целесъобразно, компетентните органи могат да определят редовни минимални честоти за оценка на всички елементи на ПНПО за всички инвестиционни посредници от категория 3 или за подгрупа от тях.

2.4.4 Малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници

58. За малките и невзаимосвързаните инвестиционни посредници, които отговарят на критериите по член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033, компетентните органи следва:

- а) да извършват мониторинг на ключовите показатели най-малко веднъж годишно;
- б) да извършват оценка на всички елементи на ПНПО с оглед на новосъздадената съществена информация относно съществуващия риск, като обхватът и задълбочеността на прегледа са съобразени със специфичния рисков профил на инвестиционния посредник;
- в) да се ангажират и да поддържат диалог с ръководния орган и с висшето ръководство на инвестиционния посредник, когато това се счита за необходимо и по-специално в контекста на оценката на елементите на ПНПО, когато се извършва.

Таблица 2. Прилагане на ПНПО за различни категории инвестиционни посредници

Категория	Наблюдение на ключови показатели	Оценка на всички ПНПО елементи	Минимално ниво на ангажираност/диалог
1	Веднъж на три месеца	2 години	Постоянен диалог с ръководния орган и висшето ръководство.
2	Веднъж на три месеца	3 години	Ангажираност въз основа на събития с ръководния орган и висшето ръководство, поне с честотата на ПНПО оценка.
3	Веднъж на три месеца	На базата на събитие (с обхват и задълбоченост на прегледа, съобразени	Ангажираност въз основа на събития с ръководния орган и висшето ръководство, поне с честотата на ПНПО оценка.

		със специфичния рисков профил на инвестиционния посредник)	
Малки и невзаимосвързан и инвестиционни посредници, както е посочено в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033	Годишно	На базата на събитие (с обхват и задълбоченост на прегледа, съобразени със специфичния рисков профил на инвестиционния посредник)	Ангажираност въз основа на събития с ръководния орган и висшето ръководство, поне с честотата на ПНПО оценка.

Дял 3 Наблюдение на ключови показатели

---

59. Компетентните органи следва да се ангажират с текущо наблюдение на ключови финансови и нефинансови показатели, за да наблюдават промените във финансовото състояние и рисковите профили на инвестиционните посредници. Компетентните органи следва също да използват това наблюдение, за да установят необходимостта от актуализиране на оценката на ПНПО елементите на фона на новопостъпила съществена информация извън планираните надзорни дейности. Когато наблюдението разкрива съществена промяна в рисковия профил на инвестиционния посредник или аномалии в показателите, компетентните органи следва да разследват причините и, когато е уместно, да извършат преглед на оценката на съответния ПНПО елемент предвид новопостъпилата информация.
60. Компетентните органи следва да наблюдават ключовите финансови показатели в съответствие с честотата на докладване за инвестиционния посредник. Мониторингът на нефинансовите показатели следва да бъде адаптиран към естеството и нестабилността на конкретния нефинансов показател, но следва да се извършва поне веднъж годишно.
61. Компетентните органи следва да създадат системи и модели за наблюдение, които да позволят установяването на съществени промени и аномалии в поведението на показатели, и трябва да е зададат прагове, където е подходящо. Компетентните органи следва също да гарантират, че за всички съответни показатели (или комбинации от показатели), обхванати от наблюдението, се разследват каквито и да е аномалии и съществени промени. По този начин компетентните органи следва да определят причината и да оценят съществеността на потенциалното пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник и възможните последици за категоризацията на дружеството.
62. Компетентните органи следва да приспособят набора от показатели и техните прагове спрямо специфичните характеристики на отделните инвестиционни посредници или групи от инвестиционни посредници с подобни характеристики (сходни групи). Рамката на показателите, моделите и праговете на наблюдение трябва да отразяват размера, сложността, бизнес модела и рисковия профил на инвестиционния посредник и следва да обхващат географските райони, секторите и пазарите, в които работи инвестиционният посредник.
63. Компетентните органи следва да установят показатели за проследяване чрез текущо наблюдение на база редовната надзорна отчетност и чрез използване на определенията от стандартите за обща отчетност.
64. Рамките на установените показатели и резултатите от наблюдението на ключови показатели също трябва да се използват като входни данни за оценката на рисковете за капитала и рисковете за ликвидността и финансирането по съответните ПНПО елементи.

65. Показателите, използвани за наблюдение, следва да включват най-малко следните специфичните показатели за дружествата:
- а) финансови и нефинансови показатели, насочени към категориите риск, обхванати от настоящите насоки, приложими за конкретната категория инвестиционни посредници (вж. дялове 6 и 8);
  - б) всички съотношения, произтичащи от прилагането на Регламент (ЕС) 2019/2033 и от националното законодателство за прилагане на Директива (ЕС) 2019/2034;
  - в) когато е приложимо, минималните изисквания за собствен капитал и приемливи задължения (МИПЗ), както е посочено в Директива 2014/59/ЕС;
  - г) когато са налични — показатели за възстановяване, използвани в планове за възстановяване на дружеството.
66. Компетентните органи следва да включват нефинансови показатели, като например обхвата на разрешението, броя на служителите, броя на жалбите или други значими нефинансови показатели и те могат да определят допълнителни показатели, когато това бъде сметено за целесъобразно.
67. Компетентните органи следва да съчетават специфичните показатели на дружеството със съответните макроикономически показатели, когато има такива, в географските райони, отраслите и пазарите, в които работи инвестиционният посредник.
68. Компетентните органи следва също да обмислят възможността за допълване на текущото наблюдение на ключови финансови и нефинансови показатели с преглед на наличните независими пазарни проучвания и анализи.

Дял 4 Анализ на бизнес модела

4.1 Общи положения

69. Настоящият дял определя критериите за оценка на бизнес модела и стратегията на инвестиционния посредник. Компетентните органи следва да прилагат тази оценка по отношение на инвестиционен посредник на същото равнище като цялостната оценка на ПНПО, но могат да я прилагат и за конкретна дейност, на равнище стопанска дейност или тематично.
70. Без да намаляват отговорността на ръководния орган на инвестиционния посредник да провежда и организира дейността си и без да посочват предпочитания за специфични бизнес модели, компетентните органи следва да провеждат анализ на бизнес модела (АБМ), за да оценят бизнес и стратегическите рискове и за да определят:
- а) жизнеспособността на настоящия бизнес модел на инвестиционния посредник въз основа на неговата способност да генерира приемливи доходи през следващите 12 месеца; и
  - б) устойчивостта на стратегията на инвестиционния посредник за ориентиран към бъдещето период от най-малко 3 години.
71. Компетентните органи следва да използват резултатите от АБМ в подкрепа на оценката на всички други елементи на ПНПО. Компетентните органи може да оценят специфични аспекти на АБМ, по-специално количествената оценка на бизнес модела, като част от оценката на други ПНПО елементи.
72. Компетентните органи следва също да използват АБМ в подкрепа на установяването на ключови слабости на инвестиционния посредник, които е най-вероятно да имат съществено въздействие върху инвестиционния посредник или да доведат до считането му за проблемен в бъдеще.
73. В допълнение, компетентните органи следва да използват УПИ за оценка на пруденциалните последици от рисковете от ИП/ФТ, които са им известни, свързани с бизнес модела на инвестиционния посредник. Във връзка с това компетентните органи следва да използват информацията, получена от надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, по-специално своите оценки на рисковете от ИП/ФТ и всички констатации, свързани със съществени слабости в контрола на БИП/БФТ на даден инвестиционен посредник, за да допълнят констатациите си от текущия надзор и да преценят дали те поражда опасения от пруденциален характер, свързани с рисковете от ИП/ФТ. Когато оценката показва, че бизнес моделът на инвестиционния посредник поражда опасения от пруденциален характер, свързани с рисковете от ИП/ФТ, компетентните органи следва да споделят резултата от

пруденциалната оценка на бизнес модела с надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

74. Компетентните органи трябва да предприемат следните стъпки като част от АБМ по пропорционален начин, т.е. да адаптират степента на подробност на анализа към специфичното положение на инвестиционния посредник, възприемания риск, както и мащаба и сложността на неговите дейности:

- а) предварителна оценка;
- б) установяване на областите на фокус;
- в) оценка на бизнес средата;
- г) количествен анализ на текущия бизнес модел;
- д) качествен анализ на текущия бизнес модел;
- е) анализ на бъдещата стратегия (включително планираните промени в бизнес модела);
- ж) оценка на жизнеспособността на бизнес модела през следващите 12 месеца;
- з) оценка на устойчивостта на стратегията;
- и) установяване на ключовите слабости, на които бизнес моделът и стратегията на инвестиционния посредник го излагат или може да го изложат; и
- й) обобщаване на констатациите и рейтингите.

75. За инвестиционните посредници от категория 3, когато мащабът и сложността на дейностите на инвестиционния посредник са по-малки, компетентните органи могат да извършат АБМ и да определят съответния резултат по опростен начин. В тези случаи те следва най-малко да оценят жизнеспособността на бизнес модела и устойчивостта на стратегията на инвестиционните посредници, като вземат предвид тяхната бизнес среда и следва да идентифицират основните слабости. За инвестиционните посредници от клас 3 компетентните органи следва да решават за всеки отделен случай дали и в каква форма да извършат АБМ, като най-малкото формират цялостен поглед върху това как тези инвестиционни посредници генерират възвръщаемост и установяват уязвимостите, на които са изложени, които могат да повлияят на способността им да генерират такава възвръщаемост.

76. За да проведат АБМ, компетентните органи може да използват следните източници на количествена и качествена информация, ако е налична:

- а) когато е достатъчно надежден, стратегическия план/стратегическите планове на инвестиционния посредник с прогнози за текущата година и за бъдещи периоди, както и основни икономически допускания;
- б) финансовата (публична) отчетност (включително отчети за приходи и разходи, счетоводен баланс);

- в) регулаторно отчитане;
- г) вътрешна отчетност (управленска информация, капиталово планиране, отчетност на ликвидността, вътрешни доклади за рискове);
- д) когато е приложимо, планове за възстановяване и реструктуриране;
- е) доклади от трети страни, включително одиторски доклади, доклади от капиталови/кредитни анализатори; и
- ж) други съответни изследвания/проучвания, включително от Международния валутен фонд (МВФ), макропруденциални органи и институции и европейски институции.

4.2 Предварителна оценка

77. Компетентните органи следва да анализират основните дейности, географското местоположение и пазарните позиции на инвестиционния посредник, за да установят на най-високото ниво на консолидация в юрисдикцията, следното:

- а) основно географско местоположение;
- б) основни дъщерни дружества/клонове; и
- в) основни дейности и, когато е приложимо, стопански дейности или продуктови линии.

78. За целта компетентните органи следва да вземат предвид набор от съответни показатели в момента на оценка и техните промени във времето. Тези показатели следва да включват:

- а) принос към общите приходи/разходи;
- б) дял на активи;
- в) принос към капиталовите изисквания; и
- г) пазарна позиция.

79. Компетентните органи следва да използват тази предварителна оценка, за да:

- а) определят съществеността на стопанската дейност: компетентните органи следва да определят кои географски райони, дъщерни дружества/клонове, дейности и, когато е приложимо, стопански дейности или продуктови линии са най-съществените въз основа на приноса към печалбата (по-специално въз основа на отчета за приходите и разходите), риска (включително К-фактори или други рискови мерки) и/или организационните приоритети. Компетентните органи следва да използват тази информация като основа за

определяне върху какво трябва да се фокусира АБМ (разгледан по-нататък в раздел 4.3);

- б) определят партньорската група: компетентните органи могат да определят i) съответната партньорска група за инвестиционния посредник въз основа на неговата структура и дейност; II) да проведат АБМ, партньорската група въз основа на конкурентните продуктови линии/бизнес направления, насочени към същия източник на печалба/клиенти;
- в) подкрепят прилагането на принципа на пропорционалност: компетентните органи могат да използват резултатите от предварителната оценка, за да помогнат да се определи подходящата подробност на оценката.

4.3 Установяване на областите на фокус за АБМ

80. Компетентните органи следва да определят фокуса на АБМ. Те трябва да се съсредоточат върху бизнес направления, които са най-важни по отношение на жизнеспособността или бъдещата устойчивост на текущия бизнес модел и/или е най-вероятно да доведат до увеличаване на експозицията на инвестиционния посредник към съществуващи или нови слабости. Компетентните органи може да вземат предвид:

- а) съществеността на стопанските дейности — дали определени стопански дейности са по-важни от гледна точка на генериране на печалби (или загуби) или парични потоци;
- б) предишни надзорни констатации — дали констатациите за други елементи на ПНПО може да предоставят показатели за бизнес направленията, които изискват допълнително разследване, включително констатации от надзорни органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- в) констатации и наблюдения от вътрешни или външни одиторски доклади — дали одитната функция е установила специфични проблеми по отношение на устойчивостта или жизнеспособността на определени бизнес направления;
- г) значение за стратегическите планове — дали има бизнес направления, които инвестиционният посредник желае да развие или намали значително;
- д) наблюдавани промени в бизнес модела — дали се наблюдават фактически промени в бизнес модела, които са настъпили, без инвестиционният посредник да декларира планирани промени или да публикува нови стратегически планове и дали промените в бизнес модела могат да изложат инвестиционния посредник на повишен риск от ИП/ФТ; и
- е) сравнения в групата институции със сходни характеристики — дали дадено бизнес направление е проявило нетипично изпълнение (като отдалечаваща се стойност) в сравнение с останалите институции в сходната група.

4.4 Оценка на бизнес средата

81. За да си изградят мнение относно достоверността на стратегическите допускания на даден инвестиционен посредник, компетентните органи следва да предприемат анализ на бизнес средата. При него се вземат под внимание настоящите и бъдещите бизнес условия, при които един инвестиционен посредник работи или е вероятно да работи въз основа на своите основни или съществени географски и бизнес експозиции. Този анализ следва да се основава на основните макроикономически променливи, регулаторните и пазарните тенденции и конкурентната среда.

4.5 Анализ на текущия бизнес модел

82. За да разберат средствата и методите, използвани от даден инвестиционен посредник, за да работи и да генерира печалби, компетентните органи следва да извършват количествени и качествени анализи.

4.5.1 Количествен анализ

83. Компетентните органи следва да извършват статичен анализ и анализ на тренда на ключовите количествените характеристики на текущия бизнес модел на даден инвестиционен посредник, за да разберат неговото финансово състояние и влиянието на по-високата или по-ниската му склонност за поемане на риск в сравнение с тази на сходната група.

84. Областите, които трябва да се анализират от компетентните органи, могат да включват:

- а) печалба и загуба: компетентните органи могат да оценят базисната рентабилност на инвестиционния посредник (след изключенията и еднократните разходи), разбивката на потоците от приходи, разбивката на разходите, провизиите за обезценка и ключовите съотношения (включително маржа на нетната печалба на разходи/приходи, нетния паричен поток);
- б) счетоводния баланс: компетентните органи може да оценят видовете активи и пасиви, структурата на финансиране, промяната в собствения капитал и капиталовите изисквания и основните отношения (включително възвръщаемост на собствения капитал, основен капитал от първи ред, недостиг във финансирането);
- в) концентрациите: компетентните органи може да оценят концентрациите в отчета за приходи и разходи и счетоводния баланс, свързани с клиенти, отрасли и географски местоположения; и
- г) склонност към поемане на риск: компетентните органи могат да оценят формалните ограничения, въведени от инвестиционния посредник (по-специално ограниченията за търговия) и придържането му към тях, за да разберат рисковете, които инвестиционният посредник е готов да поеме, за да стимулира финансовите си резултати.

4.5.2 Качествен анализ

85. Компетентните органи следва да предприемат анализ на качествените характеристики на текущия бизнес модел на инвестиционния посредник, за да разберат вложените в него фактори за успех и ключови зависимости.
86. Областите, които трябва да се анализират от компетентните органи, могат да включват:
- а) основни външни зависимости: компетентните органи може да определят основните екзогенни фактори, които оказват влияние върху успеха на бизнес модела; те могат да включват доставчици трети страни, посредници, както и специфични регулаторни фактори;
  - б) основни вътрешни зависимости: компетентните органи може да определят основните ендогенни фактори, които оказват влияние върху успеха на бизнес модела; те могат да включват качеството на ИТ платформите и операционния и ресурсен капацитет; и дори ключови хора;
  - в) франчайз: компетентните органи може да определят дали взаимоотношенията с клиенти, доставчици и партньори са добри; това може да включва разчитането на инвестиционния посредник на неговата репутация, ефективността на клоновете, лоялността на клиентите и ефективността на партньорствата; и
  - г) области на конкурентно преимущество: компетентните органи може също да определят областите, в които инвестиционният посредник има конкурентно преимущество над сходните институции; това може да включва всяко от горепосочените, като качеството на ИТ платформите на инвестиционния посредник или други фактори, като глобалната мрежа на инвестиционния посредник, мащаба на неговата дейност или неговото продуктово предложение.
  - д) Рисковете от ИП/ФТ: при анализа компетентните органи следва да вземат предвид всички признаци за това, че бизнес моделът и дейностите пораждат повишени рискове от ИП/ФТ, включително кешови транзакции или установяване или използване на правни субекти във високорискови трети държави, определени в съответствие с член 9 от Директива (ЕС) 2015/849. Когато има такива, тези признаци следва да бъдат допълнени от количествен анализ, когато е целесъобразно, с акцент по-специално върху съществеността на приходите и приходите от операции, извършвани в такива високорискови трети държави, концентрациите на експозиции към клиенти, за които инвестиционните посредници прилагат разширена комплексна проверка на клиента, както е посочено в глава II, раздел 3 от Директива 2015/849.

4.6 Анализ на стратегията

87. Компетентните органи следва да предприемат количествен и качествен анализ на финансовите прогнози и стратегическия план на инвестиционния посредник, за да разберат допусканията, приемливостта и степента на риск на неговата бизнес стратегия.
88. Областите, които трябва да се анализират от компетентните органи, могат да включват:
- а) обща стратегия: компетентните органи може да разгледат основните количествени и качествени управленски цели;
  - б) прогнозиран финансов резултат: компетентните органи може да разгледат прогнозирания финансов резултат, като включат същите или подобни показатели като тези, включени в количествения анализ на текущия бизнес модел;
  - в) фактори за успех на стратегията: компетентните органи може да определят предложените ключови промени в текущия бизнес модел за постигане на целите;
  - г) допускания: компетентните органи може да определят правдоподобността и последователността на допусканията, направени от инвестиционния посредник, които обуславят неговата стратегия и прогнози; те може да включват допускания в области, като макроикономически показатели за измерване, динамика на пазара, обем и ръст на маржа при ключови продукти, отрасли и географски местоположения; и
  - д) способности за изпълнение: компетентните органи може да определят способностите за изпълнение на инвестиционния посредник въз основа на доказано придържане към предишни стратегии и прогнози, сложността и амбицията на поставената стратегия в сравнение с текущия бизнес модел.

4.7 Оценка на жизнеспособността на бизнес модела

89. След като проведат анализите, предвидени в раздели 4.4 и 4.5, компетентните органи трябва да формират или актуализират своето становище за жизнеспособността на текущия бизнес модел на инвестиционния посредник въз основа на неговата способност да генерира приемливи приходи през следващите 12 месеца предвид неговия количествен резултат, ключови фактори за успех и зависимости, и бизнес средата.
90. Компетентните органи могат да оценят нивото на приходите въз основа на следните критерии:
- а) възвръщаемост на собствения капитал към цена на капитала или еквивалентна мярка: компетентните органи може да преценят дали бизнес моделът генерира възвръщаемост над разходите (с изключение на еднократните плащания) на база възвръщаемост към цената на капитала; други показатели за измерване, като възвръщаемост на активите или

възвръщаемост на капитала, съобразени с рисковете, както и вземане под внимание на промените в тези мерки по време на цикъла, също може да подкрепят тази оценка;

- б) структура на паричния поток: компетентните органи може да преценят дали структурата на паричния поток е подходяща за бизнес модела и стратегията; колебания или несъответствия в създаването на паричния поток може да означава, че даден бизнес модел или стратегия, дори такъв, който генерира възвръщаемост над разходите, може да не е жизнеспособен или устойчив предвид текущата или бъдещата бизнес среда; и
- в) склонност за поемане на риск: компетентните органи могат да преценят дали бизнес моделът или стратегията на инвестиционния посредник разчитат на склонност за поемане на риск, по отношение на отделни рискове или по-общо, която се счита за висока или е различна от тази на партньорската група, когато има такава.

4.8 Оценка на устойчивостта на стратегията на инвестиционния посредник

91. След като са извършили анализите, обхванати в раздели 4.4—4.6, компетентните органи следва да формират или актуализират своето становище относно устойчивостта на стратегията на инвестиционния посредник в рамките на ориентиран към бъдещето период, като вземат предвид неговите стратегически планове и финансови прогнози, както и надзорната оценка на бизнес средата. Този ориентиран към бъдещето период следва да обхваща най-малко 3 години, но може да бъде удължен, за да съответства на следващата очаквана пълна ПНПО оценка, в съответствие с модела за минимална ангажираност, посочен в дял 2.

92. По-специално компетентните органи може да оценят устойчивостта на стратегията на инвестиционния посредник въз основа на:

- а) правдоподобността на допусканията на инвестиционния посредник и прогнозния финансов резултат в сравнение с надзорното становище за текущата и бъдещата бизнес среда;
- б) въздействието върху прогнозния финансов резултат на надзорното становище за бизнес средата (когато това се различава от допусканията на инвестиционния посредник); и
- в) нивото на риск на стратегията (т.е. сложността и амбицията на стратегията в сравнение с текущия бизнес модел) и последващата вероятност за успех въз основа на вероятните възможности на инвестиционния посредник за изпълнение (измерено чрез успеха на инвестиционния посредник при изпълнение на предишни стратегии от подобен мащаб или досегашния резултат спрямо стратегическия план).

93. За несложни инвестиционни посредници и когато финансовите прогнози не са налични или не са надеждни, компетентните органи могат да оценят устойчивостта на стратегията на инвестиционния посредник по качествен начин, като се съсредоточат върху:

- а) цялостния планиран растеж по значими бизнес дейности и потенциалното въздействие на бизнес средата върху способността за реализиране на стратегията;
- б) потенциалното несъответствие между стимулите за дългосрочна печалба на инвестиционния посредник и интересите на потребителите и финансовите пазари;
- в) съгласуваността на стратегията на инвестиционния посредник с неговата склонност към риск.

4.9 Установяване на ключови слабости

94. След като проведат АБМ, компетентните органи следва да оценят ключовите слабости, на които бизнес моделът и стратегията на инвестиционния посредник го излагат или може да го изложат, като вземат предвид някое от следните:

- а) очаквано лошо финансово изпълнение;
- б) разчитане на нереалистична стратегия;
- в) прекомерни концентрации или променливост (включително приходи, постъпления и клиенти, подлежащи на разширена комплексна проверка на клиента, посочена в глава II, раздел 3 от Директива (ЕС) 2015/849, високорискови трети държави в съответствие с член 9 от посочената директива);
- г) прекомерно поемане на риск;
- д) проблеми, свързани с паричните потоци и структурата на финансиране;
- е) значителни външни проблеми (включително регулаторни събития, налагащи „обособяване“ на бизнес единици); и
- ж) Рисковете от екологичен, социален и управленски характер и тяхното въздействие върху жизнеспособността и устойчивостта на бизнес модела и дългосрочната устойчивост на инвестиционния посредник.

95. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират представа за жизнеспособността на бизнес модела на инвестиционния посредник и устойчивостта на неговата стратегия, както и за всички необходими мерки за справяне с проблеми и опасения.

4.10 Резюме на констатациите и оценка

96. Въз основа на оценката на жизнеспособността и устойчивостта на бизнес модела, компетентните органи следва да формират общо становище за жизнеспособността на бизнес модела и устойчивостта на стратегията, и евентуалните рискове за жизнеспособността на даден инвестиционен посредник, произтичащи от тази оценка. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на жизнеспособността въз основа на съображенията, посочени в таблицата по-долу.

Таблица 3. Надзорни съображения за определяне на оценка за анализ на бизнес модела

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
1	Бизнес моделът и стратегията представляват ниско ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник генерира силни и стабилни приходи, които са приемливи предвид склонността му за поемане на риск и структурата на финансиране. • Няма съществени концентрации на активи или неустойчиви концентрирани източници на приходи. • Инвестиционният посредник има силна конкурентна позиция в избраните от него пазари и стратегия, която има вероятност да я затвърди. • Инвестиционният посредник има финансови прогнози, съставени въз основа на правдоподобни допускания относно бъдещата бизнес среда. • Стратегическите планове са подходящи предвид текущия бизнес модел и изпълнителните способности на управлението.
2	Бизнес моделът и стратегията представляват средно-ниско ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник генерира средно ниво на приходи в сравнение със сходни дружества и/или исторически резултат, които като цяло са приемливи предвид неговата склонност за поемане на риск и структура на финансиране. • Има известни концентрации на активи или концентрирани източници на приходи. • Инвестиционният посредник е изправен пред конкурентен натиск върху своите продукти/услуги в един или повече ключови пазари. Известни съмнения относно стратегията ѝ за справяне със ситуацията. • Инвестиционният посредник има финансови прогнози, съставени въз основа на оптимистични допускания относно бъдещата бизнес среда.

		<ul style="list-style-type: none"> • Стратегическите планове са разумни предвид текущия бизнес модел и изпълнителните способности на управлението, но не са безрискови.
3	Бизнес моделът и стратегията представляват средно-високо ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник генерира приходи, които често са слаби или нестабилни или разчита на склонност за поемане на риск или структура на финансиране, за да генерира подходящи приходи, които предизвикват надзорна загриженост. • Има значителни концентрации на активи или концентрирани източници на приходи. • Инвестиционният посредник има слаба конкурентна позиция за своите продукти/услуги в избраните от него пазари и може да има няколко бизнес направления с добри перспективи. Пазарният дял на инвестиционния посредник може да намалява значително. Има съмнения относно стратегията ѝ за справяне със ситуацията. • Инвестиционният посредник има финансови прогнози, съставени въз основа на прекалено оптимистични допускания относно бъдещата бизнес среда. • Стратегическите планове може да не са правдоподобни предвид текущия бизнес модел и изпълнителните способности на управлението.
4	Бизнес моделът и стратегията представляват високо ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник генерира много слаби или силно нестабилни приходи или разчита на неприемлива склонност за поемане на риск или структура на финансиране, за да генерира подходящи приходи. • Инвестиционният посредник има изключителни концентрации на активи или неустойчиви концентрирани източници на приходи. • Инвестиционният посредник има много слаба конкурентна позиция за своите продукти/услуги в избраните от него пазари и участва в бизнес направления с много слаби перспективи. Стратегическите планове е много малко вероятно да се справят със ситуацията. • Инвестиционният посредник има финансови прогнози, съставени въз основа на много нереалистични допускания относно бъдещата бизнес среда. • Стратегическите планове не са правдоподобни предвид текущия бизнес модел и изпълнителните способности на управлението.

Дял 5 Оценка на вътрешното управление и контрола на инвестиционния посредник

5.1 Общи положения

97. Компетентните органи следва да оценят дали системите за вътрешно управление са подходящи за и съизмерими спрямо рисковия профил, бизнес модела, естеството, размерите и сложността на инвестиционния посредник. Те следва да идентифицират степента, в която инвестиционният посредник се придържа към приложимите изисквания на ЕС и национални изисквания за системи за добро вътрешно управление и да установят евентуални недостатъци. Компетентните органи следва да преценят в частност дали системите за вътрешно управление осигуряват добро управление на рисковете и включват подходящи механизми за вътрешен контрол и надзор. Компетентните органи следва да установят дали има сериозни рискове, предизвикани от лоши системи за вътрешно управление и потенциалното им въздействие върху устойчивостта на рисковия профил на инвестиционния посредник.
98. По отношение на ПНПО, оценката на вътрешното управление и контрол на инвестиционния посредник следва да включва, като се има предвид прилагането на принципа на пропорционалност, оценка на следните области:
- а) цялостната рамка за вътрешно управление, която следва да включва ясна организационна структура и подходяща култура на корпоративния риск;
  - б) състав, организация и функциониране на ръководния орган и неговите комитети, ако са установени такива;
  - в) политики и практики за възнаграждението;
  - г) рамката за вътрешен контрол, която следва да включва независимо спазване на изискванията и, когато е приложимо, функции за вътрешно управление на риска и вътрешен одит;
  - д) рамка за управление на риска, включително ПВОКАПВОР;
  - е) информационни и комуникационни технологии; и
  - ж) планиране на непрекъснатост на дейността.
99. Оценката на вътрешното управление следва да служи за основа на специфичната оценка на управлението и контрола на риска, както е посочено в дялове 6 и 8, както и ПНПО оценка на капитала в дял 7 и ПНПО оценка на ликвидността в дял 9. По същия начин анализът за отделните рискове на вътрешната капиталова адекватност и на процеса на

вътрешна оценка на риска, прегледан съгласно дял 7, както и установените по този начин недостатъци, следва да послужи за основа на оценката на цялостната рамка за управление на риска, оценена съгласно настоящия дял.

100. В съответствие с Насоките на ЕБО относно вътрешното управление¹³, оценката на рамката за вътрешно управление следва да включва проверка на наличието на правила и механизми за управление, за да се гарантира, че инвестиционният посредник спазва приложимите изисквания за БИП/БФТ и взема предвид всяка допълнителна информация, получена от надзорните органи за БИП/БФТ относно оценката на тези правила и механизми.

101. За да се гарантира последователна защита на инвеститорите в рамките на финансовите услуги, компетентните органи следва да се координират с органите на пазара и да вземат предвид съответната информация, получена от тези органи, за оценката на правилата за управление и контрола на цялото дружество.

Принцип на пропорционалност

102. Компетентните органи следва да вземат предвид принципа на пропорционалност, за да се гарантира, че правилата за вътрешно управление, установени от инвестиционните посредници, включително в контекста на групите инвестиционни посредници, са съвместими с индивидуалния рисков профил на дружеството и групата, съизмерими с техния размер и вътрешна организация, съответстващи на техния бизнес модел, подходящи за естеството, мащаба и сложността на техните дейности и достатъчни за ефективното постигане на целите на съответните регулаторни изисквания.

103. За целите на горната точка и като се има предвид разнообразието от различни бизнес модели, при които работят инвестиционните посредници и групите инвестиционни посредници, следва да се прецени дали инвестиционните посредници с по-сложна организация или с по-голям мащаб следва да имат по-сложни правила за управление, докато инвестиционните посредници с по-опростена организация или с по-малък мащаб или по-малко сложни дейности могат да прилагат по-опростени правила за управление.

104. За оценката на вътрешното управление следва да се вземат предвид критерии, които трябва да бъдат отчетени при прилагането на принципа на пропорционалност, в съответствие с Насоките на ЕБО относно вътрешното управление:

- а) размерът, изразен чрез счетоводния баланс на инвестиционния посредник и включените в обхвата на неговата пруденциална консолидация дъщерни предприятия;
- б) управляваните активи;

---

¹³ Насоки на ЕБО относно вътрешното управление съгласно Директива (ЕС) 2019/2034 (EBA/GL/2021/14).

- в) дали инвестиционният посредник има разрешение да държи пари или активи на клиенти;
- г) съхраняваните и администрираните активи;
- д) обема на изпълнените нареждания на клиенти;
- е) обема на дневния поток на трансакциите;
- ж) географското присъствие на инвестиционните посредници и размера на операциите им в рамките на всяка юрисдикция, включително в юрисдикции на трети държави;
- з) правната форма на инвестиционния посредник, включително дали инвестиционният посредник е част от група и ако това е така, оценката на пропорционалността за групата;
- и) дали инвестиционният посредник има разрешение да използва вътрешни модели за измерване на капиталови изисквания, както е посочено в член 22 от Регламент (ЕС) 2019/2033;
- й) вида на лицензираните дейности, услугите, извършвани от инвестиционния посредник, както е определено в раздели А и Б от приложение I към Директива 2014/65/ЕС и други услуги, извършвани от инвестиционния посредник;
- к) свързаните бизнес модел и стратегия; естеството и сложността на стопанската дейност и организационната структура на инвестиционния посредник;
- л) стратегията по отношение на риска, рисковият апетит и действителният рисков профил на инвестиционния посредник, като се вземе предвид също резултатът от оценките по процедурите за надзорен преглед и оценка (ПНПО) по отношение на капитала и ликвидността;
- м) собствеността и структурата на финансиране на инвестиционния посредник;
- н) вида клиенти;
- о) сложността на финансовите инструменти или договорите;
- п) възложените дейности на външни изпълнители и каналите за разпространение;
- р) съществуващите системи за информационни и комуникационни технологии (ИКТ), включително системи за осигуряване на непрекъсваемост и възлагане на дейности на външни изпълнители в тази област;

105. За правилното прилагане на ПНПО в случай на инвестиционни посредници, класифицирани в съответствие с дял 2 към категория 3, в съответните раздели на настоящия дял са предвидени коригирани минимални изисквания.

106. За инвестиционните посредници, които отговарят на условията за квалифициране като малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници, посочени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033 (дружества от клас 3), компетентните органи следва да преразгледат организационните си разпоредби, както сметнат за целесъобразно, като вземат предвид приложимите регулаторни изисквания.

5.2 Обща рамка за вътрешно управление

107. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник създава стабилна вътрешна рамка и механизми за управление в съответствие с разпоредбите на член 26 от Директива (ЕС) 2019/2034, Насоките на ЕБО относно вътрешното управление, Насоките на ЕБО относно разумните политики за възнагражденията¹⁴, Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията¹⁵, Насоките на ESMA относно изискванията за управление на продуктите по ДПФИ II¹⁶ и Съвместните насоки на ESMA и ЕБО относно оценката на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции¹⁷. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник показва най-малко, че:

- а) управителният орган е определил, одобрил и наблюдава подходяща и ефективна рамка за вътрешно управление и вътрешен контрол, която включва подходяща и прозрачна организационна и оперативна структура и добре функционираща рамка за вътрешен контрол, включително надеждни административни и счетоводни процедури, постоянна и ефективна функция за съответствие и, когато е целесъобразно и пропорционално, функции за вътрешно управление на риска и вътрешен одит, които разполагат с достатъчно правомощия, степен и ресурси, за да изпълняват функциите си независимо. Когато инвестиционните посредници не създават и не поддържат функция за управление на риска и функция за вътрешен одит, компетентните органи следва да преценят дали приетите и приложените политики и процедури за рамка за вътрешен контрол постигат същия резултат, като крайната отговорност остава на управителния орган;

---

¹⁴ Насоки на ЕБО относно разумните политики за възнагражденията съгласно Директива (ЕС) 2019/2034 (EBA/GL/2021/13).

¹⁵ ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/565 на КОМИСИЯТА от 25 април 2016 г. за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (ОВ L 87, 31.3.2017 г., стр. 1).

¹⁶ Насоки на ESMA относно изискванията за управление на продукта съгласно ДПФИ II (ESMA35-43-620)

¹⁷ Съвместни насоки на ЕОЦКП и ЕБО относно оценката на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции (EBA/GL/2017/12).

- б) управителният орган осигурява и периодично оценява ефективността на вътрешните правила за управление на инвестиционния посредник и предприема подходящи стъпки за отстраняване на установените недостатъци;
- в) управителният орган е определил, одобрил и наблюдава цялостната стратегия за стопанска дейност и риск, включително определянето на склонността към поемане на риск от инвестиционния посредник и неговата рамка за управление на риска, включително подходящи политики и процедури;
- г) ръководният орган познава изцяло и разбира правната, организационната и оперативната структура на инвестиционния посредник („опознай своята структура“), по-специално, когато инвестиционният посредник включва сложни структури и гарантира, че той е в съответствие с одобрените му стратегии за дейността и риска, както и склонността му за поемане на риск;
- д) инвестиционният посредник има подходяща и прозрачна корпоративна структура, която е „подходяща за целта“ и която не поражда опасения, че инвестиционният посредник може да бъде използван за цели, свързани с финансови престъпления и стабилна корпоративна култура и култура на риска, която е всеобхватна и пропорционална на естеството, мащаба и сложността на рисковете, присъщи на бизнес модела и дейностите на инвестиционния посредник и съответства на склонността му за поемане на риск;
- е) инвестиционният посредник насърчава и гарантира култура на риска и високи етични професионални стандарти чрез кодекс за поведение и прилага подходящи вътрешни политики и процедури за предупреждение;
- ж) налице е ясна, силна и ефективна комуникация на стратегиите, корпоративните ценности, кодекса за поведение, риска и други политики на всички съответни служители;
- з) управителният орган е създал, одобрил и наблюдава прилагането и поддържането на ефективни политики и процеси за установяване, оценка, управление и смекчаване или предотвратяване на действителни и потенциални конфликти на интереси на фирмено равнище, както и между инвестиционния посредник и частните интереси на персонала, включително членовете на управителния орган, които биха могли да повлияят неблагоприятно върху изпълнението на техните задължения и отговорности;
- и) управителният орган е определил и осигурява прилагането на рамка за сключване на заеми и други сделки с членове на управителния орган и свързаните с тях лица;
- й) инвестиционните посредници са въвели и поддържат подходящи вътрешни политики и процедури за подаване на сигнали от персонала за потенциални

или действителни нарушения на Регламент (ЕС) 2019/2033 и националните разпоредби за транспониране на Директива (ЕС) 2019/2034 чрез специален, независим и автономен канал;

- к) прилага се процес за подбор и извършване на оценка на пригодността за членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции;
- л) въведени са системи, целящи да гарантират целостта на системите за счетоводна и финансова отчетност, включително финансовия и оперативен контрол и спазването на правните изисквания и съответните стандарти;
- м) рамката за вътрешно управление е установена, наблюдавана и оценявана от ръководния орган; и
- н) стратегиите, политиките и процедурите се съобщават на всички съответни служители в рамките на инвестиционния посредник и структурите на инвестиционния посредник и са ясни, ефективни и прозрачни за персонала на инвестиционния посредник, акционерите и другите заинтересовани страни, както и за компетентния орган.

108. Компетентните органи следва да преценят дали цялостната рамка за управление на инвестиционния посредник включва и управлението на процеса на одобрение на нов продукт (ПОНП) и възлагането на дейности на външни изпълнители. Когато анализират рамката за вътрешно управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник, компетентните органи следва също така да вземат предвид оценките, получени от надзорните органи на пазара и да преценят дали те пораждат опасения от пруденциален характер. Такъв би могъл да бъде случаят по-специално, когато констатациите сочат съществени слабости в системите и контрола на инвестиционния посредник по отношение на политиката за одобрение на новия продукт и възлагането на дейности на външни изпълнители. Обратно, когато оценката на компетентния орган покаже, че недостатъците във вътрешния контрол и рамката за управление на инвестиционния посредник и механизмите за контрол на целия инвестиционен посредник пораждат опасения от пруденциален характер, свързани с ПОНП и възлагането на дейности на външни изпълнители, компетентните органи следва да споделят резултата от тази оценка с надзорните органи на пазара.

Инвестиционни посредници от категория 2

109. За целите на пропорционалността и когато става въпрос за инвестиционни посредници от категория 3, компетентните органи следва най-малко да преценят дали е спазена буква а) от точка 107.

5.3 Организация и функциониране на ръководния орган

110. В съответствие с член 26 и член 28 от Директива (ЕС) 2019/2034, Насоките на ЕБО относно вътрешното управление и Насоките на ESMA и ЕБО относно оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции, компетентните органи следва да преценят най-малкото дали:

- а) са били въведени системи, целящи да гарантират, че отделната и колективната пригодност на ръководния орган и отделната пригодност на лицата, заемащи ключови позиции, се прилагат и изпълняват ефективно при назначаването, когато се извършват значителни промени, както и периодично, включително известяване на съответните компетентни органи;
- б) съставът на управителния орган е подходящ и управителният орган изпълнява ефективно функциите си;
- в) съществува ефективно взаимодействие между ръководния орган в неговите управленски и надзорни функции;
- г) ръководният орган в неговата ръководна функция управлява по подходящ начин бизнеса, а надзорната функция — наблюдава и следи ръководните процеси на вземане на решения и действия;
- д) съществуват подходящи практики и процедури за вътрешно управление за ръководния орган и неговите комитети, когато такива са установени; и
- е) всички членове на ръководния орган са информирани за цялостната дейност, финансовото и рисковото състояние на инвестиционния посредник с ясни, ефективни и добре прозрачни линии на отчитане.

Инвестиционни посредници от категория 2

111. За целите на пропорционалността и когато става въпрос за инвестиционни посредници от категория 3, компетентните органи следва най-малко да преценят дали са спазени букви а)—б) от точка 110.

5.4 Политики и практики за възнаграждението

112. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник има политики и практики за възнагражденията, които са неутрални по отношение на пола, както е посочено в членове 25—26 и 30—33 от Директива (ЕС) 2019/2034 и в Насоките на ЕБО относно разумни политики за възнагражденията, по-специално за категориите персонал, включително висшето ръководство, поемащите рискове служители, служителите, изпълняващи контролни функции и всички служители, които получават общо възнаграждение, равно най-малко на най-ниското възнаграждение, получавано от висшето ръководство или лицата, поемащи рискове, чиито професионални дейности

имат съществено въздействие върху рисковия профил на инвестиционния посредник или управляваните активи.

113. Компетентните органи следва да преценят най-малко дали:

- а) политиката за възнагражденията на всички служители е в съответствие със стопанската дейност и стратегиите за риска на инвестиционния посредник, корпоративната култура и ценностите, дългосрочните интереси на инвестиционния посредник и мерките, предприети за избягване на конфликти на интереси, неутрална по отношение на пола и не насърчава прекомерното поемане на риск и се поддържа, одобрява и контролира от управителния орган;
- б) служителите, чиито професионални дейности имат съществено въздействие върху рисковия профил на инвестиционния посредник или управляваните активи, са идентифицирани по подходящ начин и в съответствие с регулаторния технически стандарт съгласно член 30, параграф 4 от Директива (ЕС) 2019/2034;
- в) променливото възнаграждение не засяга способността на инвестиционните посредници да осигурят стабилна капиталова база и се отпуска в съответствие с изискванията по член 32 от Директива (ЕС) 2019/2034;
- г) възнаграждението за функциите за вътрешен контрол, когато са създадени, не е свързано с изпълнението на дейностите, които контролните функции наблюдават и контролират и по друг начин не застрашава тяхната обективност;
- д) инвестиционните посредници са създали, когато е приложимо, комитет по възнагражденията, който да съветва управителния орган в надзорната му функция и да подготвя решенията, които да бъдат взети от този орган. Когато не трябва да се създава комитет по възнагражденията, изискванията относно комитета по възнагражденията следва да се тълкуват като приложими за ръководния орган в надзорната му функция; и
- е) политиката за възнагражденията подлежи на независим вътрешен преглед от страна на функциите за вътрешен контрол.

114. При прилагането на принципа на пропорционалност компетентните органи следва да вземат предвид критериите, определени в Насоките на ЕБО относно разумните политики за възнагражденията, по-специално дали инвестиционният посредник е лицензиран да предоставя услугите и дейностите, посочени в приложение I, раздел А, точки 2, 3, 4, 6 и 7 от Директива 2014/65/ЕС. В такъв случай компетентният орган следва по принцип да очаква по-висока степен на сложност, по-специално, ако инвестиционният посредник има разрешение да държи пари или активи на клиентите.

5.5 Рамка и функции за вътрешен контрол

5.5.1 Рамка за вътрешен контрол

115. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник разполага с рамка за вътрешен контрол, съответстваща на естеството, мащаба и сложността на дейностите на инвестиционните посредници, в съответствие с разпоредбите на Насоките на ЕБО относно вътрешното управление. Тази оценка следва да включва най-малко дали:

- а) инвестиционният посредник прилага рамката за вътрешен контрол, която обхваща цялата организация, включително отговорностите и задачите на ръководния орган, и дейностите на всички бизнес направления и вътрешни звена, включително звената за вътрешен контрол, възложените на външни изпълнители дейности и каналите за разпространение;
- б) инвестиционните посредници създават, поддържат и актуализират редовно подходящи писмени политики, механизми и процедури за вътрешен контрол, които следва да бъдат одобрени от ръководния орган;
- в) бизнес направленията на инвестиционните посредници отговарят за управлението на рисковете, които възникват при извършването на техните дейности и въвеждат контролни механизми, които имат за цел да осигурят спазване на вътрешните и външните изисквания;
- г) ръководният орган отговаря за установяването и наблюдението на адекватността и ефективността на рамката, процедурите и механизмите за вътрешен контрол и за контрола на всички бизнес направления и вътрешни единици, включително звената за вътрешен контрол;
- д) когато е приложимо, рамката за вътрешен контрол на съответния инвестиционен посредник е адаптирана на индивидуална основа към специфичните особености на неговата дейност, неговата сложност и свързаните рискове, като се вземе предвид контекста на групата;
- е) налице е ясен, прозрачен и документиран процес на вземане на решения, както и ясно разпределение на отговорностите и правомощията в неговата рамка за вътрешен контрол, включително неговите бизнес направления, вътрешни звена и функции за вътрешен контрол;
- ж) обмен на необходимата информация, включително политики, механизми и процедури и тяхното актуализиране, своевременно, така че да се гарантира, че управителният орган, всяка стопанска дейност и вътрешно звено, включително всяка функция за вътрешен независим контрол, могат да изпълняват своите задължения;

- з) функциите за вътрешен контрол редовно представят на ръководния орган своевременни, точни, кратки, изчерпателни, ясни и полезни писмени доклади относно основните установени недостатъци, като тези доклади включват, за всеки нов установен основен недостатък, съответните свързани рискове, оценка на въздействието, препоръки и коригиращи мерки, които трябва да бъдат предприети;
- и) функциите за вътрешен контрол имат достъп и могат да докладват пряко на управителния орган в надзорната му функция, за да предизвикват загриженост, ако е необходимо;
- й) управителният орган предприема своевременни и ефективни последващи действия във връзка с констатациите на функциите за вътрешен контрол и изисква подходящи коригиращи действия и официална процедура за последващи действия във връзка с констатациите и предприетите корективни мерки.

5.5.2 Функции за вътрешен контрол

116. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник има ефективна и постоянна вътрешна функция по спазването и, когато е целесъобразно и пропорционално, функция по управление на риска и функция за вътрешен одит, с достатъчно правомощия, степен, ресурси и, когато е необходимо, пряк достъп до управителния орган в неговата надзорна функция и неговите комитети, когато има такива, включително по-специално комитета по риска.
117. Компетентните органи следва да преценят дали звеното за съответствие на инвестиционния посредник, а когато е установено, функцията за управление на риска и функцията за вътрешен одит са в съответствие с разпоредбите на дял 5 от Насоките на ЕБО относно вътрешното управление.

5.6 Рамка за управление на риска

118. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник е установил подходяща рамка за управление на риска и процеси за управление на риска. Компетентните органи следва да прегледат най-малко:
- а) стратегията за риска, готовността за поемане на риск и рамката за управление на риска;
  - б) рамка за ПВОКАПВОР;
  - в) чувствителност към циклични икономически колебания.

5.6.1 Рамка за управление на риска, склонност към риск и стратегия

119. При оценяването на рамката за управление на риска компетентните органи следва да отчетат степента, в която тя е приложена и как влияе върху общата стратегия на инвестиционния посредник. По-специално компетентните органи следва да преценят дали има подходящи и надеждни връзки между бизнес стратегията, рисковата стратегия, рамките на склонността за поемане на риск, рамката за управление на риска и рамките за управление на капитала и ликвидността.

120. При прегледа на рисковата стратегия, рамката на склонността за поемане на риск и рамката за управление на риска на инвестиционния посредник, компетентните органи следва да преценят поне дали:

- а) инвестиционните посредници разполагат с цялостна рамка за управление на риска в рамките на инвестиционния посредник, обхващаща цялата организация, която признава напълно икономическата същност на всички свои рискови експозиции, включително рисковете, които инвестиционният посредник създава за себе си, за своите клиенти и пазари и ликвидния риск, по-специално тези, които могат да окажат съществено въздействие или да изчерпят нивото на наличния собствен капитал;
- б) рамката за управление на риска обхваща всички съответни рискове, като се вземат предвид по подходящ начин както финансовите, така и нефинансовите рискове;
- в) при идентифицирането и измерването или оценката на рисковете инвестиционният посредник използва не само методологии за количествена оценка (включително стрес тестове), но и качествени инструменти за оценка на риска (включително експертна оценка и критичен анализ);
- г) съществува ефективно докладване на риска, включващо разумно вътрешно разглеждане и съобщаване на стратегията за риска и съответните данни за риска, както хоризонтално в рамките на инвестиционните посредници, така и нагоре и надолу по веригата на управление;
- д) рамката за управление на риска на инвестиционния посредник включва политики, процедури, лимити на риска и контрол на риска, осигуряващи адекватно, навременно и непрекъснато идентифициране, измерване или оценка, мониторинг, управление, смекчаване и докладване на рисковете по бизнес направление, на равнището на инвестиционния посредник и, когато е приложимо, на консолидирано равнище;
- е) стратегията за риска и склонността за поемане на риск превръщат всички съществени рискове в специфични рискови лимити;
- ж) стратегията и склонността към поемане на риск отчитат по подходящ начин склонността към поемане на риск и финансовите ресурси на инвестиционния

посредник и вземат предвид надзорните изисквания за собствен капитал и ликвидност и други надзорни мерки и изисквания;

- з) инвестиционният посредник е създал процедури за одобряване на решения, по отношение на които звеното по съответствието или, когато е приложимо, функцията за управление на риска, са изразили отрицателно становище.

5.6.2 Рамка за процес на вътрешна оценка на капиталовата адекватност и процес на вътрешна оценка на риска (ПВОКАПВОР)

121. Компетентните органи следва да оценят дали инвестиционните посредници, които не са малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници съгласно член 12 от Регламент (ЕС) 2019/2033 или за които компетентните органи са упражнили правото на преценка, предвидено в член 24, параграф 2, втора алинея от Директива (ЕС) 2019/2034, на индивидуално равнище, или групи от инвестиционни посредници, на консолидирано равнище, разполагат с надеждни, ефективни и всеобхватни механизми, стратегии и процеси за текуща оценка и поддържане на сумите, видовете и разпределението на вътрешния капитал и ликвидните активи, които считат за подходящи за покриване на естеството и равнището на рисковете, които те могат да представляват за другите и на които самите инвестиционни посредници са или могат да бъдат изложени. Тези механизми, стратегии и процеси следва да бъдат част от процеса на вътрешна капиталова адекватност и вътрешна оценка на риска, който може да бъде допълнително разделен на процес на вътрешна оценка на капиталовата адекватност (ВААК) и процес на вътрешна оценка на адекватността на ликвидността (ВААЛ).
122. В случай на инвестиционни посредници, които отговарят на условията за определяне като малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници, посочени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033, като е поискано от техните компетентни органи да прилагат изискванията съгласно член 24, параграф 2 от Директива (ЕС) 2019/2034, компетентните органи следва да извършат оценката по целесъобразност.
123. Тези оценки следва да допринесат за изчисляването на допълнителното капиталово изискване и за оценката на адекватността на капитала, описана в дял 7, както и за оценката на адекватността на ликвидността, описана в дял 9.

Надеждност на ПВОКАПВОР

124. Когато оценяват надеждността на ПВОКАПВОР, компетентните органи следва да преценят, когато е уместно, като правят разграничение между ВААК и ВААЛ, дали:
  - а) механизмите, стратегиите и процесите, съставляващи ПВОКАПВОР, са подходящи и пропорционални на естеството, размера и сложността на дейностите на инвестиционния посредник;
  - б) механизмите, стратегиите и процесите, съставляващи ПВОКАПВОР, се преразглеждат редовно от инвестиционния посредник;

- в) методологиите и допусканията, прилагани от инвестиционните посредници, са подходящи и основани на солидни емпирични входящи данни;
- г) дали нивото на доверие съответства на склонността към поемане на риск;
- д) дали определението и съставът на наличния вътрешен капитал или ликвидните ресурси, взети предвид от инвестиционния посредник за ПВОКАПВОР, съответстват на рисковете, измерени от инвестиционния посредник и отговарят на условията за изчисляване на собствения капитал и ликвидните буфери.

Ефективност на ПВОКАПВОР

125. Когато оценяват ефективността на ПВОКАПВОР, компетентните органи следва да преценят, когато е уместно, като правят разграничение между ВААК и ВААЛ, дали:

- а) инвестиционният посредник разглежда ПВОКАПВОР и резултатите от него в процесите на вземане на решения и управление на всички равнища в инвестиционния посредник;
- б) инвестиционният посредник използва ПВОКАПВОР и неговите резултати при управлението на риска, капитала и ликвидността;
- в) инвестиционният посредник разполага с политики, процедури и инструменти за улесняване на:
  - i. ясно определяне на функциите и/или съответните комисии, отговарящи за различните елементи на ПВОКАПВОР;
  - ii. планирането на капитала и ликвидността: изчисляване на капиталовите и ликвидните ресурси за бъдещ период във връзка с цялостна стратегия или значими сделки;
  - iii. разпределението и наблюдението на капиталовите и ликвидните ресурси сред бизнес направленията и видовете риск, по-специално чрез определяне на лимитите на риска за бизнес направленията, субектите или отделните рискове, които са съвместими с целта да се осигури цялостна адекватност на ресурсите на вътрешния капитал и ликвидността на инвестиционния посредник;
  - iv. редовното и своевременно отчитане на адекватността на капитала и ликвидността пред висшето ръководство и ръководния орган;
  - v. осведоменост на висшето ръководство или на ръководния орган и действия, при които бизнес стратегията и/или значимите отделни сделки може да са несъвместими с ВААК и наличния вътрешен капитал или с ВААЛ и наличните вътрешни ликвидни ресурси;

- г) дали ръководният орган демонстрира подходяща ангажираност и познания за ПВОКАПВОР и резултатите от тях; и
- д) ПВОКАПВОР има перспективно естество, като оценява съгласуваността на вътрешните капиталови и ликвидни активи със стратегическите планове.

Всеобхватност на ПВОКАПВОР

126. Компетентните органи следва да оценят целесъобразността на обхвата на ПВОКАПВОР на модела на стопанска дейност, стопанските дейности, дейностите и юридическите лица на инвестиционния посредник. Въз основа на тази оценка компетентните органи следва да оценят целесъобразността на идентифицирането на ПВОКАПВОР и оценката на рисковете, на които инвестиционният посредник е или може да бъде изложен или да възникнат за други лица, както и съответствието на ПВОКАПВОР с правните изисквания. По-специално те следва да преценят:

- а) дали ПВОКАПВОР се прилага хомогенно и пропорционално за всички бизнес направления, дейности и правни субекти на съответния инвестиционен посредник по отношение на идентифицирането и оценката на риска;
- б) когато даден субект има различни вътрешни правила или процеси за управление от другите субекти от групата, дали тези отклонения са обосновани. Приемането на усъвършенствани модели само от част от групата може да бъде обосновано от липсата на достатъчно данни за оценка на параметрите за някои стопански дейности, дейности или юридически лица, при условие че тези стопански дейности, дейности или юридически лица не представляват източник на концентрация на риска за останалата част от портфейла.

5.6.3 Оценка на инвестиционния посредник за цикличните икономически колебания

127. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционните посредници извършват цялостна оценка на рисковете, които са съществени за техния бизнес и оперативен модел, за състава на техния портфейл или за търговските им стратегии. Това следва да включва оценка на тези рискове в контекста на цикличните икономически колебания и на въздействието, което тези колебания могат да окажат върху способността на инвестиционните посредници да изпълняват капиталовите си изисквания, да финансират текущите си стопански операции или да извършват организирано прекратяване.

128. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционните посредници, извършващи дейностите, посочени в раздел А, точка 3 или 6 от приложение I към Директива 2014/65/ЕС, извършват по-задълбочена оценка, като използват стрес тестове

или анализ на чувствителността, като очакват те да отразяват обхват и ниво на сложност, съответстващи на естеството, мащаба и сложността на дейностите на инвестиционните посредници.

129. Компетентните органи следва да извършват преглед на оценките на инвестиционните посредници за цикличните икономически колебания, ако е уместно под формата на стрес тестове или анализи на чувствителността, и резултатите от тях. Когато въз основа на този преглед оценките на инвестиционния посредник за въздействието на цикличните икономически колебания са достатъчно надеждни, резултатите от този преглед следва да предоставят информация за оценката на различни елементи на ПНПО, по-специално:

- а) следва да се вземе предвид установяването на евентуални недостатъци в общите правила за управление или в контрола на инвестиционния посредник, установени по време на прегледа;
- б) установяването на съответните слабости на стопанската дейност, които следва да бъдат взети предвид при оценката на жизнеспособността на бизнес модела на инвестиционните посредници и устойчивостта на техните стратегии в съответствие с дял 4;
- в) установяването на евентуални уязвимости или слабости в управлението на риска и контрола в отделните рискови области, установени по време на прегледа, следва да бъде взето предвид от компетентните органи при оценката на индивидуалните рискове за капитала, както е посочено в дял 6, или рисковете за ликвидността, посочени в дял 8; и
- г) потенциалното определяне на насоки относно допълнителния собствен капитал (насоки по втори стълб), преразгледаното капиталово планиране и други мерки, както е посочено в дялове 7 и 10.

130. За инвестиционните посредници, извършващи дейностите, посочени в раздел А, точка 3 или 6 от приложение I към Директива 2014/65/ЕС, когато оценяват стрес тестовете или анализите на чувствителността и резултатите от тях, компетентните органи следва да обърнат специално внимание на следното:

- а) целесъобразността на подбора на сценариите, които следва да са от значение за модела на стопанска дейност на инвестиционния посредник или за отделните бизнес направления или портфейли, както и за пазара, на който той извършва дейност;
- б) основните допускания, методологии и рискови фактори, включително сериозността на сценария;
- в) покриването на установените съществени рискове и уязвимости и тяхното въздействие върху способността на инвестиционните посредници да генерират печалба и да поддържат адекватни капиталови изисквания; и

- г) използването на техните резултати преди и след отчитане на съответните управленски действия, при управлението на риска и стратегическото управление на инвестиционния посредник.

131. При оценката на стрес тестовете и анализите на чувствителността и техните резултати в случая на трансгранични групи компетентните органи следва да вземат предвид възможността за прехвърляне на капитал и ликвидност между юридическите лица или бизнес звена по време на условия на стрес, като обърнат внимание на финансовите затруднения, които могат да бъдат очаквани при условия на стрес.
132. Ако компетентните органи установят недостатъци в разработването на оценката на цикличните икономически колебания или, когато е приложимо, в разработването на сценариите или допусканията, използвани от инвестиционните посредници за стрес тестове или анализи на чувствителността, те могат да изискат от инвестиционните посредници съответно да изготвят повторно или да извършат повторно анализите си, или някои конкретни части, като използват изменени допускания, предоставени от компетентните органи, или конкретни предписани сценарии.

5.7 Рискове от ИП/ФТ и съображения от пруденциален характер

133. Когато анализират рамката за вътрешно управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник, компетентните органи следва също така да вземат предвид оценките, получени от надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма и да преценят дали те пораждат опасения от пруденциален характер. Такъв би могъл да бъде по-специално случаят, когато констатациите сочат съществени слабости в системите и механизмите за контрол на БИП/БФТ на даден инвестиционен посредник. Обратно, когато оценката на компетентния орган покаже, че недостатъците във вътрешния контрол и рамката за управление на инвестиционния посредник и механизмите за контрол на целия инвестиционен посредник пораждат опасения от пруденциален характер, свързани с риска от ИП/ФТ, компетентните органи следва да споделят резултата от тази оценка с надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.
134. Компетентните органи следва да преценят дали цялостната рамка за управление на инвестиционния посредник включва и управлението на рисковете от ИП/ФТ.
135. В съответствие с Насоките на ЕБО относно вътрешното управление и съвместните насоки на ESMA и ЕБО относно оценката на пригодността на членовете на ръководния орган и на лицата, заемащи ключови позиции компетентните органи следва да преценят от пруденциална гледна точка дали отговорностите на ръководния орган по отношение на рисковете от ИП/ФТ се спазват. Компетентните органи следва да вземат предвид всяка

допълнителна информация, получена от надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма след тяхната оценка.

Инвестиционни посредници от категория 2

136. За целите на пропорционалността, когато по-ниският риск от ИП/ФТ е обоснован от видовете клиенти и естеството, мащабът и сложността на дейностите на инвестиционния посредник позволяват, компетентните органи следва да преценят най-малкото дали цялостната рамка за управление на инвестиционния посредник включва и управлението на рисковете от ИП/ФТ.

5.8 Информационни и комуникационни технологии

137. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник разполага със стабилни, ефективни и надеждни информационни системи и дали неговите функции за вътрешен контрол имат подходящи информационни системи и подкрепа с достъп до вътрешната и външната информация, необходима за изпълнение на неговите отговорности.

138. По-специално компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник е в състояние да гарантира сигурността на своите мрежи и информационни системи, за да гарантира поверителността, целостта и наличността на своите процеси, данни и активи.

139. Компетентните органи следва да преценят дали информационните системи ефективно подпомагат дейността и управлението на риска на инвестиционния посредник.

5.9 Планиране на извънредни ситуации и непрекъснатост на дейността

140. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник е установил ефективно управление на непрекъснатостта на дейността, за да се гарантира способността му да работи текущо и да се ограничат загубите в случай на сериозно прекъсване на дейността.

141. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционен посредник:

- а) е въвел и изпитал планове за действие при извънредни ситуации и непрекъснатост на дейността, за да гарантира, че инвестиционният посредник реагира по подходящ начин на извънредни ситуации и може да поддържа критичните си стопански дейности и функции, ако има смущения в обичайните му бизнес процедури;
- б) е документирал и изпълнил по подходящ начин своите планове за действие при извънредни ситуации и непрекъснатост на дейността.

5.10 Прилагане на консолидирано ниво и последици за субектите в групата

142. На консолидирано ниво, в допълнение към елементите, обхванати в точките по-горе, компетентните органи следва да оценят дали:

- а) ръководният орган на консолидиращия инвестиционен посредник разбира както организацията на групата, така и ролите на различните ѝ субекти, връзките и взаимоотношенията между тях;
- б) организационната и правна структура на групата е ясна, прозрачна и подходяща за размера и сложността на дейността и операциите;
- в) инвестиционният посредник е въвел ефективна управленска информационна система за цялата група, приложима към всички бизнес звена и юридически лица, и тази информация е своевременно на разположение на ръководния орган на предприятието майка на инвестиционния посредник;
- г) ръководният орган на консолидиращия инвестиционен посредник е въвел последователни стратегии за цялата група, включително рисковата стратегия за цялата група и рамка за склонността за поемане на риск;
- д) груповото управление на риска покрива всички съществени рискове, независимо дали рискът произтича от субекти, които не са предмет на консолидация (включително ИСЦ, ПСП и дружества за недвижими имоти) и формира цялостно становище за всички рискове;
- е) където е създадена, функцията за вътрешен одит в цялата група е независима, има план за одит на база риск, има подходящи служители и ресурси, има подходящ статус и пряка линия за отчитане пред ръководния орган на консолидиращия инвестиционен посредник.

143. Когато извършват оценката на вътрешното управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник на ниво дъщерно предприятие, в допълнение към елементите, посочени в настоящия дял, компетентните органи следва да оценят дали политиките и процедурите за цялата група се прилагат последователно на ниво дъщерно предприятие и дали предприятията в групата са предприели стъпки, за да гарантират, че техните операции съответстват на всички приложими закони и разпоредби.

5.11 Резюме на констатациите и оценка

144. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище за адекватността на системите за вътрешно управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на жизнеспособността въз основа на съображенията, посочени в таблица 4.

Таблица 4 Надзорни съображения за определяне на рейтинг за вътрешно управление и механизми за вътрешен контрол в рамките на инвестиционния посредник

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
1	Недостатъците в системите за вътрешно управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник представляват нисък риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник има стабилна и прозрачна организационна структура с ясни отговорности и разделяне на функциите на поемане на риск от функциите на управление и контрол на риска. • Има надеждна корпоративна култура, управление на конфликтите на интереси и процеси за информирание. • Съставът и функционирането на ръководния орган са подходящи. • Политиката за възнаграждението е в съответствие със стратегията за риска и дългосрочните интереси на инвестиционния посредник. • Рамката за управление на риска и процесите на управление на риска са подходящи. • Рамката за вътрешен контрол и механизмите за вътрешен контрол са подходящи. • Функциите за вътрешно управление на риска, спазване на изискванията и одит са независими и имат достатъчно ресурси, а функцията за вътрешен контрол работи ефективно в съответствие с установените международни стандарти и изисквания. • Информационните и комуникационните технологии са подходящи. • Мерките за непрекъснатост на дейността и планиране на извънредни ситуации са целесъобразни.
2	Недостатъците в системите за вътрешно управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник представляват средно нисък риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник има до голяма степен стабилна и прозрачна организационна структура с ясни отговорности и разделяне на функциите на поемане на риск от функциите на управление и контрол на риска. • Има до голяма степен надеждна корпоративна култура, управление на конфликтите на интереси и процеси за информирание. • Съставът и функционирането на ръководния орган са до голяма степен подходящи. • Политиката за възнаграждението е до голяма степен в съответствие със стратегията за риска и дългосрочните интереси на инвестиционния посредник. • Рамката за управление на риска и процесите на управление на риска са до голяма степен подходящи.

		<ul style="list-style-type: none"> • Рамката за вътрешен контрол и механизмите за вътрешен контрол са до голяма степен подходящи. • Функциите за вътрешно управление на риска, спазване на изискванията и одит са независими и до голяма степен работят ефективно. • Информационните и комуникационните технологии са до голяма степен подходящи. • Мерките за непрекъснатост на дейността и планиране на извънредни ситуации са до голяма степен целесъобразни.
3	Недостатъците в системите за вътрешно управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник представляват средно висок риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Организационната структура на инвестиционния посредник и отговорностите не са напълно прозрачни и дейностите, свързани с поемане на риск, не са напълно отделени от функциите за управление и контрол на риска. • Има съмнения относно целесъобразността на корпоративната култура, управлението на конфликти на интереси и/или процесите за информиране. • Има съмнения относно целесъобразността на състава и функционирането на ръководния орган. • Съществуват опасения, че политиката за възнагражденията може да е в противоречие със стратегията за риска и дългосрочните интереси на инвестиционния посредник. • Съществуват съмнения относно целесъобразността на рамката за управление на риска и процесите за управление на риска. • Има съмнения относно целесъобразността на рамката за вътрешен контрол и механизмите за вътрешен контрол. • Съществуват съмнения относно независимостта и ефективната работа на функциите за вътрешно управление на риска, спазване на изискванията и вътрешен одит. • Има съмнения относно целесъобразността на информационните и комуникационните технологии. • Съществуват съмнения относно целесъобразността на мерките за непрекъснатост на дейността и планиране на извънредни ситуации.
4	Недостатъците в системите за вътрешно управление и механизмите за	<ul style="list-style-type: none"> • Организационната структура на инвестиционния посредник и отговорностите не са прозрачни и дейностите, свързани с поемане на риск, не са отделени от функциите за управление и контрол на риска.

	<p>контрол в рамките на инвестиционния посредник представляват висок риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Корпоративната култура, управлението на конфликти на интереси и/или процесите за информиране са неподходящи. • Съставът и функционирането на ръководния орган са неподходящи. • Политиката за възнаграждението е в конфликт със стратегията за риска и дългосрочните интереси на инвестиционния посредник. • Рамката за управление на риска и процесите на управление на риска са неподходящи. • Функциите за вътрешно управление на риска, нормативно съответствие и/или одит не са независими и/или функциите за вътрешен одит не работят в съответствие с установените международни стандарти и изисквания; операциите не са ефективни. • Рамката за вътрешен контрол и механизмите за вътрешен контрол са неподходящи. • Информационните и комуникационните технологии са неподходящи. • Мерките за непрекъснатост на дейността и планиране на извънредни ситуации са нецелесъобразни.
--	---	---

Дял 6 Оценка на рисковете за капитала

6.1 Общи положения

145. Компетентните органи следва да оценят и определят рейтинг на рисковете за капитала, които са били установени като съществени за инвестиционния посредник. За да определят обхвата на оценката, компетентните органи следва първо да установят източниците на риск за капитала, на който инвестиционният посредник е или може да бъде изложен. За тази цел компетентните органи следва да се възползват от знанията, придобити от оценката на други елементи на ПНПО, от сравняването на позицията на инвестиционния посредник спрямо сходни институции и от всякакви други надзорни дейности. Оценката на рисковете за капитала следва да се извършва по пропорционален начин, т.е. да се коригира степента на подробност на анализа, като се вземат предвид естеството, размерът и сложността на инвестиционния посредник.

146. Целта на настоящия дял е да предложи общи методологии, които да се вземат предвид при оценяването на отделните рискове и управлението на риска и

- механизмите за контрол. Той не е предназначен да бъде изчерпателен и дава свобода на компетентните органи да вземат под внимание други допълнителни критерии, които може да бъдат сметени за подходящи въз основа на техния опит и специфичните характеристики на инвестиционния посредник.
147. Настоящият дял предоставя на компетентните органи насоки за оценка на рисковете и разходите, свързани с потенциално организирано прекратяване на инвестиционния посредник, както и насоки за оценка и оценяване на следните категории рискове за капитала в текущите дейности на инвестиционните посредници:
- а) риска за клиента;
  - б) риска за пазара;
  - в) риска за дружеството;
  - г) други рискове.
148. Точка 147, букви а)–в) се прилагат за оценката на инвестиционните посредници, класифицирани в категории 1, 2 или 3, като се има предвид обхватът на разрешените дейности на тези инвестиционни посредници. Когато е приложимо, компетентните органи могат да вземат предвид точка 147, букви а) и в) за оценката на малките и несложните инвестиционни посредници, които отговарят на критериите по член 12 от Регламент (ЕС) 2019/2033, като вземат предвид значението за тези инвестиционни посредници на някои подкатегории, изброени в рамките на горепосочените рискове за капитала. Компетентните органи следва да направят оценка на организираното прекратяване на дейността на инвестиционния посредник, както и на други рискове, и двете в случая на всички инвестиционни посредници, попадащи в приложното поле на ПНПО.
149. Този дял също установява набор от подкатегории в рамките на всяка категория риск, посочена по-горе, които трябва да бъдат взети под внимание при оценяване на рисковете за капитала. В зависимост от значимостта на коя да е от тези подкатегории за даден инвестиционен посредник, те може да бъдат оценени и техният рейтинг да бъде определен индивидуално.
150. Решението за същественост се основава на най-новите налични данни и може да бъде допълнено от надзорна преценка.
151. Компетентните органи следва също така да оценяват други рискове, които са определени като съществени за конкретен инвестиционен посредник, но не са изброени по-горе. Тези други рискове, които не могат да бъдат разумно отнесени към една от трите категории, изброени в точка 147, букви а)–в), са отделна категория рискове. Следното може да помогне в процеса на установяване:
- а) факторите на капиталовите изисквания;
  - б) рискове, установени в ПВОКАПВОР на инвестиционния посредник или в стрес тестовете, ако има такива;

- в) рискове, произтичащи от бизнес модела на инвестиционния посредник (включително тези, установени от други инвестиционни посредници, които работят със сходен бизнес модел);
  - г) информация, произхождаща от наблюдението на ключови показатели;
  - д) констатации и наблюдения от доклади за вътрешен и външен одит;
  - е) препоръки и насоки, издадени от ЕБО, както и предупреждения и препоръки, издадени от макропруденциални органи или ЕССР, които са от значение за дружеството; и
  - ж) сигнали за нарушения и инциденти до компетентните органи.
152. Посочените по-горе елементи трябва да се вземат предвид от компетентните органи и когато планират честотата на своята надзорна дейност по отношение на оценката на конкретен риск.
153. По отношение на изискването за риск за клиента, риск за пазара и риск за дружеството, както и по отношение на изискването за определени режийни разходи, компетентните органи следва да проверят дали инвестиционният посредник спазва минималните изисквания, определени в Регламент (ЕС) 2019/2033. Тези насоки обаче позволяват на компетентните органи да разширят обхвата на оценката отвъд тези изисквания, за да формират цялостен поглед върху рисковете за капитала. Поспециално компетентните органи следва да установят ситуации, при които определени рискове или елементи на риска не са обхванати в достатъчна степен от минималните капиталови изисквания въпреки спазването на изискванията на Регламент (ЕС) 2019/2033. Например, забавянето, дължащо се на използването на плаваща средна стойност за някои К-фактори, може да изравни пиковите на активността, а използването на обвързани агенти вместо вътрешен персонал води до подценяване на разходите. Тази оценка следва да служи за основа на определянето на допълнително капиталово изискване в съответствие с раздел 7.2.1.
154. При прилагането на методиките, посочени в настоящия дял, компетентните органи следва да използват информация, получена от мониторинга на ключовите показатели, както е посочено в дял 3. Компетентните органи следва да използват други количествени и качествени показатели, когато това е уместно за целите на тази оценка.
155. При извършването на своите оценки компетентните органи следва да използват всички налични източници на информация, включително регулаторни доклади, ad hoc докладване, вътрешни показатели и доклади на инвестиционния посредник (включително вътрешен одитен доклад, доклади за управлението на риска, информация от ПВОКАПВОР), доклади от проверки на място и външни доклади (включително съобщенията на инвестиционния посредник до инвеститорите, агенциите за кредитен рейтинг). Оценката е предназначена да бъде специфична за всяко дружество, но трябва да се разгледа и възможността за извършване на сравнение със сходни дружества, за да се установи евентуалната експозиция към

рискове за капитала. За тези цели сходните институции трябва да бъдат определени на база всеки отделен риск и може да се различават от онези, определени за АБМ или други анализи.

156. За всяка категория риск компетентните органи следва да оценят и да отразят в рейтинга на риска:

- а) присъщия риск (рискови експозиции); и
- б) качеството и ефективността на управлението на риска и механизмите за контрол.

157. Компетентните органи следва да отразят резултата от оценката на всяка рискова категория в обобщение на констатациите, което дава обяснение на основните рискови фактори, и в рейтинг на риска, както е посочено в следните раздели.

6.2 Оценка на организираното прекратяване на инвестиционния посредник

158. Компетентните органи следва да определят и оценят процеса на организирано прекратяване на дейността на инвестиционния посредник при реалистични сценарии, отразяващи бизнес модела и стратегията на инвестиционния посредник. Степента на подробност на тази оценка, включително броят на разгледаните сценарии, следва да се определи, като се вземат предвид бизнес моделът, мащабът и сложността на дейностите, извършвани от инвестиционния посредник. Оценката следва да включва най-малко следните елементи:

- а) определяне на сценариите за прекратяване;
- б) определяне на реалистичния срок за прекратяване на дейността на инвестиционните посредници; и
- в) оценка на въздействието на прекратяването на дейността на инвестиционния посредник върху неговите клиенти, контрагенти и пазари, както и върху самия инвестиционен посредник.

6.2.1 Определяне на сценариите за прекратяване

159. Има много сценарии, при които инвестиционният посредник може да прекрати дейността си. При извършването на своя анализ, компетентните органи следва да се съсредоточат върху един или повече сценарии, при които инвестиционният посредник става нежизнеспособен и е принуден да прекрати дейността си. Някои типични сценарии, които могат да бъдат разгледани от компетентните органи, са:

- а) значителни финансови загуби, дължащи се на сериозни колебания на пазара;
- и

- б) загуба на критична инфраструктура, която е невъзможно да бъде заменена своевременно.
160. За да създадат подходящи сценарии съгласно точка 159, компетентните органи следва да вземат предвид, когато е уместно, следната информация въз основа на анализа, извършен съгласно дял 4 (Анализ на бизнес модела):
- а) правната форма на инвестиционния посредник и свързаните с нея приложими изисквания за несъстоятелност;
  - б) бизнес модела на инвестиционния посредник и свързаните с него уязвимости;
  - в) основните фактори за приходите и разходите на инвестиционния посредник;
  - г) основните входящи и изходящи парични потоци;
  - д) ключовите вътрешни или възложени на външни изпълнители оперативни инструменти и процеси (основни информационни системи); и
  - е) ключовите стопански дейности, особено такива, които могат да бъдат трудни за прекратяване или които са предмет на висока вътрешна/външна взаимосвързаност.
161. Когато е налице план за възстановяване, ако е целесъобразно, компетентните органи следва да разчитат на сценариите на плана за възстановяване, като допълнително ги подчертават за постигане на прекратяване (т.е. ситуации, при които няма да има варианти за възстановяване).

6.2.2 Определяне на подходящия времеви хоризонт за прекратяване

162. Компетентните органи следва да определят подходящия времеви хоризонт за организираното прекратяване на инвестиционния посредник. По-специално, компетентните органи следва да преценят дали за организираното прекратяване на дейността на инвестиционните посредници ще е необходим период, по-дълъг от три месеца.
163. За да се определи очакваният времеви хоризонт на организираното прекратяване, компетентните органи следва да вземат предвид аспектите, подробно описани в точки 165—167, които могат да повлияят на продължителността на прекратяването. Компетентните органи могат също така да разчитат на средната времева рамка на организираното прекратяване, извършено преди това за инвестиционни посредници със сходни характеристики в рамките на тяхната юрисдикция.

6.2.3 Оценка на въздействието на прекратяването върху клиенти, контрагенти и пазари

164. Компетентните органи следва да определят различните заинтересовани страни, които биха могли да бъдат засегнати от прекратяването на инвестиционния

посредник, при анализиранияте сценарии. При извършването на своята оценка на въздействието компетентните органи следва да вземат предвид най-малко основните клиенти на инвестиционния посредник, другите контрагенти и пазари.

165. Компетентните органи следва да извършат оценка на въздействието на прекратяването върху клиентите на инвестиционния посредник. Тази оценка следва да включва най-малко следните аспекти, доколкото е налична съответната информация:

- а) способността на инвестиционните посредници да приключат неприключената сделка и последиците, които това приключване може да има за клиентите и за самия инвестиционен посредник (т.е. дали инвестиционният посредник ще понесе санкции за прекратяване или правни такси);
- б) когато договорите не подлежат на отмяна, способността на инвестиционния посредник да ги предаде на други финансови институции и на каква цена; и
- в) способността на инвестиционния посредник да върне своевременно държаните пари на клиентите и активите под попечителство на инвестиционния посредник в съответствие с правилата, въведени с Директива 2014/65/ЕС.

166. Компетентните органи следва да извършат оценка на въздействието на прекратяването върху пазарите, на които инвестиционният посредник извършва дейност. Компетентните органи следва да се съсредоточат по-специално върху следните ситуации:

- а) когато голям дял от дейността на инвестиционния посредник се извършва на един или някои конкретни пазари; и
- б) когато инвестиционният посредник е основен бизнес доставчик на конкретен пазар.

6.2.4 Оценка на въздействието на прекратяването върху инвестиционния посредник

167. Въз основа на анализа на организационната структура и оперативния модел на инвестиционния посредник, компетентните органи следва да определят основните рискове за инвестиционния посредник в случай на прекратяване. Компетентните органи следва да вземат предвид следните аспекти, доколкото те са от значение за инвестиционния посредник и информацията е налична:

- а) способността на инвестиционния посредник да покрива оперативните си разходи, включително разходите за поддържане на своите ключови вътрешни или възложени на външни изпълнители процеси и информационни системи, което му позволява да продължи да функционира на равнище, което позволява организирано прекратяване;

- б) способността на инвестиционния посредник да се освободи своевременно от дълготрайните си активи и да поеме свързаните с тях загуби;
- в) способността на инвестиционния посредник да управлява/освобождава своите служители, като се вземат предвид изискванията на съответното трудово законодателство, особено в случаите, когато инвестиционният посредник има трансгранични субекти и разходите, които това може да породии (като се имат предвид по-специално евентуалните обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение);
- г) способността на инвестиционния посредник да задържи ключови служители за извършване на прекратяването и разходите, които то може да породии; и
- д) всякакви други оперативни разходи или рискове, които биха могли да възникнат по време на процеса на прекратяване.

6.3 Оценка на риска за клиента

6.3.1 Общи положения

168. Компетентните органи следва да оценяват риска за клиента, произтичащ от всички видове експозиции, включително задбалансовите експозиции: управлявани активи, държани пари на клиенти, защитени и управлявани активи и обработвани нареждания на клиенти. В съответствие с член 29, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/2034 те следва също така да разглеждат националното законодателство, уреждащо сегрегацията по отношение на парите на клиентите и наличието на застраховка за професионална отговорност за инвестиционния посредник като ефективен инструмент за управление на рисковете.
169. При оценката на риска за клиента компетентните органи следва да вземат предвид различните видове клиенти, както и естеството и сложността на дейностите на инвестиционния посредник по отношение на тези клиенти.

6.3.2 Оценка на присъщия риск за клиента

170. Чрез оценката на присъщия риск за клиента компетентните органи следва да определят основните движещи сили на риска за клиента на инвестиционния посредник, на които е равен К-фактора и да оценят значението на пруденциалното въздействие на този риск за инвестиционния посредник. Следователно оценката на присъщия риск за клиента трябва да бъде структурирана около следните основни стъпки:
- а) предварителна оценка;
  - б) оценка на естеството и мащаба на услугите и дейностите по управление на клиентските активи, държане на клиентски пари, защита на клиентските активи и обработка на клиентски нареждания; и

- в) оценка на системите и процесите, свързани с тези дейности.
171. Компетентните органи следва да оценят риска за клиента при настоящи и бъдещи условия.
172. При необходимост компетентните органи следва също да проведат и по-детайлизирана оценка, евентуално на нивото на единични клиенти.

Предварителна оценка

173. За да определят обхвата на оценката на риска за клиента, компетентните органи следва първо да установят източниците на риск за клиента, на който инвестиционният посредник е или може да бъде изложен.
174. Компетентните органи следва да вземат под внимание най-малко следното:
- а) склонността към риск по отношение на риска за клиента, като се вземе предвид бизнес моделът на инвестиционния посредник;
  - б) теглото на стойността на К-фактора за риск за клиента в сравнение с общия размер на К-фактора;
  - в) прогнози за размера на К-фактора за риск за клиента, ако има такива;
  - г) естеството, размера и състава на балансовите и задбалансовите позиции на инвестиционния посредник, свързани с клиента;
  - д) ако има такива, разходите за оперативни загуби по клиентските сметки спрямо таксите.
175. Компетентните органи следва да извършат предварителния анализ, като вземат предвид промените в посочените по-горе показатели с течение на времето, за да си изградят информирано становище относно основните фактори на риска за клиента на инвестиционния посредник.

Управлявани активи (УА)

176. Компетентните органи следва да оценят риска от възникване на загуба за клиентите поради лошо управление на управляваните активи на клиента. Управляваните активи включват както активи при дискреционно управление на портфейли, така и недискреционни консултативни споразумения от текущо естество. Този риск може да възникне, наред с други източници, от нарушаване на условията на мандата, прекомерен ливъридж, прекомерна концентрация, активи, подложени на изцеждане на ликвидност, или неадекватна сложност на продукта по отношение на мандата.
177. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщ риск, когато е уместно:

- а) сложността на мандатите, декларацията за инвестиционната политика (ДИП) или приложените стратегии;
- б) профили на клиентите (суверенни фондове, институционални инвеститори, корпоративни клиенти или физически лица) и толерантност към риска;
- в) класове активи на базисния портфейл;
- г) размера на управляваните активи.

Държани пари на клиенти (ДПК)

178. Компетентните органи следва да оценят риска от загуба на пари на клиента и от компенсиране на клиентите поради лошо управление на клиентските сметки от страна на инвестиционния посредник.
179. Компетентните органи следва да преценят дали парите на клиента се държат в съответствие с националното законодателство относно защитата на парите на клиента и дали могат да бъдат ясно разграничени от собствените парични средства на инвестиционния посредник.
180. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщ риск, когато е уместно:
- а) вид сметка (депозит в търговска банка);
  - б) споразумение за достъп на инвестиционни посредници до парите на клиентите;
  - в) оторизирана инвестиционна политика за парите на клиента;
  - г) „омнибус“ или отделни разделени сметки;
  - д) проследяване на парите на клиента;
  - е) сума на държаните пари на клиента и брой клиенти;
  - ж) валути, използвани за деноминиране на клиентски сметки.

Защитени и управлявани активи (ЗУА)

181. Компетентните органи следва да оценят риска от възникване на загуба за клиентите и необходимостта да ги обезщетят поради лошо управление на защитените и управляваните от инвестиционния посредник активи.
182. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщ риск, когато е уместно:
- а) повторно използване на държаните обезпечения;
  - б) ликвидационни права върху активи;
  - в) амортизация на обезпеченията;

- г) делегациите, които пристигат и напускат други финансови субекти;
- д) видове активи;
- е) операции или неизпълнение на операции за събития, свързани с активи (гласуване за общо събрание, плащане на купон, въпроси, свързани с правата).

Обработени клиентски нареждания (ОКН)

183. Компетентните органи следва да оценяват риска от оперативна загуба при обработката на клиентски нареждания. Този риск може да възникне от системни или човешки грешки, дължащи се на сложността на процесите, процедурите и информационните системи (включително използването на нови технологии), доколкото те могат да доведат до грешки, включително забавяния, неправилно определяне на спецификациите или нарушения на сигурността.
184. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщ риск, когато е уместно:
- а) количество и сума на обработените клиентски нареждания;
  - б) естество на базовите активи (извънборсови, повече или по-малко ликвидни...);
  - в) видове и характеристики на поръчката (по блокове, фиксирана цена...);
  - г) характеристики на предаване или изпълнение (електронна търговия или чрез глас...);
  - д) процеси на предаване или изпълнение и организация (специализирани звена по клас активи, търговци на дребно, търговия за собствена сметка, достъп до пазара...).

6.3.3 Оценка на управлението и механизмите за контрол на риска за клиента

185. За да постигнат пълно разбиране на профила на инвестиционния посредник към риск за клиента, компетентните органи следва също да извършат преглед на рамката за управление на риска, лежаща в основата на дейността му. За тази цел компетентните органи следва да оценят следните елементи, когато е приложимо:
- а) инвестиционният посредник има стабилна, ясно формулирана и документирана стратегия за риска, която е надлежно потвърдена от управителния съвет и обхваща управлението на активи, управлението на паричните потоци в рамките на дружеството и управлението на активите, защитени и управлявани;
  - б) инвестиционният посредник разполага с подходяща организационна рамка, за да гарантира ефективно предоставяне на услуги на клиентите с достатъчни (качествени и количествени) човешки и технически ресурси (фронт офис и бек офис, информационни системи);

- в) инвестиционният посредник разполага със силна и всеобхватна рамка за контрол (ефективност и независимост на контролните функции) и надеждни предпазни мерки за намаляване на своите рискове за клиентите в съответствие със стратегията за управление и склонността към поемане на риск;
- г) инвестиционният посредник има ясно определени политики и процедури за идентифициране, управление, измерване и контрол на оперативните рискове за клиентите;
- д) правата за достъп на дружеството до клиентските сметки са в съответствие с приложимите разпоредби.

6.3.4 Резюме на констатациите и оценка

186. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище относно риска за клиента на инвестиционния посредник. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на риска въз основа на съображенията, посочени в таблица 5. Ако въз основа на съществеността на определени рискови фактори, компетентните органи решат да ги оценят и да им поставят рейтинг индивидуално, указанията в тази таблица следва да се прилагат по аналогия, доколкото е възможно.

Таблица 5. Надзорни съображения за определяне на рейтинг на риска за клиента

Рейтинг на риска	Становище на надзора	Съображения, свързани с присъщия риск	Съображения за адекватно управление и контрол
1	Има ниско ниво на риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на присъщия риск, управлението и механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството и съставът на експозицията към риска предполагат несъществен/много нисък риск. • Експозицията към сложни продукти и сделки е несъществена/много ниска. • Нивото на риска от концентрация е несъществено/много ниско. • Нивото на риска, свързан с процесите и системите, е несъществено/много ниско. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има съответствие между управлението и контрола на инвестиционния посредник и цялостната му стратегия и склонност към риск. • Организационната рамка е надеждна, с ясни отговорности и ясно разделение на задачите между поемащите риск и

2	<p>Наблюдава се средно нисък риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<p>Естеството и съставът на експозицията към риск предполагат от нисък до среден риск.</p> <p>Експозицията към сложни продукти и сделки е от ниска до средна.</p> <p>Нивото на риск от концентрация е от ниско до средно.</p> <p>Нивото на риска, свързан с процесите и системите, е от ниско до средно.</p>	<p>функциите за управление и контрол.</p> <ul style="list-style-type: none"> Системите за измерване, наблюдение и отчитане са подходящи.
3	<p>Наблюдава се средно висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<p>Естеството и съставът на експозицията към риск предполагат от среден до висок риск.</p> <p>Експозицията към сложни продукти и сделки е от средна до висока.</p> <p>Нивото на риска от концентрация е от средно до високо.</p> <p>Нивото на риска, свързан с процесите и системите, е от средно до високо.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Налице е недостатък в управлението и контрола на инвестиционния посредник в сравнение с цялостната му стратегия и склонност към риск. Организационната рамка няма ясни отговорности и ясно разделение на задачите между поемащите риск и функциите за управление и контрол.
4	<p>Наблюдава се висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Естеството и съставът на експозицията към риска предполагат висок риск. Експозицията към сложни продукти и сделки е висока. Нивото на риска от концентрация е високо. Нивото на риска, свързан с процесите и системите, е високо. 	<ul style="list-style-type: none"> Системите за измерване, мониторинг и докладване не са достатъчни или достатъчно последователни, някои рискове не са правилно наблюдавани или докладвани.

6.4 Оценка на риска за пазара

6.4.1 Общи положения

187. Компетентните органи следва да оценяват риска за пазара, произтичащ от всички видове експозиции: за позиции, които не подлежат на клиринг (т.е. експозиция, изчислена чрез методологията за нетния риск по позиция) и за позиции, които подлежат на клиринг или допълнително обезпечение (т.е. експозиция, изчислена чрез методология за клирингов марж).
188. При оценката на риска за пазара компетентните органи следва да вземат предвид обема, естеството и сложността на дейностите на инвестиционния посредник.

6.4.2 Оценка на присъщия риск за пазара

189. Чрез оценката на присъщия пазарен риск компетентните органи следва да определят главните източници за експозицията към пазарен риск на инвестиционния посредник и да оценят риска от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник. Оценката на присъщия пазарен риск трябва да бъде структурирана около следните основни стъпки:
- а) предварителна оценка;
  - б) оценка на естеството и състава на позициите на инвестиционния посредник, които са предмет на риска за пазара;
  - в) оценка на доходността;
  - г) оценка на риска от пазарна концентрация;
  - д) оценка на рамката за пруденциална оценка за позициите в търговския портфейл; и
  - е) оценка на произтичащия от модела риск (т.е. модели, използвани за регулаторни цели).

Предварителна оценка

190. За да определят обхвата на оценката на риска за пазара, компетентните органи следва първо да установят източниците на пазарен риск, на който инвестиционният посредник е или може да бъде изложен.
191. Компетентните органи следва да вземат под внимание най-малко:
- а) пазарните дейности, бизнес направленията и продуктите на инвестиционния посредник;
  - б) основната стратегия за портфейла, свързан с пазарен риск в търговския портфейл и склонността за поемане на риск при пазарни дейности;

- в) относителното тегло на позициите в търговския портфейл по отношение на общия размер на активите, промените с течение на времето и стратегията на инвестиционния посредник за тези позиции, ако има такава;
  - г) относителното тегло на нетните печалби по пазарни позиции в общите приходи от дейността; и
  - д) капиталовото изискване за риск за пазара спрямо общото капиталово изискване, включително историческата промяна в тази стойност и прогнозите, ако има такива.
192. В своите първоначални оценки компетентните органи следва да вземат предвид също и значителните промени в пазарните дейности на инвестиционния посредник с фокус върху евентуалните промени в общата експозиция към пазарен риск. По-специално те могат да оценят:
- а) значителните промени в стратегията за пазарен риск, политиките и размерите на лимитите;
  - б) евентуалното въздействие на тези промени върху рисковия профил на инвестиционния посредник; и
  - в) основните тенденции на финансовите пазари.

Естество и състав на дейностите на инвестиционния посредник, свързани с пазарния риск

193. Компетентните органи следва да анализират естеството на експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник, за да установят конкретните рискови експозиции и свързаните с пазара рискови фактори (включително обменни курсове, лихвени проценти или кредитни спредове) за по-задълбочена оценка.
194. Компетентните органи следва да анализират експозициите към пазарен риск по съответните класове активи и/или финансови инструменти според техния размер, сложност и ниво на риска. За най-релевантните експозиции компетентните органи трябва да оценяват свързаните с тях рискови фактори.
195. Когато анализират дейностите, свързани с пазарния риск, компетентните органи следва да вземат предвид и сложността на съответните финансови продукти (включително продукти, оценявани посредством оценка по модел) и на специфични пазарни операции (включително търгуване с висока честота). Трябва да се вземе предвид следното:
- а) когато инвестиционният посредник държи дериватни позиции, компетентните органи следва да оценят както пазарната стойност, така и условния размер;
  - б) когато инвестиционният посредник участва в сделки с извънборсови деривати, компетентните органи следва да оценят, когато са налични, теглото на тези сделки в общия портфейл от деривати и разбивката на извънборсовия

портфейл по вид договор (суап, форуърд), базисни финансови инструменти (кредитния риск от контрагента, свързан с тези продукти, е обхванат от методологията за риска за дружеството).

в) когато инвестиционният посредник е приложил стратегии за хеджиране, компетентните органи следва да оценят остатъчния пазарен риск след изпълнението на тези стратегии.

196. Когато е целесъобразно, компетентните органи следва да оценяват проблемните и/или неликвидните позиции и да оценяват тяхното въздействие върху рентабилността на инвестиционния посредник.

197. За тези инвестиционни посредници, които използват вътрешни подходи за изчисление на техните регулаторни капиталови изисквания, компетентните органи следва също да вземат предвид следните показатели, за да установят конкретните рискови области и свързаните рискови фактори:

а) разделението на капиталовите изисквания за пазарен риск между стойност под риск (VaR), стресирана стойност под риск (SVaR), изискване за допълнителен риск (IRC) и изискване за портфейл за корелационно търгуване;

б) VaR, разпределена по рискови фактори;

в) промяната във VaR и SVaR (възможни показатели за това биха могли да бъдат ежедневната/ежеседмична промяна, средната стойност за тримесечие и резултатите от бек тестване); и

г) мултипликационните фактори, които се прилагат спрямо VaR и SVaR.

198. Когато е уместно, компетентните органи следва също да вземат предвид вътрешните измерители на риск на инвестиционните посредници. Те може да включват очакваната загуба, вътрешната VaR, която не е използвана при изчисляването на капиталовите изисквания или чувствителността на пазарния риск към различните рискови фактори и евентуалните загуби.

199. Когато анализират присъщия пазарен риск, компетентните органи следва да вземат предвид цифрите и тенденциите в даден момент на съвкупна база и по портфейл. При възможност този анализ трябва да се извърши със сравнение на цифрите на инвестиционния посредник със сходни дружества и със съответните макроикономически показатели.

Анализ на рентабилността

200. Компетентните органи следва да анализират историческата доходност, включително променливостта на печалбата, на пазарните дейности, за да добият по-добра представа относно профила на инвестиционния посредник към пазарен риск. Този анализ може да се проведе на ниво портфейл, както и да бъде разбит по бизнес направление, търговска платформа или клас активи (евентуално като част от по-обширна оценка, извършена като част от АБМ).

201. Когато оценяват доходността, компетентните органи следва да обърнат конкретно внимание на основните рискови области, установени при проверката на дейностите, свързани с пазарния риск. Компетентните органи следва да правят разлика между търговските приходи и нетърговските приходи (като комисиони, клиентски такси), от една страна, и реализираните и нереализираните печалби/загуби, от друга страна.
202. За тези класове акции и/или експозиции, които генерират необичайни печалби или загуби, компетентните органи следва да оценят доходността в сравнение с нивото на риска, поет от инвестиционния посредник (включително VaR/нетни печалби от финансови активи и пасиви, държани за търгуване), за да установят и анализират възможните несъответствия. При възможност компетентните органи следва да сравнят цифрите на инвестиционния посредник с неговите исторически резултати и с неговите сходни дружества.

Риск от пазарна концентрация

203. Компетентните органи следва да формират становище относно степента на риска от пазарна концентрация, на който е изложен инвестиционния посредник, от експозиции към един рисков фактор или от експозиции към няколко рискови фактора, които са съотносими.
204. Когато оценяват възможните концентрации, компетентните органи следва да обърнат специално внимание на концентрациите в сложни продукти (по-специално, структурирани продукти), неликвидни продукти (включително обезпечени дългови облигации (ОДО) или продукти, оценявани посредством оценка по модела.

Благоразумна оценка на позициите в търговския портфейл

205. Компетентните органи следва да формират становище относно рамката за пруденциална оценка на инвестиционния посредник, тъй като един погрешен процес на оценяване може да доведе до грешки при изчисляването на изходната стойност на финансовите инструменти, водещи до подценяване на потенциалните загуби на инвестиционния посредник. При извършването на този анализ компетентните органи следва да обърнат особено внимание на изчисляването на резервите (по-специално резервите по справедлива стойност, на моделните резерви) и на тяхното потенциално въздействие върху капиталовата позиция на инвестиционния посредник.
206. Компетентните органи следва да преценят дали позициите в търговския портфейл на инвестиционния посредник се оценяват по пруденциална стойност, която постига подходяща степен на сигурност, като се има предвид динамичният характер на позициите в търговския портфейл. Равнището на сигурност, посочено в Делегиран

регламент 2016/101¹⁸ на Комисията, следва да се отчита за постигане на подходяща степен на сигурност за тази цел.

207. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционните посредници разполагат със стабилни методологии за пруденциална оценка и дали вземат предвид следните корекции на оценката:
- а) неполучени кредитни спредове;
  - б) разходи при завършване на сделката;
  - в) операционни рискове;
  - г) несигурност на пазарната цена;
  - д) предсрочно прекратяване;
  - е) разходи за инвестиции и финансиране;
  - ж) бъдещи административни разходи; и
  - з) където е относимо, произтичащия от модела риск.
208. Компетентните органи следва да преценят дали:
- а) правилата за управление, процесите и процедурите, свързани с корекциите на оценките, са достатъчно стабилни, особено по отношение на по-малко ликвидните позиции и са в съответствие със стратегията на инвестиционния посредник;
  - б) информационните системи и процеси, свързани с рамката за оценяване, са стабилни;
  - в) адекватността на корекциите, извършвани от инвестиционните посредници, периодично се преразглежда.

Произтичащ от модела риск

209. Компетентните органи следва да оценят риска, свързан с подценяването на капиталовите изисквания от използваните регулаторни одобрени вътрешни модели, по-специално вътрешнорейтинговия подход (IRB), изискване за допълнителен риск (IRC), моделите, използвани за целите на редуцирането на кредитния риск, VaR и sVaR.

6.4.3 Оценка на управлението и механизмите за контрол на риска за пазара

210. За да постигнат пълно разбиране на профила на инвестиционния посредник към пазарен риск, компетентните органи следва да извършат преглед на вътрешното

---

¹⁸ Делегиран регламент (ЕС) 2016/101 на Комисията от 26 октомври 2015 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за пруденциална оценка съгласно член 105, параграф 14 (ОВ L 021, 28.1.2016 г., стр. 54).

управление и рамката за управление на риска, лежащи в основата на пазарната му дейност. За тази цел компетентните органи трябва да оценят следните елементи, като вземат предвид обема, естеството и сложността на дейностите на инвестиционния посредник:

- а) инвестиционният посредник има стабилна, ясно формулирана и документирана стратегия за пазарен риск, одобрена от неговия ръководен орган;
- б) стратегията на инвестиционния посредник за пазарен риск отразява по подходящ начин склонността на инвестиционния посредник към пазарен риск и съответства на общата склонност за поемане на риск;
- в) инвестиционният посредник има подходяща организационна рамка за функциите на управление, измерване, наблюдение и контрол на пазарния риск с достатъчни (качествени и количествени) човешки и технически ресурси;
- г) инвестиционният посредник има ясно определени политики и процедури за идентифициране, управление, измерване и контрол на пазарния риск, включително лимити, отразяващи склонността за поемане на риск, одобрени от управителния съвет;
- д) инвестиционният посредник разполага с подходяща рамка за идентифициране, разбиране и измерване на пазарния риск, в съответствие с размера и сложността на инвестиционния посредник и тази рамка отговаря на съответните изисквания съгласно съответното европейско и национално транспониращо законодателство; и
- е) Инвестиционният посредник има устойчива и цялостна рамка за контрол и надеждни защити за редуциране на своя пазарен риск в съответствие със стратегията си за управление на пазарния риск и склонност за поемане на риск.

6.4.4 Резюме на констатациите и оценка

- 211. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище относно пазарния риск на инвестиционния посредник. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на риска въз основа на съображенията, посочени в таблица б. Ако въз основа на съществеността на определени рискови фактори, компетентните органи решат да ги оценят и да им поставят рейтинг индивидуално, указанията в тази таблица следва да се прилагат по аналогия, доколкото е възможно.
- 212. Компетентните органи следва да вземат предвид всички тези фактори паралелно, а не изолирано и да разбират движещите сили, стоящи зад риска към пазара.

Таблица 6. Надзорни съображения за определяне на рейтинг на пазарния риск

Рейтинг на риска	Становище на надзора	Съображения, свързани с присъщия риск	Съображения за адекватно управление и механизми за контрол
1	Има ниско ниво на риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на присъщия риск, управлението и механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> • Характерът и съставът на експозицията към пазарен риск предполагат несъществен/много нисък риск. • Експозициите на инвестиционния посредник към пазарен риск не са сложни. • Нивото на концентрация на пазарния риск е несъществено/много ниско. • Експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник генерират непроменливи доходи. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има съответствие между политиката и стратегията за пазарен риск на инвестиционния посредник и общата му стратегия и склонност за поемане на риск. • Организационната рамка за пазарен риск е надеждна, с ясни отговорности и ясно разделение на задачите между поемащите риск и функциите за управление и контрол.
2	Наблюдава се средно нисък риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на присъщия риск, управлението и механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството и съставът на експозицията към пазарен риск предполагат от нисък до среден риск. • Сложността на експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник е от ниска до средна. • Нивото на концентрация на пазарния риск е от ниско до средно. • Експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник генерират доходи с от ниска до средна степен на променливост. 	<ul style="list-style-type: none"> • Системите за измерване, наблюдение и отчитане на пазарния риск са подходящи. • Вътрешните лимити и рамката за контрол на пазарния риск са надеждни и са в съответствие със стратегията за управление на риска и склонността за поемане на риск на инвестиционния посредник.

3	<p>Наблюдава се средно висок риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на присъщия риск, управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството и съставът на експозицията към пазарен риск предполагат от среден до висок риск. • Сложността на експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник е от средна до висока. • Нивото на концентрация на пазарния риск е от средно до високо. • Експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник генерират доходи с от средна до висока степен на променливост. 	<ul style="list-style-type: none"> • Налице е недостатък в политиката и стратегията за пазарен риск на инвестиционния посредник по отношение на общата му стратегия и склонност за поемане на риск. • Организационната рамка за пазарен риск няма ясни отговорности и ясно разделение на задачите между поемащите риск и функциите за управление и контрол.
4	<p>Наблюдава се висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството и съставът на експозициите към пазарен риск предполагат висок риск. • Сложността на експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник е висока. • Нивото на концентрация на пазарния риск е високо. • Експозициите към пазарен риск на инвестиционния посредник генерират доходи с висока степен на променливост. 	<ul style="list-style-type: none"> • Системите за измерване, мониторинг и докладване на пазарния риск не са достатъчни или достатъчно последователни, някои рискове не са правилно наблюдавани или докладвани. • Вътрешните лимити и рамката за контрол на пазарния риск не са в съответствие със стратегията за управление на риска и склонността за поемане на риск на инвестиционния посредник.

6.5 Оценка на риска за дружеството

6.5.1 Общи положения

213. Компетентните органи следва да оценяват риска за дружеството, произтичащ от различни рискови фактори, като например: оперативни рискове, произтичащи от дневния поток на търгуване (DTF), риска от концентрация, дължащ се на големи експозиции (CON) и експозицията към неизпълнение от страна на търговските контрагенти (TCD). В своята оценка компетентните органи следва също така да вземат

предвид източниците на риск за инвестиционния посредник, като например съществените промени в балансовата стойност на активите, несъстоятелността на клиенти или контрагенти, позициите във финансови инструменти, чуждестранна валута и стоки и задълженията по пенсионните схеми с дефинирани доходи в съответствие с член 29 от Директива (ЕС) 2019/2034. Когато е уместно, те следва да вземат предвид и други фактори, които могат да представляват риск за инвестиционния посредник.

214. При оценката на риска към предприятие компетентните органи следва да вземат предвид обема, естеството и сложността на дейностите на инвестиционния посредник.

6.5.2 Оценка на присъщия риск за дружеството

215. Чрез оценката на присъщия риск за дружеството компетентните органи следва да определят основните движещи сили и да оценят значението на пруденциалното въздействие на този риск за инвестиционния посредник. Следователно оценката на присъщия риск за дружеството трябва да бъде структурирана около следните основни стъпки:

- а) предварителна оценка;
- б) оценка на естеството и мащаба на инвестиционните дейности, които пораждат риск за инвестиционния посредник;
- в) оценка на системите и процесите, свързани с тези дейности.

216. Компетентните органи следва да оценят риска за дружеството при настоящи и бъдещи условия.

217. При необходимост компетентните органи следва също да проведат и по-детайлизирана оценка, евентуално на нивото на единични клиенти.

Предварителна оценка

218. За да определят обхвата на оценката на риска за дружеството, компетентните органи следва първо да установят източниците на риск за дружеството, на който инвестиционният посредник е или може да бъде изложен.

219. Компетентните органи следва да вземат под внимание най-малко следното:

- а) бизнес модела и склонността към поемане на риск;
- б) теглото на стойността на К-фактора за риск за дружеството в сравнение с общия размер на К-фактора;
- в) прогнози за размера на К-фактора за риск за дружеството, ако има такива;
- г) разходите за оперативните загуби за дружеството спрямо приходите.

220. Компетентните органи следва да извършат предварителния анализ, като вземат предвид промените в посочените по-горе показатели с течение на времето, за да си изградят информирано становище относно основните фактори на риска за дружеството на инвестиционния посредник.

Дневен търговски поток

221. Компетентните органи следва да формират становище относно степента на оперативния риск, свързан с търгуването за собствена сметка. Този риск може да възникне от системни или човешки грешки, дължащи се на сложността на процесите, процедурите и информационните системи (включително използването на нови технологии), доколкото те могат да доведат до грешки, забавяния, неправилно определяне на спецификациите, нарушения на сигурността.
222. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщ риск, когато е уместно:
- а) обем, експозиция, брой и сложност на извършените сделки;
  - б) липса или загуба на целостта на информационните системи;
  - в) видове инфраструктури на финансовите пазари (ИФП), използвани за обработка на трансакции: гласови, електронни платформи (MTF, OTF);
  - г) алгоритмична търговия.

Риск от концентрация

223. Компетентните органи следва да формират становище относно степента на риска от концентрация, на който е изложен инвестиционният посредник. По-конкретно, компетентните органи следва да оценят риска инвестиционният посредник да понесе значителни загуби, произтичащи от концентрация на експозиции към малка група контрагенти или към силно корелирани финансови активи.
224. Компетентните органи следва да извършат тази оценка, като вземат предвид различните категории риск от концентрация, включително:
- а) концентрации към едно лице (включително клиент или група от свързани клиенти, както са определени за големи експозиции);
  - б) секторна концентрации;
  - в) географски концентрации;
  - г) продуктова концентрация; и
  - д) концентрация на обезпечение и гаранции.
225. Компетентните органи следва да обърнат специално внимание на скритите източници на риск от концентрация, който може да се реализира при стресови условия, когато нивото на корелацията може да се повиши в сравнение с нормални

условия и когато може да възникнат допълнителни експозиции от задбалансови позиции.

226. За групите компетентните органи следва да вземат предвид риска от концентрация, която може да се получи в резултат от консолидация, която може да не е видима на индивидуално ниво.

Риск от неизпълнение от страна на търговския контрагент

227. Компетентните органи следва да оценят риска от неизпълнение от страна на търговския контрагент, пред който са изправени инвестиционните посредници, произтичащ от експозиции към сделки с финансови инструменти.

228. За тази оценка компетентните органи следва да се съсредоточат върху следните източници на присъщ риск, когато е уместно:

- а) качеството на контрагентите и съответните корекции на кредитната оценка (ККО);
- б) сложността на финансовите инструменти, на база на които се извършват съответните сделки;
- в) утежнения риск, произтичащ от положителната корелация между кредитния риск от контрагента и експозицията към кредитен риск;
- г) експозицията към кредитен риск от контрагента и сетълмент риска по отношение на текущите пазарни стойности и номиналната сума в сравнение с общата кредитна експозиция и със собствения капитал;
- д) съотношението на сделките, обработени чрез инфраструктури на финансовия пазар (ИФП), които предвиждат сетълмент чрез плащане срещу доставка;
- е) съотношението на съответните сделки към централните контрагенти (ЦК) и ефективността на техните механизми за защита срещу загуби, като маржин равнища и вноски в гаранционния фонд; и
- ж) съществуването, значението, ефективността и приложимостта на споразумения за нетиране (нетирание при завършване на сделката).

Съществени промени в балансовата стойност на активите

229. Компетентните органи следва да формират становище относно рисковете, понесени от инвестиционния посредник поради съществени промени в балансовата стойност на активите. Този риск може да доведе до загуби, ако стойността, по която се записват активите, не отразява правилно реалната им пазарна стойност.

230. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху активите, чиято стойност е оценена чрез модели и пълномощни, вместо чрез входящите данни, пряко изведени от пазара.

Кредитен риск (неизпълнение на клиенти или контрагенти)

231. Кредитният риск може да възникне от отпускането на заеми, които позволяват на клиента да извърши сделка, преки заеми за персонала, кредитен риск в рамките на деня, дължащ се на овърдрафт, гаранции и условни кредитни експозиции, държане до падеж или позиции в неликвидни облигации, маржин заеми за клиенти, начислени/неплатени такси и комисиони, преки кредитни експозиции към управляваните от тях средства чрез заеми, първоначални инвестиции и гаранции.
232. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщ риск, ако са налични съответните данни:
- а) естеството на кредитния риск при инвестиционния посредник, като се вземат предвид видовете контрагенти и експозиции;
  - б) задбалансови експозиции, по-специално предоставени или получени гаранции;
  - в) риск от обезценка.
233. Компетентните органи следва да формират становище относно степента на риск от обезценка или амортизация на активи извън търговския портфейл, която не е обхваната от К-фактори като К-ТCD. Този риск може да възникне от преоценки, когато например вероятността от неизпълнение на контрагента се увеличава значително или стойността на дъщерното предприятие е намаляла след придобиването.
234. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщ риск, когато е уместно:
- а) промени в кредитоспособността на контрагентите;
  - б) сложност на сделките и висок ливъридж (по-специално изкупувания на дружества чрез заемни средства);
  - в) извънредни събития, предизвикващи преоценка.

Позиции във финансови инструменти, чуждестранна валута и стоки

235. Компетентните органи следва да формират становище относно рисковете, понесени от инвестиционния посредник поради излагане на финансови инструменти, чуждестранна валута и стоки. Тези източници на риск могат да доведат до загуби в случай на неблагоприятни движения на финансовия пазар, валутния пазар и стоковите пазари.
236. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху естеството на финансовите инструменти, държани от инвестиционния посредник, върху цялостната експозиция на инвестиционния посредник към валутния пазар (като се има предвид например корелацията на валутите, в които инвестиционният посредник има експозиция) и върху експозицията към конкретни стоки.

Рискове, свързани с доходите на наетите лица и пенсионния риск

237. Компетентните органи следва да формират становище относно рисковете, свързани с възнагражденията и пенсионната схема на инвестиционния посредник. Този риск може да доведе до загуби, ако плащанията са прекомерни спрямо приходите на дружеството, включително като застрашава рентабилността и платежоспособността на дружеството.
238. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху риска, произтичащ от структурна разлика между активите и пасивите, свързани с доходите на наетите лица, когато е приложимо.

6.5.3 Оценка на управлението и механизмите за контрол на риска за дружеството

239. За постигане на цялостно разбиране на профила на риска към дружеството на инвестиционния посредник, компетентните органи следва да преразгледат рамката за вътрешно управление и управление на риска, която намалява риска, произтичащ от търговския поток, концентрацията и неизпълнението от страна на контрагента. За тази цел компетентните органи трябва да оценят следните елементи, като вземат предвид обема, естеството и сложността на дейностите на инвестиционния посредник:
- а) инвестиционният посредник има стабилна, ясно формулирана и документирана стратегия за риска по отношение на търговския поток, концентрацията и неизпълнението от страна на контрагента, одобрена от своя ръководен орган;
  - б) стратегията за риска на инвестиционния посредник отразява по подходящ начин склонността на инвестиционния посредник към тези рискове и съответства на общата склонност за поемане на риск;
  - в) инвестиционният посредник разполага с подходяща организационна рамка за управление, измерване, наблюдение и контрол на рисковете от концентрация и неизпълнение от страна на контрагента, с достатъчни (качествени и количествени) човешки и технически ресурси;
  - г) инвестиционният посредник има ясно определени политики и процедури за идентифициране, управление, измерване и контрол на рисковете за дружеството, включително лимити, отразяващи склонността за поемане на риск, определени от Съвета;
  - д) инвестиционният посредник разполага с подходяща рамка за идентифициране, разбиране и измерване на риска за дружеството, в съответствие с размера и сложността на инвестиционния посредник и тази рамка отговаря на съответните минимални изисквания съгласно

съответното европейско и национално транспониращо законодателство; и

- е) инвестиционният посредник има устойчива и цялостна рамка за контрол и надеждни защити за редуциране на своя риск за дружеството в съответствие със стратегията си за управление на риска и склонност за поемане на риск.

6.5.4 Резюме на констатациите и оценка

240. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище относно риска за дружеството на инвестиционния посредник. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на риска въз основа на съображенията, посочени в таблица 7. Ако въз основа на съществеността на определени рискови фактори, компетентните органи решат да ги оценят и да им поставят рейтинг индивидуално, указанията в тази таблица следва да се прилагат по аналогия, доколкото е възможно.

241. Компетентните органи следва да вземат предвид всички тези фактори паралелно, а не изолирано и да разбират движещите сили, стоящи зад риска за дружеството.

Таблица 7. Надзорни съображения за определяне на рейтинг на риска за дружеството

Рейтинг на риска	Становище на надзора	Съображения, свързани с присъщия риск	Съображения за адекватно управление и механизми за контрол
1	Съществува нисък риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на присъщия риск, управлението и механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага несъществен риск/много нисък инвестиционен риск. • Естеството и съставът на експозицията към риска предполагат несъществен/много нисък риск. • Излагането на неизпълнение от страна на контрагента не е съществено/е много ниско. • Излагането на рискове, свързани с доходите на наетите лица и пенсионния риск, не е съществено/е много ниско. • Нивото на риска от концентрация е несъществено/много ниско. • Нивото на оперативния риск, свързан с процесите и системите, е несъществено/много ниско. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има съответствие между управлението и контрола на инвестиционния посредник и цялостната му стратегия и склонност към риск. • Организационната рамка е надеждна, с ясни отговорности и ясно разделение на задачите между поемащите риск и функциите за управление и контрол.

2	<p>Наблюдава се средно нисък риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на присъщия риск, управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага от нисък до среден инвестиционен риск. • Естеството и съставът на експозицията към риск предполагат от нисък до среден риск. • Излагането на неизпълнение от страна на контрагента е от ниско до средно. • Излагането на рискове, свързани с доходите на наетите лица и пенсионния риск, е от средно до високо. • Нивото на риск от концентрация е от ниско до средно. • Нивото на оперативния риск, свързан с процесите и системите, е от ниско до средно. 	<ul style="list-style-type: none"> • Системите за измерване, наблюдение и отчитане са подходящи.
3	<p>Наблюдава се средно висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага от среден до висок инвестиционен риск. • Естеството и съставът на експозицията към риск предполагат от среден до висок риск. • Експозицията към неизпълнение от страна на контрагента е от средна до висока. • Нивото на риска от концентрация е от средно до високо. • Нивото на оперативния риск, свързан с процесите и системите, е от средно до високо. 	<ul style="list-style-type: none"> • Налице е недостатък в управлението и контрола на инвестиционния посредник в сравнение с цялостната му стратегия и склонност към риск. • Организационната рамка няма ясни отговорности и ясно разделение на задачите между поемащите риск и функциите за управление и контрол.
4	<p>Наблюдава се висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага висок инвестиционен риск. • Естеството и съставът на експозицията към риска предполагат висок риск. • Експозицията към неизпълнение от страна на контрагента е висока. • Излагането на рискове, свързани с доходите на наетите лица и пенсионния риск, е високо. 	<ul style="list-style-type: none"> • Системите за измерване, мониторинг и докладване не са достатъчни или достатъчно последователни, някои рискове не са правилно

	механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> Нивото на риска от концентрация е високо. Нивото на оперативния риск, свързан с процесите и системите, е високо. 	наблюдавани или докладвани.
--	-------------------------	---	-----------------------------

6.6 Оценка на други рискове

6.6.1 Общи положения

242. Компетентните органи следва да оценят значението на другите рискове за капитала на инвестиционния посредник, които не са обхванати от капиталовите изисквания по стълб 1, в съответствие с членове 36 и 40 от Директива (ЕС) 2019/2034. При оценката на тези други рискове, компетентните органи следва да вземат предвид естеството и сложността на дейностите на инвестиционния посредник, които оказват въздействие върху значимостта на тези рискове.

6.6.2 Оценка на присъщите рискове

243. Чрез оценката на присъщите рискове, които не са обхванати от капиталовите изисквания по стълб 1, компетентните органи следва да определят основните фактори за рисковете на инвестиционния посредник и да оценят значимостта на въздействието на тези рискове върху инвестиционния посредник. Оценката на подобни рискове следва да бъде структурирана около следните основни стъпки:

- а) предварителна оценка;
- б) оценка на естеството и мащаба на инвестиционните дейности, които порождават риск за инвестиционния посредник, които не са обхванати от капиталовите изисквания по стълб 1;
- в) оценка на системите и процесите, свързани с тези дейности.

244. Компетентните органи следва да оценяват рисковете, които не са обхванати от капиталовите изисквания по стълб 1, както в настоящ, така и в бъдещ план.

245. Когато е уместно, компетентните органи следва също така да извършат оценка на други рискове, различни от изброените в настоящата глава.

Предварителна оценка

246. За да се определи обхватът на оценката на рисковете, които не са обхванати от капиталовите изисквания по стълб 1, компетентните органи следва първо да определят източниците на рискове, на които инвестиционният посредник е изложен или може да бъде изложен.
247. Компетентните органи следва да вземат под внимание най-малко следното:
- а) бизнес модела и склонността към поемане на риск;
  - б) вътрешно разработване или възлагане на външни изпълнители на ИТ решения;
  - в) поддържащи функции като правомерност, правна, фискална (също и ако се възлагат на външни изпълнители);
  - г) разходи за съдебни дела и съдебни спорове;
  - д) общите оперативни загуби, включително разходите за вътрешни и външни измами;
  - е) обхват на дейностите извън търговския портфейл.
248. Компетентните органи следва да извършат предварителния анализ, като вземат предвид промените в посочените по-горе елементи с течение на времето, за да си изградят информирано становище относно основните фактори на другите рискове на инвестиционния посредник.

Лихвен риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл

249. Компетентните органи следва да оценят лихвения риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл, на които е изложен инвестиционният посредник.
250. Компетентните органи следва да оценят как промените в лихвените проценти могат да окажат неблагоприятно въздействие върху активите, пасивите и задбалансовите експозиции на инвестиционния посредник. За да определят по-добре сложността и профила на лихвен риск на инвестиционния посредник, компетентните органи следва също да са наясно с основните характеристики на активите, пасивите и задбалансовите експозиции на инвестиционния посредник:
251. В количествената си оценка компетентните органи следва да вземат предвид резултатите от вътрешните методологии на инвестиционния посредник за измерване на лихвения риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл. Освен това компетентните органи следва да обмислят подходящи шокови сценарии, като се има предвид естеството на излагането на лихвения риск, произтичащ от дейностите на инвестиционния посредник извън търговския портфейл.

Оперативни рискове, които не са обхванати от стълб 1

252. Компетентните органи следва да оценяват оперативните рискове, които не са обхванати от минималните капиталови изисквания в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/2033. Тези рискове могат да доведат до преки оперативни загуби и непреки загуби, произтичащи от жалби и съдебни спорове. Големите оперативни рискове също могат да доведат до недостиг на персонал на ключови позиции. При оценката следва да се вземат предвид не само оперативните загуби, но и ситуацията, близки до пропуски, и събитията, свързани с операционния риск, които са приключили с печалба.
253. Компетентните органи следва да вземат предвид следните източници на присъщ риск и, когато е уместно, да съсредоточат оценката върху онези аспекти, които се считат за най-значими за инвестиционния посредник:
- а) безопасност на работното място;
  - б) щети на материални активи;
  - в) вътрешна измама;
  - г) външна измама;
  - д) рискове, свързани с ИКТ;
  - е) риск от неправомерно поведение;
  - ж) регулаторни, правни и фискални рискове;
  - з) риск, свързан с модела, във връзка с моделите, използвани за стопански цели;
  - и) недостатъчни (както качествени, така и количествени) човешки и технически ресурси на ключови позиции;
  - й) риск, свързан с репутацията.
254. Като част от всички оценки на ПНПО, компетентните органи следва да определят степента на риска за ИКТ и съгласуваността на операциите в областта на ИКТ с бизнес стратегията. Компетентните органи следва да включат в своята оценка всички съответни аспекти на риска за ИКТ, като например риска за сигурността, риска за ИТ проекти и риска при управлението на ИКТ, доколкото това все още не е обхванато от други части от настоящите насоки, и като вземат предвид Насоките на ЕБО относно риска за ИКТ и сигурността¹⁹ и Насоките на ESMA относно възлагането на външни изпълнители на доставчици на услуги в облак²⁰;
255. Компетентните органи следва да формират становище относно степента на риск от неправомерно поведение, свързан с инвестиционните и пазарните дейности на

¹⁹ Насоки на ЕБО относно управлението на риска в областта на ИКТ и сигурността (EBA/GL/2019/04).

²⁰ Насоки на ESMA за възлагане на дейности на доставчици на облачни услуги (ESMA50-164-4285).

инвестиционния посредник, доколкото той не е обхванат от капиталовите изисквания по стълб 1. Под риск от неправомерно поведение следва да се разбира текущият или бъдещият риск, поет от клиенти, пазари или самото дружество поради неуместно поведение на дружеството или неговия персонал. Този риск може да възникне от случаи на умишлено или небрежно нарушение (включително неподходящо предоставяне на финансови услуги), доколкото те могат да доведат до отрицателни финансови последици или последици за репутацията. Този репутационен риск от своя страна може да доведе до загуба на пазарни дялове или ключови клиенти и увеличаване на оплакванията на клиентите.

256. Когато е уместно, компетентните органи следва да се съсредоточат върху следните източници на присъщ риск от неправомерно поведение:

- а) закриване или спиране на фонд;
- б) брой на инцидентите, свързани с неправомерно поведение: неправомерни продажби, манипулиране на пазара;
- в) наложени регулаторни санкции.

257. Компетентните органи следва да формират становище относно регулаторните, правните и фискалните рискове, произтичащи от неспазването на законовите или подзаконовите разпоредби. Тези рискове могат да доведат до съдебни спорове и санкции за инвестиционния посредник. Коригиращите програми могат също така да доведат до големи разходи за спазване на законовите и подзаконовите разпоредби.

258. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху тези източници на присъщи регулаторни, правни и фискални рискове, когато е уместно:

- а) разходи за постигане на съответствие с приложимите разпоредби;
- б) плащане на глоби или други санкции за неспазване;
- в) данъчна преоценка или плащане на просрочени такси, глоби и санкции;
- г) предвиждане на регулаторни промени, които са от значение за инвестиционния посредник.

259. Компетентните органи следва да оценят риска, свързан с моделите, използвани за стопански цели, включително моделите за оценка/ценообразуване, моделите за алгоритмична търговия и други модели, които могат да окажат значително въздействие върху бизнес решенията и дейностите на инвестиционния посредник.

260. Като се имат предвид особеностите на инвестиционния посредник, при извършването на оценка на рисковете, които не са обхванати от капиталовите изисквания по стълб 1, компетентните органи могат да вземат предвид други източници на риск, които не са включени в горепосочените категории.

Системен риск

261. Въз основа на количествени и качествени критерии компетентните органи следва да формират представа за системния риск на инвестиционния посредник. Въз основа на тази оценка компетентните органи следва да определят дали неуспехът на инвестиционния посредник би могъл да доведе до сериозни смущения на финансовите пазари, на които той извършва дейност.
262. Когато е целесъобразно, оценката на системния риск може да се извършва обобщено за група инвестиционни посредници със сходен бизнес модел и рисков профил. При извършването на такава агрегирана оценка компетентните органи следва да вземат предвид потенциалните последици от едновременния неуспех на определен брой/дялови участия на тези инвестиционни посредници върху финансовите пазари, на които извършват дейност. За тази цел компетентните органи могат да разгледат един или повече сценарии.

6.6.3 Оценка на управлението и механизмите за контрол на риска

263. За постигане на цялостно разбиране на рисковия профил на инвестиционния посредник по отношение на рисковете, които не са обхванати от капиталовите изисквания по стълб 1, компетентните органи следва да преразгледат вътрешното управление и рамката за управление на риска, която намалява риска, произтичащ от други източници на риск. За тази цел компетентните органи трябва да оценят следните елементи, като вземат предвид обема, естеството и сложността на дейностите на инвестиционния посредник:
- а) стратегията на инвестиционния посредник отразява по подходящ начин склонността на инвестиционния посредник към тези рискове и съответства на общата склонност за поемане на риск;
  - б) инвестиционният посредник има вътрешни насоки и политики за гарантиране на разумна култура на риск;
  - в) инвестиционният посредник разполага с подходяща рамка за управление, измерване, наблюдение и контрол на лихвения риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл;
  - г) инвестиционният посредник има подходяща рамка за управление, измерване, наблюдение и контрол на ИТ рисковете с достатъчни (качествени и количествени) човешки и технически ресурси;
  - д) инвестиционният посредник има ясно определени политики и процедури за контрол на оперативния риск.

6.6.4 Резюме на констатациите и оценка

264. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище относно другите рискове на инвестиционния посредник. Това

становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на риска въз основа на съображенията, посочени в таблица 8. Ако въз основа на съществеността на определени рискови фактори, компетентните органи решат да ги оценят и да им поставят рейтинг индивидуално, указанията в тази таблица следва да се прилагат по аналогия, доколкото е възможно.

265. Компетентните органи следва да вземат предвид всички тези фактори паралелно, а не изолирано и да разбират движещите сили, стоящи зад рисковете за дружеството, необхванати от капиталовите изисквания по стълб 1.

Таблица 8. Надзорни съображения за определяне на рейтинг за други рискове

Рейтинг на риска	Становище на надзора	Съображения, свързани с присъщия риск	Съображения за адекватно управление и механизми за контрол
1	Има ниско ниво на риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на присъщия риск, управлението и механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага несъществен риск/много нисък риск от неправомерно поведение. • Излагането на лихвен риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл, не е съществено/ е много ниско. • Равнището на другите оперативни рискове, които не са обхванати от стълб 1, включително по-специално риска за ИКТ, както и регулаторните, правните и фискалните рискове, не е съществено/е много ниско. 	<ul style="list-style-type: none"> • Има съответствие между управлението и контрола на инвестиционния посредник и цялостната му стратегия и склонност към риск. • Организационната рамка е стабилна с ясно разпределение на отговорностите и специални функции за управление и контрол. • Системите за измерване, наблюдение и отчитане са подходящи.
2	Наблюдава се средно нисък риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага от нисък до среден риск от неправомерно поведение. • Излагането на лихвен риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл, е от ниско до средно. • Нивото на другите оперативни рискове, които не са обхванати от стълб 1, е от ниско до средно. 	

3	<p>Наблюдава се средно висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага от среден до висок риск от неправомерно поведение. • Излагането на лихвен риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл, е от средно до високо. • Нивото на другите оперативни рискове, които не са обхванати от стълб 1, е от средно до високо. 	<ul style="list-style-type: none"> • Налице са недостатъци в управлението и контрола на инвестиционния посредник в сравнение с цялостната му стратегия и склонност към риск, ако е относимо. • В организационната рамка липсва ясно разпределение на отговорностите или специални функции за управление и контрол.
4	<p>Наблюдава се висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на присъщ риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Естеството на дейностите предполага висок риск от неправомерно поведение. • Излагането на лихвен риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл, е високо. • Нивото на другите оперативни рискове, които не са обхванати от стълб 1, е високо. 	<ul style="list-style-type: none"> • Системите за измерване, мониторинг и докладване не са достатъчни или достатъчно последователни, някои рискове не са правилно наблюдавани или докладвани.

Дял 7 ПНПО капиталова оценка

7.1 Общи положения

266. Компетентните органи следва да определят чрез капиталовата оценка на ПНПО дали притежаваният от инвестиционния посредник собствен капитал осигурява стабилно покритие на рисковете за капитала, произтичащи от регулирани и нерегулирани предприятия, на които инвестиционният посредник е или може да бъде изложен, или поражда за други лица, ако тези рискове се оценяват като съществени за инвестиционния посредник.
267. Компетентните органи следва да направят това, като определят размера на допълнителните собствени средства, които инвестиционният посредник е длъжен да държи за покриване на рискове и елементи на рискове, на които инвестиционният посредник е изложен или създава за други лица, които не са обхванати или не са обхванати в достатъчна степен от трета и четвърта част от Регламент (ЕС) 2019/2033. Когато е необходимо, компетентните органи следва да определят допълнително капиталово изискване за отстраняване на недостатъците в механизмите за управление и контрол на инвестиционния посредник, вътрешните модели, използвани за регулаторни цели, пруденциалната оценка на търговския портфейл, или за справяне с повтарящия се неуспех на инвестиционните посредници да поддържат подходящо равнище на насоките за допълнителен собствен капитал. Инвестиционният посредник следва винаги да спазва допълнителното капиталово изискване.
268. За преодоляване на потенциалните капиталови недостатъци, включително при неблагоприятни условия, компетентните органи следва да предприемат подходящи надзорни мерки, включително, когато е уместно, да установят и предоставят насоки относно допълнителния собствен капитал (P2G), който е размерът на капитала, който се очаква да притежава инвестиционният посредник, за да гарантира, че цикличните икономически колебания не водят до нарушаване на собствения капитал и до допълнително капиталово изискване или застрашават способността на инвестиционния посредник да прекрати и преустанови дейността си по организиран начин.
269. При определяне на допълнителното капиталово изискване и, когато е приложимо, на насоките по втори стълб, компетентните органи следва:
- а) да вземат предвид всички надзорни мерки, които компетентният орган е приложил или възнамерява да приложи спрямо даден инвестиционен посредник в съответствие с дял 10 и като взема предвид точки 291—293;
  - б) да обосновават ясно решението за налагане на допълнително капиталово изискване и насоки;

- в) да прилагат по последователен начин допълнително капиталово изискване и насоки, за да се гарантира широка съгласуваност на пруденциалните резултати между инвестиционните посредници.
270. Компетентните органи следва да оценят адекватността на собствения капитал на инвестиционния посредник и въздействието на цикличните икономически колебания върху него като ключов определящ фактор за жизнеспособността на инвестиционния посредник. Това определяне следва да се обобщи и отрази в рейтинг въз основа на критериите, посочени в края на настоящия дял.
271. Компетентните органи следва да решат и определят допълнително капиталово изискване и когато е приложимо, насоките по втори стълб в съответствие с модела за минимална ангажираност, посочен в дял 2. По-специално, минималната честотата, с която подобно допълнително изискване и когато е относимо насоките по втори стълб се определят и задават, трябва да следва честотата на оценката на капиталовата адекватност съгласно ПНПО модела за минимална ангажираност.
272. Компетентните органи могат да определят каквото и да е допълнително капиталово изискване за малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници, като спазват критериите по член 12 от Регламент (ЕС) 2019/2033, когато те считат за обосновани и за всеки отделен случай. Такива малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници не подлежат на никакви насоки по втори стълб съгласно член 41 от Директива (ЕС) 2019/2034.

7.2 Определяне на допълнително капиталово изискване

273. Компетентните органи следва да определят допълнително капиталово изискване за съществени рискове и елементи на рисковете, произтичащи от дейността на инвестиционния посредник, като вземат предвид всички ситуации, изброени в член 40, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/2034, включително:
- а) рисковете или елементите на рисковете, на които инвестиционният посредник е изложен или създава на други лица, не са покрити или не са обхванати в достатъчна степен от подходящи суми, видове и разпределение на капитала в съответствие с трета или четвърта част от Регламент (ЕС) 2019/2033;
  - б) недостатъци в договореностите, процесите, механизмите и стратегиите на инвестиционните посредници, ако тези недостатъци не могат да бъдат отстранени в рамките на подходящ срок;
  - в) недостатъци в корекциите на инвестиционния посредник във връзка с пруденциална оценка на търговския портфейл, която му позволява да продаде или хеджира позициите си в рамките на кратък период от време без да понесе съществени загуби при нормални пазарни условия;

- г) неспазване от страна на инвестиционния посредник на изискването за прилагане на разрешените вътрешни модели, което води до неадекватни равнища на капитала; и
  - д) многократната неспособност на инвестиционния посредник да установи или поддържа адекватно равнище на допълнителен собствен капитал, както е посочено в член 41 от Директива (ЕС) 2019/2034.
274. Общият размер на допълнителното капиталово изискване следва да бъде сборът от всяко допълнително капиталово изискване, определено от компетентните органи, което обхваща всички ситуации, изброени в предходната точка.

7.2.1 Определяне на допълнителни собствени средства за покриване на рискове или елементи на рискове, които не са обхванати или не са обхванати в достатъчна степен от трета или четвърта част от Регламент (ЕС) 2019/2033

275. От компетентните органи се изисква да определят равнището на допълнително капиталово изискване за покриване на рискове или елементи на рискове, които не са обхванати или не са обхванати в достатъчна степен от трета и четвърта част от Регламент (ЕС) 2019/2033, допълнително уточнени в делегирания регламент, приет в съответствие с член 40, параграф 6 от Директива (ЕС) 2019/2034 и след оценката на риска, извършена съгласно дял б.
276. Компетентните органи следва да разчитат на следните източници на информация за идентифицирането, оценката и количественото определяне на такива рискове или елементи на рискове:
- а) за инвестиционните посредници, които не отговарят на критериите за класифициране като малки или невзаимосвързани инвестиционни посредници, посочени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033, групи от инвестиционни посредници и за инвестиционни посредници, които отговарят на тези критерии, когато компетентният орган сметне за целесъобразно, ПВОКАПВОР или консолидирания ПВОКАПВОР в случай на групи инвестиционни посредници, и по-специално компонента му ВААК, както и резултатите от оценката му от компетентния орган, включително изчисленията на ВААК, когато те се считат за надеждни или частично надеждни в съответствие с точки 279—282;
  - б) за инвестиционните посредници, попадащи в приложното поле на Директива 2014/59/ЕС, плана за възстановяване и резултатите от неговата оценка от компетентния орган, като се вземат предвид изискванията за планове за възстановяване, приложими за разглеждания инвестиционен посредник;
  - в) отчетност пред надзорните органи;
  - г) резултатите от надзорната оценка и всякакви изчисления на референтни показатели;
  - д) резултатите от всички съответни предходни надзорни дейности; и

- е) всякакви други съответни входящи данни, включително тези, произтичащи от взаимодействия и диалози с инвестиционния посредник, проучвания на публичния пазар или секторни и портфейлни гледни точки.
277. Както е посочено в точка 276, буква а), ВААК и резултатите от оценката следва да бъдат взети предвид от компетентните органи като един от основните елементи за идентифициране и оценка на рисковете и елементите на рисковете, произтичащи както от нерегулирани, така и от регулирани предприятия, на които инвестиционният посредник е изложен или причинява на клиенти и пазари. Количественото определяне на размера на капитала, който се счита за адекватен и евентуално допълнителното капиталово изискване следва да бъдат взети предвид, наред с други входящи данни, изчисленията на ВААК, ако се считат за надеждни или частично надеждни.
278. Както е посочено в точка 276, буква б), когато е целесъобразно, планът за възстановяване и неговата оценка следва да бъдат взети предвид от компетентните органи в подкрепа на определянето на капитала, считан за подходящ за организирано прекратяване, както е уточнено допълнително чрез делегиращия регламент, приет в съответствие с член 40, параграф 6 от Директива (ЕС) 2019/2034. По-конкретно, компетентният орган следва да използва данните от плана за възстановяване, за да определи основните бизнес направления и критичните функции, действията по възстановяване, вътрешните правила за управление, оперативните стъпки и сценариите. Те могат да използват сценариите, използвани в плана за възстановяване, като увеличат степента си на сериозност, за да постигнат сценарий на прекратяване.

Изчисляване на ВААК

279. Компетентните органи следва да преценят дали ВААК обхващат и двете:
- а) рисковете или елементите на рисковете, на които инвестиционният посредник или групата инвестиционни посредници са изложени или пораждат за други лица, произтичащи от неговите дейности и операции, или регулирани, или нерегулирани; и
  - б) необходимите стъпки и ресурси, но също и рисковете или елементите на рисковете, които могат да възникнат в резултат на организиран процес на прекратяване.
280. Компетентните органи следва да оценят надеждността на изчисленията на ВААК, свързани с точка 279, букви а) и б), като преценят дали те са достатъчно:
- а) последователни: количествените рискове следва да бъдат съизмерими с бизнес модела, състава на портфейла и стратегията за търговия на инвестиционния посредник;

- б) детайлни: методологиите за ВААК трябва да позволяват изчисленията да може да бъдат разбити най-малко по категории на риска²¹, когато е възможно разбити риск по риск, вместо да представляват едно изчисление (на икономически капитал), обхващащо всички рискове;
  - в) достоверни: използваните изчисления/методологии следва да покриват очевидно рисковете, с които се стремят да се справят и следва да се основават на знанията и опита на инвестиционния посредник или, когато е приложимо, на подходящи модели и разумни допускания;
  - г) разбираеми: основните фактори за изчисленията/методологиите трябва да бъдат ясно определени. Изчисление тип „черна кутия“ не е приемливо; и
  - д) сравними: компетентните органи следва да вземат предвид методологиите за измерване на риска в рамките на ВААК, като коригират или изискат от инвестиционния посредник да ги коригира, за да улесни съпоставимостта с партньорските и надзорните оценки на референтните показатели.
281. Компетентните органи следва също да оценят надеждността на изчисленията на ВААК, като ги сравнят с резултата от надзорните сравнителни показатели за същите рискове или ако са достатъчно сравними, същите категории риск и други свързани входни данни.
282. Дадено ВААК изчисление трябва да се счита за частично надеждно, когато макар и да не отговаря на горните критерии, изчислението все пак изглежда има висока степен на надеждност, въпреки че това трябва да е изключение и да бъде придружено със стъпки за подобряване на недостатъците, установени в изчисленията на ВААК.

Надзорни сравнителни показатели

283. Компетентните органи следва да разработят и прилагат специфични за риска надзорни сравнителни показатели като средство за оспорване на изчисленията на ВААК за тези съществени рискове или елементи на такива рискове, които не са обхванати или не са обхванати в достатъчна степен от част трета и четвърта от Регламент (ЕС) 2019/2033, или за допълнително подпомагане на определянето на всяка отделна категория риск и за предпочитане на допълнително капиталово изискване за всеки отделен риск, когато изчисленията на ВААК за тези съществени рискове или елементи на такива рискове се считат за ненадеждни или не са налични.
284. Надзорните сравнителни показатели следва да бъдат разработени, като се вземе предвид тежестта за прилагането за компетентните органи, когато могат да бъдат предоставени предпазливи, последователни, прозрачни и сравними мерки за сравняване на капитала, считан за подходящ за дадена категория или елемент на риска между инвестиционните посредници.

---

²¹ Рисковите категории обхващат рисковете, свързани с организираното прекратяване, риска за клиенти, риска за пазари, риска за дружества и други рискове, допълнително уточнени чрез делегирания регламент, приет в съответствие с член 40, параграф 6 от Директива (ЕС) 2019/2034.

285. Предвид разнообразието на различните бизнес модели, с които работят инвестиционните посредници, размера и сложността на инвестиционните посредници, резултатът от надзорните сравнителни показатели може да не е подходящ във всеки един момент за всеки инвестиционен посредник. Компетентните органи следва да се справят с това, като използват най-подходящия сравнителен показател, когато има на разположение алтернативи, и като преценят резултата от сравнителния показател, за да обяснят специфичните за бизнес модела и инвестиционните посредници съображения.

286. Когато компетентните органи вземат предвид надзорните сравнителни показатели за определяне на допълнителното капиталово изискване като част от диалога, те трябва да обяснят на инвестиционния посредник основната причина и общите основни принципи, стоящи зад сравнителните показатели.

Други подходящи входни данни

287. Компетентните органи следва да използват други подходящи входни данни, за да подпомогнат определянето на капиталово изискване за всяка отделна категория риск или допълнителното капиталово изискване за отделните рискове. Други съответни данни могат да включват сравнения на партньорски групи или други съответни доклади и проучвания.

288. Други съответни данни следва да подтикнат компетентните органи да направят повторна оценка на изчислението на референтния показател за целесъобразност/надеждност на ВААК/ за конкретен риск или категория риск и/или да направят корекции на резултата, когато за тях се пораждат съмнения относно неговата точност.

289. За да осигурят последователност при определянето на допълнително капиталово изискване за всяка отделна категория риск или капиталово изискване за отделните рискове, компетентните органи следва да използват същите групи от сходни институции, установени за анализ на рисковете за капитала, както е посочено в дял б.

290. Когато компетентните органи вземат предвид други подходящи входни данни за определяне на допълнително капиталово изискване като част от надзорния диалог, те трябва да обяснят на инвестиционния посредник основната причина и общите основни принципи, стоящи зад използваните входни данни.

7.2.2 Определяне на собствения капитал или други мерки за покриване на недостатъци в моделите, използвани за регулаторни цели

291. Ако по време на текущия преглед на вътрешните подходи съгласно изискванията на член 37 от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи установят недостатъци в модела, които биха могли да доведат до подценяване на минималните капиталови изисквания, определени в Регламент (ЕС) 2019/2033, те следва да определят допълнително капиталово изискване за такива недостатъци, когато се прецени, че това е по-подходящо от други надзорни мерки, като например изискване

инвестиционните посредници да коригират своите модели. Това допълнително капиталово изискване следва да се определя само като временна мярка, докато недостатъците бъдат отстранени.

7.2.3 Определяне на собствения капитал или други мерки за покриване на недостатъци при коригирането на пруденциалната оценка на търговския портфейл

292. Ако по време на прегледите си съгласно член 36 от Директива (ЕС) 2019/2034 и след оценката на риска, извършена съгласно дял 6, компетентните органи установят недостатъци в пруденциалната оценка на позициите в търговския портфейл на инвестиционния посредник, които биха могли да доведат до подценяване на изискването за K-NPR, посочено в член 22 от Регламент (ЕС) 2019/2033, те следва да определят допълнително капиталово изискване за покриване на тези недостатъци. Такова допълнително капиталово изискване следва да се определя само ако е подходящо от всички други надзорни мерки и следва да бъде запазено само като временна мярка до отстраняване на недостатъците.

7.2.4 Определяне на собствен капитал или други мерки за покриване на други недостатъци

293. Компетентните органи следва да определят допълнителен собствен капитал за покриване на недостатъците в правилата за управление, процесите, механизмите и стратегиите или други недостатъци, установени след оценката на риска, изложена в дялове 4—6, когато други надзорни мерки се считат за недостатъчни или неподходящи за гарантиране на спазването на изискванията. Компетентните органи следва да поставят такова допълнително капиталово изискване като временна мярка до отстраняване на недостатъците.

294. Когато инвестиционен посредник, който не отговаря на предвидените в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033 условия за квалифициране като малък и невзаимосвързан, многократно не установява или не поддържа адекватно равнище на собствен капитал за покриване на насоките относно допълнителния собствен капитал, съобщени в съответствие с член 41, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/2034, компетентните органи следва да определят допълнително капиталово изискване за покриване на този допълнителен риск не по-късно от две години след нарушаването на насоките. Компетентните органи могат да отложат това решение, когато позволяват на инвестиционния посредник да извършва дейност под нивото на насоките поради циклични икономически колебания или други специфични за дружеството обстоятелства.

7.3 Формулиране и обосновка на капиталовите изисквания

295. При определянето на допълнително капиталово изискване в съответствие с член 40, параграф 3 от Директива (ЕС) 2019/2034 във време, посочено в точка 271, компетентните органи следва да определят:

- а) абсолютен размер на допълнителното капиталово изискване в резултат на заключението въз основа на оценката на ПНПО; и
- б) съотношението на абсолютната сума, посочена в буква а), към капиталовото изискване на инвестиционния посредник, определено в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2019/2033 към момента на определянето на тази абсолютна сума, посочена в буква а) (D), в съответствие със следната формула:

Абсолютен размер на допълнителното капиталово изискване

D

296. Компетентните органи следва да гарантират, че приложимото допълнително капиталово изискване следва по всяко време да бъде равно на по-високото от абсолютната сума, посочена в точка 295, буква а), или на размера на допълнителното капиталово изискване, необходимо за поддържане, в случаите, когато D се увеличава, и до определянето на нов абсолютен размер в резултат на приключването на оценката на ПНПО от компетентните органи, съотношението, посочено в точка 295, буква б).
297. Когато съобщават на инвестиционните посредници пруденциалните изисквания, компетентните органи следва да обосноват решението си да наложат допълнително капиталово изискване, като ясно отчитат пълната оценка на елементите, изброени в точка 273, в съответствие с член 40, параграф 5 от Директива (ЕС) 2019/2034. Обосновката следва да бъде специфична за инвестиционния посредник и следва да дава ясна представа за основните фактори, стоящи в основата на допълнителното капиталово изискване, включително рисковете и елементите на рисковете, допринасящи за подобно допълнително капиталово изискване. При обосноваването на допълнително капиталово изискване компетентните органи следва да се позовават на всички съответни категории риск, т.е. рискове, свързани с неорганизирано прекратяване, риск за клиентите, риск за пазарите, риск за инвестиционните посредници и други рискове.
298. В обосновката на допълнителното капиталово изискване съгласно точка 273, букви б)–г), компетентните органи следва също така да посочат основните недостатъци, които трябва да бъдат обхванати от тези изисквания, до тяхното отстраняване, в съответствие с точки 291–293. Като вземат предвид подходящите надзорни мерки в съответствие с дял 10, компетентните органи следва да поискат от инвестиционните посредници да набележат подходящи действия за отстраняване на тези недостатъци и да съобщят очакваните срокове за тяхното отстраняване.

7.4 Удовлетворяване на изискванията при циклични икономически колебания

299. За инвестиционните посредници, които не отговарят на условията за квалифициране като малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници, посочени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033, компетентните органи следва да определят адекватността на собствения капитал на инвестиционния

посредник в случай на неблагоприятни циклични икономически колебания и дали са необходими надзорни мерки, включително насоки за допълнителни собствени средства (насоки по втори стълб), преразгледано капиталово планиране и други мерки, както е посочено в дял 10, за преодоляване на потенциални недостатъци.

300. Когато разглеждат неблагоприятни циклични икономически колебания, компетентните органи следва да оценят как рисковете или елементите на рисковете, които инвестиционните посредници причиняват на други лица или са изложени на тях, могат да се променят през многогодишен период, като вземат предвид бизнес цикъла на инвестиционния посредник. Степента на подробност на тази оценка следва да варира в зависимост от сложността на бизнес модела и рисковия профил на инвестиционния посредник.
301. За оценка на капиталовата адекватност в случай на неблагоприятни циклични икономически колебания, компетентните органи следва да вземат предвид качествените и количествените резултати от:
- а) когато са налични, надзорни стрес тестове или анализи на чувствителността;
  - б) когато са налични и достатъчно надеждни въз основа на оценката, извършена в дял 5, стрес тестовете или анализите на чувствителността на инвестиционните посредници; или
  - в) друга оценка на цикличните икономически колебания, извършена от компетентните органи или от инвестиционния посредник въз основа на оценката, извършена в дял 5, ако се счита за достатъчно надеждна; или
302. Въз основа на оценката по точка 301, компетентните органи следва да определят дали собственият капитал на инвестиционния посредник е достатъчен, за да покрие приложимите капиталови изисквания, включително допълнителното капиталово изискване, при неблагоприятни циклични икономически колебания.

7.4.1 Определяне и задаване на насоки по втори стълб

303. Компетентните органи следва да определят насоки по втори стълб, както е посочено в настоящия раздел и във време, посочено в точка 271. Когато определянето води до положителна стойност, те следва да определят насоки по втори стълб, за да отговорят на опасенията на надзорните органи относно чувствителността на инвестиционния посредник към неблагоприятни циклични икономически колебания.
304. P2G е размерът на считания за адекватен капитал, който следва да бъде определен, за да се даде възможност за циклични икономически колебания, като същевременно се защитава срещу евентуално нарушение на съответните капиталови изисквания в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) 2019/2033 и допълнително капиталово изискване, изчислено в съответствие с член 39, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2019/2034 и срещу всяка заплаха за способността на инвестиционния посредник да организира прекратяване. Когато компетентните органи стигнат до заключението, че инвестиционният посредник не е засегнат от такива пречки при

неблагоприятни икономически условия, компетентните органи могат да решат да не определят P2G.

305. Компетентните органи следва да решат и определят P2G въз основа на резултатите от оценката на цикличните икономически колебания в съответствие с точка 301. При тези анализи следва да се вземат предвид стратегията и бизнес моделът на инвестиционния посредник, както и средата, в която той функционира, като основа за установяване на уязвимите места и рисковете от вреди на равнището на инвестиционния посредник, както и да се отразяват съответните икономически колебания, които могат да бъдат характерни за системата като широкоразпространено смущение в предоставянето на финансови услуги, причинено от обезценяване на голяма част от финансовата система или широкоразпространена променливост при цените на активите или специфични за бизнес модела на инвестиционния посредник като шок, характерен за естеството и матуритета на финансовите инструменти, които инвестиционният посредник търгува) в перспектива.
306. За целите на точка 305 компетентните органи следва да гарантират, че анализите, извършени за създаването на насоките по втори стълб, обхващат по подходящ начин:
- а) всички съществени рискове, допринасящи за допълнителното капиталово изискване, определено в съответствие с член 39, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2019/2034; и
  - б) ситуации, при които инвестиционният посредник понася съществени загуби, възпрепятстващи осъществяването на дейността му, или когато може да се наложи да прекрати дейността си по организиран начин.
307. Компетентните органи по принцип не следва да използват насоките по втори стълб, за да обхванат елементи на рискове, които следва да бъдат обхванати от допълнителното изискване за собствен капитал в съответствие с раздел 7.2. от тези насоки.
308. Когато определят размера на насоките по втори стълб, компетентните органи следва да гарантират, че той е определен на равнище, подходящо за покриване на максималните очаквани промени в базовия собствен капитал от първи ред на инвестиционния посредник и за гарантиране на покриването на приложимите капиталови изисквания.
309. При определянето на размера на насоките по втори стълб компетентните органи следва да вземат предвид, където е уместно, следните фактори:
- а) когато насоките по втори стълб се определят въз основа на стрес тестове, времето на максималното въздействие на стрес по отношение на началната точка и времеви хоризонт на сценариите, използвани при стрес тестовете;
  - б) резултата от надежден вътрешен стрес тест на инвестиционния посредник или анализа на чувствителността на инвестиционния посредник, като се вземат предвид определенията и допусканията на конкретния сценарий, по-специално когато те се считат за по-подходящи за бизнес модела и рисковия

профил на инвестиционния посредник или когато вътрешните сценарии са по-тежки от надзорните сценарии, когато са налични такива надзорни сценарии;

- в) съответните управленски редуциращи действия на инвестиционните посредници, ако са достатъчно надеждни и много сигурни след тяхната надзорна оценка;
- г) информация и надзорни мнения относно значението на стрес тестовете или анализите на чувствителността на надзорните или инвестиционните посредници за стратегията, финансовите планове и бизнес модела на инвестиционния посредник;
- д) намалена сигурност относно действителната чувствителност на инвестиционния посредник към неблагоприятни сценарии;
- е) всяко евентуално припокриване с приложимото допълнително капиталово изискване;
- ж) дали инвестиционният посредник е в процес на оздравяване или реструктуриране.

310. Без да се засяга точка 271, компетентните органи следва своевременно да преразгледат нивото на насоките по втори стълб, ако това ниво се счита за неточно въз основа на цялата съответна информация, с която разполагат компетентните органи. Те следва най-малкото да преценят дали съществуващото ниво на насоките по втори стълб остава подходящо и да го преразгледат, ако е необходимо, когато качествените и количествените резултати, посочени в точка 305, показват значителни промени в сравнение с анализа, използван по-рано за определяне на насоките по втори стълб.

311. Насоките по втори стълб, определени от компетентните органи, са в допълнение към най-високия компонент на капиталовите изисквания в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2019/2033 и към допълнителното капиталово изискване, определено в съответствие с член 39, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2019/2034.

7.4.2 Съобщаване и състав на насоките по втори стълб

312. Когато P2G се задават или актуализират, компетентните органи следва да съобщят на инвестиционния посредник неговото ниво и съответните времеви ограничения за установяването му в съответствие с точка 316. Компетентните органи следва също да обяснят потенциалната надзорна реакция при ситуации, когато насоките по втори стълб не са спазени.

313. В случай на преглед в съответствие с точка 310, когато не се извършват надзорни прегледи в съответствие с член 36 от Директива (ЕС) 2019/2034, компетентните органи следва да съобщят новото ниво на насоките по втори стълб.

314. Компетентните органи следва да съобщят на инвестиционните посредници, че се очаква P2G да бъдат покрити с допустими собствени средства от базовия собствен

капитал от първи ред и че се очаква P2G да бъдат включени в техните рамки за капиталово планиране и управление на риска, включително рамката за поемане на риск и когато е приложимо, планирането на възстановяването.

315. Компетентните органи следва също така да уведомят инвестиционните посредници, че собствените средства, държани за целите на насоките по втори стълб, не могат да бъдат използвани за удовлетворяване на други капиталови изисквания.
316. При задаването и съобщаването на инвестиционния посредник на времевите ограничения за установяване на насоките по втори стълб, компетентните органи следва да вземат предвид най-малко следното:
- а) дали инвестиционният посредник е в процес на оздравяване или реструктуриране; и
  - б) потенциалните последици, които насоките по втори стълб, определени като базов капитал от първи ред, могат да имат за други части от капиталовите изисквания и способността на инвестиционните посредници да издават инструменти за допълнителен капитал от първи ред (AT1) или капитал от втори ред (T2).

7.4.3 Капиталово планиране и други надзорни мерки относно капиталовата адекватност при условия на стрес

Капиталово планиране

317. Когато количествените резултати, посочени в раздел 7.4, показват, че при дадени неблагоприятни сценарии инвестиционният посредник няма да може да изпълни приложимите капиталови изисквания, компетентните органи следва да изискат от инвестиционния посредник да представи надежден капиталов план, в който се разглежда рискът от неспазване на неговите приложими капиталови изисквания.
318. За да се определи надеждността на капиталовия план, компетентните органи следва да вземат предвид, където е уместно:
- а) дали капиталовият план обхваща целия приет неблагоприятен времеви хоризонт;
  - б) дали капиталовият план предлага набор от надеждни редуциращи и управленски действия;
  - в) дали инвестиционният посредник е съгласен и способен да предприеме действия, за да обърне внимание на нарушенията на приложимите капиталови изисквания при неблагоприятни условия;
  - г) дали тези смекчаващи и управленски действия са предмет на каквито и да било правни ограничения или ограничения, свързани с репутацията;

- д) вероятността редуциращите и управленски действия да позволят на инвестиционния посредник да спази изцяло своите приложими капиталови изисквания в рамките на подходящия времеви срок;
  - е) дали предложените действия са до голяма степен в съответствие с макроикономическите съображения и с известните бъдещи нормативни промени, засягащи инвестиционния посредник, в обхвата и времевия срок на приетите неблагоприятни сценарии; и
  - ж) когато е приложимо, обхватът на опциите за възстановяване и техния анализ, както е определено в плана за възстановяване на инвестиционния посредник.
319. Когато оценяват капиталовите планове, компетентните органи следва, когато е целесъобразно, след ефективен диалог с инвестиционния посредник, да изискват от него да направи промени в тези планове както е уместно, включително в предложените управленски действия, или да изискат от инвестиционните посредници да предприемат допълнителни смекчаващи действия, които биха станали уместни предвид сценариите и настоящите макроикономически условия.
320. Компетентните органи следва да очакват от инвестиционните посредници да въведат преразгледания капиталов план, включително допълнителните промени, направени въз основа на резултатите от надзорната оценка и надзорния диалог.

Допълнителни надзорни мерки

321. Компетентните органи следва, където е уместно, да вземат предвид прилагането на допълнителните надзорни мерки, посочени в дял 10, за да гарантират, че инвестиционният посредник разполага с достатъчно капитал при неблагоприятни условия.
322. По-специално, когато количествените резултати от стрес тестовете или анализите на чувствителността показват, че има вероятност инвестиционният посредник да наруши своите приложими капиталови изисквания при неблагоприятен сценарий в рамките на следващите 12 месеца, компетентните органи следва, където е уместно, да третират такава информация като едно от възможните обстоятелства по смисъла на член 38, буква б) от Директива (ЕС) 2019/2034. В такива случаи компетентните органи следва да приложат подходящи мерки в съответствие с член 39, параграф 2 от Директива (ЕС) 2019/2034 с цел да се гарантират достатъчни нива на собствен капитал. По-специално, когато такива мерки са свързани с капитала, компетентните органи следва да вземат предвид едно или и двете от следните, както е определено в член 39, параграф 2, букви а) и е):
- а) да изискат от инвестиционните посредници да държат подходящо количество допълнителен собствен капитал под формат на номинална сума, вземайки предвид резултата от ПНПО оценката;
  - б) изискване за намаляване на присъщия риск в дейностите, продуктите и системите на инвестиционния посредник.

7.5 Резюме на констатациите и оценка

323. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище относно това дали съществуващите капиталови ресурси осигуряват разумно покритие на рисковете, на които инвестиционният посредник е или може да бъде изложен. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на жизнеспособността въз основа на съображенията, посочени в таблица 9.

Таблица 9 — Надзорни съображения за определяне на рейтинг на адекватността на капитала

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
1	Размерът на притежавания собствен капитал представлява ниско ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник може удобно да изпълни своите насоки по втори стълб с наличния базов собствен капитал от първи ред, когато е приложимо. • Инвестиционният посредник притежава равнище на собствен капитал, което е в голяма степен над изискването за негов собствен капитал и допълнителен собствен капитал и се очаква това да продължи в бъдеще. • Оценката на цикличните икономически колебания, включително, ако е приложимо, стрес тестове или анализи на чувствителността, не разкрива осезаем риск по отношение на въздействието на цикличните икономически колебания върху собствените средства. • Инвестиционният посредник има приемлив и надежден капиталов план, който има потенциал да бъде ефективен, ако е необходимо.
2	Размерът на притежавания собствен капитал представлява средно ниско ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник изпитва затруднения да постигне насоките по втори стълб с наличния си базов собствен капитал от първи ред. Управленските редуциращи действия за справяне с тази трудност са оценени като надеждни и ефективни. • Оценката на цикличните икономически колебания, включително, ако е приложимо, стрес тестове или анализи на чувствителността, показва ниско ниво на риск по отношение на въздействието на цикличните икономически колебания върху собствения капитал, но действията на

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
		<p>ръководството за справяне с това се оценяват като надеждни и ефикасни.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник има правдоподобен и надежден капиталов план, който макар и не без риск има потенциал да бъде ефективен, ако е необходимо.
3	<p>Размерът на притежавания собствен капитал представлява средно високо ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник не отговаря на насоките по втори стълб с наличния базов собствен капитал от първи ред. Съществуват съмнения относно надеждността и ефективността на управленските редуциращи действия за справяне с това. • Оценката на цикличните икономически колебания, включително, ако е приложимо, стрес тестове или анализи на чувствителността, разкрива средно ниво на риск по отношение на въздействието на цикличните икономически колебания върху собствените средства. Управленските действия може да не се справят с това надеждно и ефективно. • Инвестиционният посредник има капиталов план, който е малко вероятно да бъде ефективен.
4	<p>Размерът на притежавания собствен капитал представлява високо ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиционният посредник не спазва своите насоки по втори стълб (или умишлено не е установил насоки по втори стълб) с наличния базов собствен капитал от първи ред и няма да може да направи това в близкото бъдеще. Управленските редуциращи действия за справяне с това са оценени като ненадеждни и неефективни. • Оценката на цикличните икономически колебания, включително, ако е приложимо, стрес тестове или анализи на чувствителността, показва, че инвестиционният посредник би нарушил допълнителното си капиталово изискване поради циклични икономически колебания. Управленските действия няма да отговорят нито правдоподобно, нито ефективно на този въпрос. • Инвестиционният посредник няма капиталов план или такъв, който явно е неподходящ.

Дял 8 Оценка на риска за ЛИКВИДНОСТТА

8.1 Общи положения

324. Компетентните органи следва да преценят и оценят рисковете за ликвидността, които са определени като съществени за инвестиционния посредник, както и управлението и контрола на тези рискове от страна на инвестиционния посредник.
325. Формалността и подробността на оценката следва да зависят от размера, структурата и вътрешната организация на инвестиционния посредник, както и от естеството, обхвата и сложността на неговите дейности, както и от риска за клиентите, риска за пазара и риска за инвестиционния посредник. За инвестиционните посредници, които не търгуват за собствена сметка, оценката следва да бъде по-малко изчерпателна, докато за инвестиционните посредници, които търгуват за собствена сметка, оценката следва да бъде подробна и по-изчерпателна.
326. Инвестиционните посредници, които търгуват за собствена сметка, следва да извършват оценка на ликвидността, включително в рамките на деня, в съответствие с член 29, параграф 1, буква г) от Директива (ЕС) 2019/2034. Поради това компетентните органи следва да направят цялостна оценка на инвестиционните посредници, които извършват дейност по поддържане на пазара съгласно определението в член 2, параграф 1, буква к) от Регламент (ЕС) № 236/2012 и да преценят дали тези инвестиционни посредници обхващат елементи, които са от значение за тях, като например оценката на ликвидния риск в рамките на деня и адекватността на наличните ликвидни ресурси.
327. Компетентните органи следва да проверят дали инвестиционният посредник спазва изискванията за минимална ликвидност, определени в Регламент (ЕС) 2019/2033 и Директива (ЕС) 2019/2034. Компетентните органи следва да разширят обхвата на оценката, за да формират цялостен поглед върху ликвидния риск.
328. При извършването на оценка на риска за ликвидността, компетентните органи следва да вземат предвид всички изброени по-долу източници на информация, когато има такива:
- а) резултати от анализа на услугите и дейностите, предоставяни от инвестиционния посредник и информация от наблюдението на ключовите показатели, особено когато това може да помогне за разбирането на основните източници на риск за ликвидността;

- б) надзорно отчитане и по-специално информацията, предоставена от инвестиционния посредник в неговата отчетност съгласно член 54 от Регламент (ЕС) 2019/2033;
  - в) всеки периодичен доклад на инвестиционния посредник, количествен отчет, финансов отчет, вътрешни доклади, като например докладите за управлението на ликвидността и всяка друга информация, поискана от инвестиционния посредник от компетентния орган;
  - г) всяка информация от предприятието майка на инвестиционния посредник, ако инвестиционният посредник е дъщерно предприятие и е включен в надзора на консолидирана основа, и по-специално информация за ликвидния риск на инвестиционните посредници, които са част от банкова група;
  - д) резултати от каквито и да е надзорни дейности;
  - е) всякаква информация от ВААЛ на инвестиционния посредник;
  - ж) констатации и наблюдения от доклади за вътрешен и външен одит;
  - з) препоръки и насоки, издадени от ЕБО или ESMA, както и предупреждения и препоръки, издадени от макропруденциални органи или ЕССР; и
  - и) риск, установен при други инвестиционни посредници, управляващи подобен бизнес модел.
329. Оценката на ликвидния риск следва да се основава на надеждна и актуална информация и резултатите следва да се вземат предвид при извършването на оценката на процеса на управление на ликвидния риск.
330. Компетентните органи следва да отразят резултата от оценката на ликвидния риск в обобщение на констатациите, което дава обяснение на основните рискови фактори, и в рейтинг.

8.2 Оценка на ликвидния риск

331. Компетентните органи следва да оценят въздействието върху ликвидните активи при тежки, но реалистични условия и как инвестиционният посредник е готов да смекчи неблагоприятните изходящи потоци в съответствие с рамката за управление на ликвидния риск, посочена в раздел 8.4 от настоящите насоки.
332. Компетентните органи следва да оценят размера на ликвидните активи, необходими, за да се гарантира, че инвестиционният посредник поддържа подходящи равнища на ликвидни ресурси, насочени към съществени източници на риск за инвестиционния посредник, включително риск за клиентите, риск за пазара и

риск за инвестиционния посредник при нормални и тежки, но реалистични условия за покриване на специфични, пазарни и комбинирани сътресения.

333. При оценката на въздействието на тежките, но реалистични условия върху нуждите от ликвидност на инвестиционния посредник, компетентните органи следва да оценят всички съществени източници на ликвиден риск, включително риска за клиентите, риска за пазара и риска за инвестиционния посредник, както и ликвидните ресурси, необходими за организираното прекратяване на дейността на инвестиционния посредник. По-специално компетентните органи следва да направят оценка на всички изброени по-долу аспекти:

- а) ако инвестиционният посредник държи активи или пари на клиентите и способността му да ги върне своевременно при тежки, но реалистични сценарии;
- б) ако инвестиционният посредник оценява нуждите си от ликвидност за другите си задбалансови дейности, като взема предвид, че условният характер на задбалансовите инструменти усложнява управлението на съответните парични потоци;
- в) други потенциални източници на изходящи парични потоци, включително суапове, писмени или продадени извънборсови опции, други договори за лихвени проценти, форуърдни договори за валутен курс, искания за допълнително обезпечение и споразумения за предсрочно прекратяване;
- г) ако има трудности при достъпа до определени пазари;
- д) ако на валутните пазари може да липсва ликвидност;
- е) ако валутният курс може да се обезцени рязко, когато инвестиционният посредник извършва сделки с чуждестранна валута в значителен мащаб; и
- ж) ако инвестиционният посредник, който използва позициите си, е изложен на ликвиден риск поради риск от намаляване на пазарната стойност на позиция, което би породило необходимост от допълнително обезпечение или марж, което би наложило бързо ликвидиране на позициите му.

Оценка на ликвидния риск в рамките на един ден

334. За инвестиционните посредници, които търгуват за собствена сметка, компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник разполага с достатъчно ниво на висококачествени ликвидни активи и други входящи ликвидни потоци, за да покрива изходящите ликвидни потоци ежедневно, включително в рамките на деня. Компетентните органи следва да оценяват всеобхватно инвестиционните посредници, които извършват дейност по поддържане

на пазара. Те обаче следва да вземат предвид всяко редуциране на ликвидния риск, предоставено от клирингови сделки чрез клирингов член.

335. Компетентните органи следва да основават оценката си на анализа на ликвидния риск в рамките на деня на инвестиционния посредник в съответствие с член 29, параграф 1, буква г) от Директива (ЕС) 2019/2034. Ликвидността в рамките на деня следва да се оценява при нормални и тежки, но реалистични условия.
336. За целите на оценката на ликвидния риск в рамките на деня компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник извършва клиринг на позициите си чрез клирингови членове или извършва дейност на извънборсов пазар. Ако инвестиционният посредник е гарантиран от клирингов член или друга страна, компетентният орган следва да оцени ефективността на гаранциите за намаляване на ликвидния риск.
337. За оценката на нуждите от ликвидност при нормални условия и оценката на ликвидния риск в рамките на деня, компетентните органи следва да подкрепят анализа с доказателства от вътрешните доклади и информация на инвестиционния посредник, както и от данните за надзорната отчетност, както е посочено в регламента за изпълнение, приет в съответствие с член 54, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/2033.
338. Компетентните органи следва да оценят излагането на инвестиционния посредник на ликвидния риск в рамките на деня, включително наличността на ликвидни активи в рамките на деня. Компетентните органи следва да преценят дали ще бъдат изпълнени ежедневните изисквания за сетълмент, включително оценка на наличната ликвидност в рамките на деня или на достъпна ликвидност при нормални условия, както и по време на финансови или оперативни събития, които могат да засегнат достъпа до ликвидност, като например откази при ИТ, правни ограничения при прехвърлянето на средства или неизпълнение от страна на търговските контрагенти.

Оценка на наличните ликвидни ресурси

339. За инвестиционните посредници, които са маркет-мейкъри съгласно определението в член 2, параграф 1, буква к) от Регламент (ЕС) № 236/2012, компетентните органи следва да оценят наличните ликвидни ресурси. Компетентните органи следва да извършват подобни оценки на инвестиционните посредници, които не отговарят на условията за маркет-мейкъри, доколкото компетентните органи считат това за целесъобразно.
340. Компетентните органи следва да оценят адекватността на ликвидните ресурси на инвестиционните посредници, които са маркет-мейкъри, необходими за посрещане

на нуждите им от ликвидност в различни времеви хоризонти, включително в рамките на деня. Тази оценка трябва да вземе предвид всичките следни критерии:

- а) ликвидните активи, които са на разположение своевременно за жизнеспособността на инвестиционния посредник при нормални и тежки, но реалистични условия;
- б) общите ликвидни активи, с които инвестиционният посредник разполага за целия период на съответните тежки, но реалистични условия;
- в) характеристиките на различните тежки, но реалистични условия, като сериозност и продължителност, както и периодите, разглеждани при оценката на нуждите от ликвидност на инвестиционния посредник;
- г) обема от активи, които ще трябва да се освободят през съответните времеви хоризонти; и
- д) дали действителните ликвидни ресурси, включително качеството на ликвидните активи, са в съответствие с ликвидния риск на инвестиционния посредник;
- е) наличността и размера на ликвидните ресурси, предоставени от клирингов член.

341. Компетентните органи следва да оценят способността на инвестиционните посредници, които са маркет-мейкъри, да осребрят своевременно ликвидните си активи, за да отговорят на нуждите си от ликвидност по време на период на напрежение. Компетентните органи следва да вземат предвид всички изброени по-долу критерии:

- а) дали инвестиционният посредник периодично тества своя достъп до пазара чрез продажби или репо сделки;
- б) дали има високи концентрации, които могат да представляват риск от неправилно очаквани ликвидни ресурси;
- в) дали ликвидните ресурси са леснодостъпни и под контрола на съответния персонал;
- г) дали деноминацията на ликвидните активи е в съответствие с разпределението на ликвидните нужди по валута;
- д) когато инвестиционният посредник е взел назаем ликвидни активи, дали вече няма да разполага с тях, за да покрие изходящите си потоци при тежки, но реалистични условия, като се има предвид нетният ефект от сделката; и

- е) надеждността на ликвидните улеснения, за които е поето задължение, ако те се използват от инвестиционния посредник.

Оценка на финансирането

- 342. Когато оценяват риска за ликвидността, компетентните органи следва да оценяват механизмите за финансиране на инвестиционния посредник и стабилността на източниците на финансиране както при нормални, така и при тежки, но реалистични условия.
- 343. Компетентните органи следва да оценят целесъобразността на профила на финансиране на инвестиционния посредник, като вземат предвид всички изброени по-долу критерии:
  - а) дали задълженията на инвестиционния посредник са изпълнени по подходящ начин със стабилно финансиране;
  - б) дали, в случай че инвестиционният посредник принадлежи към групи, има редовни вътрешногрупови ликвидни потоци и дали те са възложени по договори и все още са в сила; и
  - в) дали инвестиционният посредник има достъп до кредитни улеснения от кредитна институция или друго дружество от групата, или от други алтернативни източници на финансиране.
- 344. Компетентните органи следва да оценят разнообразието от източници на финансиране. При оценката следва да се разгледа дали финансирането е обезпечено или необезпечено, като например използването на споразумения за обратно изкупуване, пазари за кредитиране на ценни книжа, емитиране на дългосрочен дълг на публичните и частните пазари, различни инструменти за краткосрочно финансиране, като например банкови заеми, и, когато е приложимо, разнообразието на регионалните пазари.
- 345. Компетентните органи следва да преценят дали потенциалните недостатъци, произтичащи от профила на финансиране на инвестиционния посредник, като например несъответствията при входящите и изходящите потоци при пазарни дейности, които нарушават приемливите граници, или прекомерните концентрации на източници на финансиране, биха могли да доведат до ликвиден риск. Компетентните органи следва да оценят степента на зависимост на инвестиционния посредник от конкретни източници на финансиране въз основа на инвестиционните услуги, естеството и доставчика на средствата.
- 346. Компетентните органи следва да вземат предвид факторите, които може да намалят стабилността на финансирането във връзка с вида и характеристиките на активите и пасивите.

347. Компетентните органи следва да оценят риска за устойчивостта на профила на финансиране на инвестиционния посредник, произтичащ от концентрации в източниците на финансиране. Те следва да вземат предвид дали контрагентите на инвестиционния посредник са единични или свързани, както и друг риск от концентрация, който може да повлияе на достъпа на инвестиционния посредник до финансиране в бъдеще. Оценката следва да включва надеждността на алтернативните стратегии за финансиране на инвестиционния посредник и тяхната адекватност за защита на дружеството.

8.3 Оценка на управлението на ликвидния риск

348. Компетентните органи следва да оценят рамката за управление на ликвидния риск на инвестиционния посредник. За по-малките и по-малко сложни инвестиционни посредници тази оценка следва да бъде рационализирана, за да се избегне прекомерната тежест както за органа, така и за инвестиционния посредник.

Организационна рамка, политики и процедури

349. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник разполага с ефективна рамка за управление на ликвидния риск, която му позволява да установи как той е изложен на ликвидния риск. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник е създал стабилни системи за управление и контрол на ликвидния риск, които позволяват на инвестиционния посредник да наблюдава ефективността на своята ликвидност, равнището на ликвидния риск и спазването на установените политики и процедури.

350. Рамката следва да бъде пропорционална на размера, структурата и вътрешната организация на инвестиционния посредник, както и на естеството, обхвата и сложността на неговите дейности, както и на неговия риск за клиентите, риска за пазара и риска за инвестиционния посредник. За инвестиционните посредници, които не търгуват за собствена сметка, може да не е необходимо рамката за управление на ликвидния риск да бъде отделена от други политики и процедури, свързани с риска.

351. Компетентните органи следва да преценят дали рамката за управление на риска на инвестиционния посредник разглежда начина, по който инвестиционният посредник може да установи недостига на ликвидни активи преди настъпването на неблагоприятни условия.

352. Компетентните органи следва да преценят дали стратегиите на инвестиционния посредник са насочени към гарантиране на способността на инвестиционния посредник да продължи да функционира и да се стреми към нови бизнес възможности чрез всички пазарни среди за продължителен период от време, без незабавно ликвидирание на активите или набиране на допълнително финансиране.

353. При оценката на рамката, политиките и процедурите за управление на ликвидния риск, компетентните органи следва да вземат предвид всички изброени по-долу критерии:

- а) дали ръководният орган одобрява политиките за управление на риска за ликвидността и редовно ги обсъжда и преглежда;
- б) висшето ръководство е отговорно за разработването и прилагането на политиките и процедурите за управление на ликвидния риск;
- в) дали висшето ръководство гарантира, че решенията на ръководния орган се прилагат и активно се наблюдават;
- г) дали рамката за управление на ликвидния риск е вътрешно последователна и гарантира, че ВААЛ е цялостен, когато е наличен, и дали е добре интегрирана в по-широката рамка на управление на риска на инвестиционния посредник;
- д) дали политиките и процедурите са правилно определени, формулирани и ефективно съобщавани в целия инвестиционен посредник.

354. Компетентните органи следва да преценят дали инвестиционният посредник разполага с подходяща организационна рамка за функции по управление, измерване и контрол на ликвидния риск. Компетентните органи следва да вземат предвид всички изброени по-долу критерии:

- а) дали системите и процесите за контрол и наблюдение на ликвидния риск се контролират от независими контролни функции; и
- б) дали функциите за управление, измерване и контрол на риска обхващат ликвидния риск при инвестиционния посредник и по-конкретно всички области, в които може да се поеме, редуцира или наблюдава ликвиден риск;

Рамка за вътрешен контрол на ликвидния риск

355. Компетентните органи следва да оценят дали инвестиционният посредник има силна и цялостна рамка за контрол и надеждни защити за редуциране или ограничаване на своя ликвиден риск. Рамката за контрол на ликвидността и предпазните механизми могат да бъдат отделени от други рамки или механизми за контрол на риска. При оценяването на такива рамки и механизми компетентните органи следва да вземат предвид всички изброени по-долу критерии:

- а) дали рамката за ограничаване и контрол е подходяща за сложността, размера и бизнес модела на инвестиционния посредник и отразява различните съществени фактори за ликвидния риск, като падежни

несъответствия, валутни несъответствия, сделки с деривати, задбалансови позиции и ликвиден риск в рамките на един ден;

б) дали инвестиционният посредник е въвел адекватни ограничения и системи за наблюдение, които съответстват на склонността му към ликвиден риск;

в) дали ограниченията на риска се преразглеждат редовно от компетентните органи или контролната функция на инвестиционния посредник и се съобщават ясно в рамките на дружеството;

г) дали има ясни и прозрачни процедури по отношение на това как се наблюдава съответствието с отделните лимити за ликвиден риск и как се третира нарушенията на лимитите (включително ясни поетапни процедури и докладване); и

д) дали рамката за ограничаване и контрол помага на инвестиционния посредник да гарантира наличието на достатъчно ликвидни активи.

8.4 Резюме на констатациите и оценка

356. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище относно пазарния риск на ликвидния посредник. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг на риска въз основа на съображенията, посочени в таблица 10.

Таблица 10. Надзорни съображения за определяне на рейтинг на ликвидния риск

Рейтинг на риска	Становище на надзора	Съображения, свързани с присъщия риск	Съображения за адекватно управление и механизми за контрол
1	Има ниско ниво на риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на ликвидния риск, управлението и механизмите за контрол.	<ul style="list-style-type: none"> Съществува незабележим/много нисък риск. Размерът и съставът на ликвидния актив е адекватен и подходящ. Нивото на другите фактори на ликвидния риск (включително репутационния риск, неспособността за прехвърляне на вътрешногрупова ликвидност) е несъществено/много ниско. 	<ul style="list-style-type: none"> Има съответствие между рамката за управление на ликвидния риск на инвестиционния посредник и цялостната му стратегия и склонност към риск.

		<ul style="list-style-type: none"> • Рискът, свързан с профила за финансиране на инвестиционния посредник или неговата стабилност, е несъществен/много нисък. • Други фактори за ликвидния риск (включително репутационния риск) са несъществени/много слаби. 	<ul style="list-style-type: none"> • Системите за управление и контрол на ликвидния риск са подходящи и са в съответствие със стратегията за управление на риска и склонността за поемане на риск на инвестиционния посредник.
2	<p>Наблюдава се средно нисък риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на ликвидния риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Несъответствията (между падежи, валути) предполагат от нисък до среден риск. • Рискът от размера и състава на ликвидния буфер е от нисък до среден. • Нивото на другите фактори на ликвидния риск (включително репутационния риск, неспособността за прехвърляне на вътрешногрупова ликвидност) е от ниско до средно. • Рискът, породен от профила на финансиране на инвестиционния посредник и неговата стабилност, е от нисък до среден. • Други фактори за ликвидния риск (включително репутационния риск) са от ниски до средни. 	
3	<p>Наблюдава се средно висок риск от съществено пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник, като се има предвид нивото на ликвиден риск и управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Несъответствията (включително между падежи, валути) предполагат от среден до висок риск. • Рискът от размера и състава на ликвидните активи е от среден до висок. • Нивото на другите фактори на ликвидния риск (включително репутационния риск, неспособността за прехвърляне на вътрешногрупова ликвидност) е от средно до високо. • Рискът, породен от профила на финансиране на инвестиционния посредник и неговата стабилност, е от среден до висок. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Други фактори за ликвидния риск (включително репутационния риск) са от средни до високи.
4	<p>Има високо ниво на риск от значително пруденциално въздействие върху инвестиционния посредник предвид нивото на ликвидния риск, управлението и механизмите за контрол.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Несъответствията (включително между падежи, валути) предполагат висок риск. • Рискът от размера и състава на ликвидните активи е висок. • Нивото на другите фактори на ликвидния риск (включително репутационния риск, неспособността за прехвърляне на вътрешногрупова ликвидност) е високо. • Рискът, породен от профила на финансиране на инвестиционния посредник и неговата стабилност, е висок. • Други фактори за ликвидния риск (включително репутационния риск) са високи.

Дял 9. Определяне на резултата от оценката на ликвидността

9.1 Общи положения

357. Компетентните органи следва да използват оценката по дял 8, за да установят и оценят текущия и бъдещия ликвиден риск, пред който инвестиционният посредник е изправен или може да бъде изправен, и как инвестиционният посредник може да намали този риск.
358. Компетентните органи следва да проведат процеса на ПНПО ликвидна оценка, като използват следните стъпки:
- а) цялостна оценка на ликвидността на инвестиционния посредник;
  - б) определяне на необходимостта от специфични мерки за ликвидност въз основа на делегирания регламент, приет в съответствие с член 42, параграф 6 от Директива (ЕС) 2019/2034;
  - в) определяне на ликвидния рейтинг.

9.2 Цялостна оценка на ликвидния риск

359. За да преценят дали притежаваната от инвестиционния посредник ликвидност осигурява подходящо покритие на риска за ликвидността, компетентните органи следва да използват всички изброени по-долу източници на информация:
- а) резултатите от оценката на ликвидния риск;
  - б) ВААЛ на инвестиционния посредник, когато има такъв; и
  - в) други съответни входящи данни, като например информация от проверки на място, анализ на партньорски групи на надзорните органи в областта на БИП/БФТ или стрес тестове, вътрешни доклади за управление на риска и ad hoc доклади, поискани от компетентните органи, когато има такива.
360. За резултата от оценката на ликвидния риск, компетентните органи следва да вземат предвид констатациите по отношение на всеки един от следните аспекти:
- а) риск от ликвидност, който не е обхванат от изискванията за ликвидност, посочени в Регламент (ЕС) 2019/2033, включително, когато е приложимо, ликвидния риск в рамките на деня;

- б) други рискове, които не са адекватно покрити и оценени от инвестиционния посредник в резултат на подценяване на изходящите потоци, надценяване на входящите потоци, надценяване на ликвидните активи или липса от оперативна гледна точка на ликвидни активи, като например активи, които не са на разположение за продажба и активи, които са леснодостъпни;
  - в) специфично финансиране за концентрация от контрагенти или продукт/тип; и
  - г) други релевантни резултати от надзорните ликвидни стрес тестове.
361. Когато оценяват рамката за ВААЛ на инвестиционния посредник, компетентните органи следва да преценят дали изчисленията на ВААЛ са надеждни. Изчисленията, използвани от инвестиционните посредници, следва да се считат за надеждни, когато покриват правилно рисковете, с които се стремят да се справят. Изчисленията следва да се считат за разбираеми, когато има ясна разбивка и обобщение на основните компоненти на ВААЛ изчисленията.
362. Компетентните органи следва да превърнат тази цялостна оценка в ликвиден и свързан с финансиране рейтинг, който трябва да отрази становището на компетентните органи за заплахите за жизнеспособността на инвестиционния посредник, които може да възникнат от риска за ликвидността.

9.3 Определяне на нуждата от специални изисквания по отношение на ликвидността

363. Когато компетентните органи определят специфично изискване за ликвидност в съответствие с член 42 от Директива (ЕС) 2019/2034, те следва да вземат решение относно прилагането на количествените изисквания, обхванати от настоящия дял, или относно прилагането на качествени изисквания, обхванати от дял 10 от настоящите насоки.
364. За да определят количественото изискване, компетентните органи следва да изискват размер ликвидни активи в съответствие с делегирания регламент, приет в съответствие с член 42, параграф 6 от Директива (ЕС) 2019/2034, който да смекчава установените недостатъци.

9.4 Резюме на констатациите и оценка

365. След като извършат посочената по-горе оценка, компетентните органи следва да формират становище относно това дали съществуващите ликвидни ресурси осигуряват разумно покритие на риска, на който инвестиционният посредник е или може да бъде изложен. Това становище следва да бъде отразено в обобщение на констатациите, придружено от рейтинг въз основа на съображенията, посочени в таблица 11.

Таблица 11. Надзорни съображения за определяне на рейтинг на адекватността на ликвидността

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
1	<p>Ликвидната позиция и профилът на финансиране на инвестиционния посредник не представляват значим риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ликвидността на инвестиционния посредник е над специфичните надзорни количествени изисквания и се очаква да остане така и в бъдеще. • Съставът и стабилността на финансиране не представляват разграничим риск по отношение на дейностите и бизнес модела на инвестиционния посредник. • Свободният поток на ликвидност между субектите в групата, когато е приложимо, не е възпрепятстван, или всички субекти имат капацитет за генериране на ликвидност и ликвидност, надвишаваща горните надзорни изисквания.
2	<p>Ликвидната позиция или профилът на финансиране на инвестиционния посредник представляват ниско ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ликвидността на инвестиционния посредник надвишава специфичните надзорни количествени изисквания, но съществува риск да не останат така. • Съставът и стабилността на финансиране представляват ниско ниво на риск по отношение на дейностите и бизнес модела на инвестиционния посредник. • Свободният поток на ликвидност между субектите в групата, когато е приложимо, е или може да бъде маргинално възпрепятстван.
3	<p>Ликвидната позиция или профилът на финансиране на инвестиционния посредник представляват средно ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ликвидността на инвестиционния посредник се влошава и/или е под надзорните специални количествени изисквания и съществуват опасения относно способността на инвестиционния посредник своевременно да възстанови съответствието с тези изисквания. • Съставът и стабилността на финансиране представляват средно ниво на риск по отношение на дейностите и бизнес модела на инвестиционния посредник. • Свободният поток на ликвидност между субектите в групата, когато е приложимо, е възпрепятстван.

4	<p>Ликвидната позиция или профилът на финансиране на инвестиционния посредник представляват високо ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ликвидността на инвестиционния посредник бързо се влошава или е под специфичните надзорни количествени изисквания и съществуват сериозни опасения относно способността на инвестиционния посредник да възстанови своевременно спазването на тези изисквания. • Съставът и стабилността на финансиране представляват високо ниво на риск по отношение на дейностите и бизнес модела на инвестиционния посредник. • Свободният поток на ликвидност между субектите в групата, когато е приложимо, е сериозно възпрепятстван.
---	---	--

Дял 10 Обща ПНПО оценка и прилагане на надзорни мерки

10.1 Общи положения

366. Този дял обхваща комбинацията от констатации вследствие оценките на ПНПО елементите в общата ПНПО оценка. Той също така разглежда прилагането от страна на компетентните органи на надзорни мерки за справяне с недостатъците, установени чрез оценката на ПНПО елементите. Компетентните органи може да приложат надзорните мерки, посочени в Директива (ЕС) 2019/2034 (членове 38, 39, 40, 41 и 42) и националното право, а където е приложимо — мерките за ранна намеса, посочени в член 27 от Директива 2014/59/ЕС, или комбинация от тях.
367. Компетентните органи следва да упражняват своите надзорни правомощия въз основа на недостатъците, установени по време на оценките на отделните ПНПО елементи, и като вземат предвид общата ПНПО оценка, включително рейтинга, предвид следното:
- а) съществеността на недостатъците/слабостите и евентуалното пруденциално въздействие от това да не се обърне внимание на проблема (т.е. дали е необходимо да се реагира на проблема чрез предприемане на специфична мярка);
  - б) дали мерките са в съответствие със/са пропорционални на тяхната обща оценка на конкретен ПНПО елемент (и общата ПНПО оценка);
  - в) дали са необходими надзорни или други административни мерки за преодоляване на пруденциалните недостатъци/уязвимости, свързани с рисковете от ИП/ФТ, в рамките на техните надзорни правомощия, след като са се свързали със съответните надзорни органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма;
  - г) дали на недостатъците/слабостите вече е обърнато внимание/са обхванати от други мерки;
  - д) дали други мерки биха постигнали същата цел с по-малко административно и финансово въздействие върху инвестиционния посредник;
  - е) оптималното ниво и продължителност на прилагането на мярката за постигане на надзорната оценка; и
  - ж) възможността установените рискове и слабости да бъдат корелирани или да се самозасилват, или и двете, като в този случай се изисква увеличение в строгостта на надзорните мерки.

368. Когато прилагат надзорни мерки за справяне със специфични недостатъци, установени при оценката на ПНПО елементи, компетентните органи следва да вземат предвид общите количествени изисквания за собствен капитал и ликвидност, които трябва да се приложат въз основа на критериите, посочени в дялове 7 и 9.
369. Когато прилагат надзорни мерки или санкции за преодоляване на недостатъците от пруденциален характер, свързани с риска от ИП/ФТ, компетентните органи следва да си сътрудничат с надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, така че основните слабости/уязвими страни да бъдат адекватно преодолені чрез подходящи мерки в рамките на съответните правомощия на надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма и на компетентните органи от съответните им гледни точки.
370. Компетентните органи могат да предприемат незабавни надзорни мерки, пряко свързани с резултатите от всякакви надзорни дейности.

10.2 Обща оценка по процеса на надзорен преглед и оценка

371. Когато определят общата ПНПО оценка, компетентните органи следва да вземат предвид констатациите от оценките на ПНПО елементите и по-специално:
- а) рисковете, на които инвестиционният посредник е или може да бъде изложен;
  - б) вероятността управлението, недостатъци в контролните механизми и/или бизнес моделът или стратегията на инвестиционния посредник да увеличат или намалят тези рискове или да изложат инвестиционния посредник на нов източник на рискове;
  - в) дали източниците на собствен капитал и ликвидност на инвестиционния посредник осигуряват разумно покритие на тези рискове; и
  - г) потенциала за позитивно и негативно взаимодействие между елементите (по-специално, компетентните органи може да сметат силна капиталова позиция за потенциален смекчаващ фактор за определени опасения, установени в сферата на ликвидността и финансирането, или напротив — че слаба капиталова позиция може да засили опасенията в тази област.
372. Въз основа на тези съображения компетентните органи следва да определят жизнеспособността на инвестиционния посредник, определена като нейната близост до точка на нежизнеспособност на база адекватността на неговите източници на собствен капитал и ликвидност, управление, механизми за контрол и/или бизнес модел или стратегия за покриване на рисковете, на които той е или може да бъде изложен.

373. На база на това определяне компетентните органи следва да:
- а) предприемат всички надзорни мерки, необходими за преодоляване на опасенията;
  - б) определят бъдещите ресурси за надзор и планиране за инвестиционния посредник, включително дали следва да се планират конкретни надзорни дейности за инвестиционния посредник;
  - в) определят, където е приложимо, нуждата от мерки за ранна намеса, посочени в член 27 от Директива 2014/59/ЕС; и
  - г) определят дали инвестиционният посредник може да се счита за „проблемен или има вероятност да стане проблемен“.
374. Общата ПНПО оценка трябва да се отрази в рейтинг жизнеспособността въз основа на съображенията, посочени в таблица 13, и да бъде ясно документирана в обобщение на общата ПНПО оценка. Това годишно обобщение трябва да включва и общия ПНПО рейтинг и рейтингите на елементите на ПНПО, както и всички надзорни констатации, направени в течение на предходните 12 месеца.

Таблица 12. Надзорни съображения за определяне на рейтинг на общата ПНПО оценка

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
1	Установените рискове представляват ниско ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.	<ul style="list-style-type: none"> • Моделът на стопанска дейност и стратегията на инвестиционния посредник не предизвикват загриженост. • Мерките за вътрешно управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник не предизвикват загриженост. • Рисковете за капитала и ликвидността на инвестиционния посредник представляват незабележим/много нисък риск със значително пруденциално въздействие. • Съставът и количеството поддържан собствен капитал не предизвикват загриженост. • Позицията на ликвидността и профилът на финансиране на инвестиционния посредник не предизвикват загриженост. • Където е относимо, няма съществени опасения относно надеждността и осъществимостта на плана за възстановяване на инвестиционния

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
		<p>посредник, включително общия му капацитет за възстановяване.</p>
2	<p>Установените рискове представляват средно ниско ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Има от ниско до средно ниво на загриженост по отношение на модела на стопанска дейност и стратегията на инвестиционния посредник. • Има от ниско до средно ниво на загриженост по отношение на мерките за вътрешно управление или механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник. • Има от ниско до средно ниво на риск със значително пруденциално въздействие от рисковете за капитала и ликвидността. • Има от ниско до средно ниво на загриженост по отношение на състава и количеството на поддържания собствен капитал. • Има от ниско до средно ниво на загриженост по отношение на ликвидната позиция и/или профила на финансиране на инвестиционния посредник. • Където е относимо, има от ниско до средно ниво на загриженост по отношение на надеждността и осъществимостта на плана за възстановяване на инвестиционния посредник, включително общия му капацитет за възстановяване.
3	<p>Установените рискове представляват средно високо ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Има от средно до високо ниво на загриженост по отношение на модела на стопанска дейност и стратегията на инвестиционния посредник. • Има от средно до високо ниво на загриженост по отношение на мерките за вътрешно управление или механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник. • Има от средно до високо ниво на риск със значително пруденциално въздействие от рисковете за капитала и ликвидността.

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
		<ul style="list-style-type: none"> • Има от средно до високо ниво на загриженост по отношение на състава и количеството собствен капитал, поддържан от инвестиционния посредник. • Има от средно до високо ниво на загриженост по отношение на ликвидната позиция и/или профила на финансиране на инвестиционния посредник. • Където е относимо, има от средно до високо ниво на загриженост по отношение на надеждността и осъществимостта на плана за възстановяване на инвестиционния посредник, включително общия му капацитет за възстановяване.
4	<p>Установените рискове представляват високо ниво на риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Има високо ниво на загриженост по отношение на модела на стопанска дейност и стратегията на инвестиционния посредник. • Има от високо ниво на загриженост по отношение на мерките за вътрешно управление или механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник. • Има високо ниво на риск със значително пруденциално въздействие от рисковете за капитала и ликвидността. • Има високо ниво на загриженост по отношение на състава и количеството собствен капитал, поддържан от инвестиционния посредник. • Има високо ниво на загриженост по отношение на ликвидната позиция и/или профила на финансиране на инвестиционния посредник. • Където е относимо, има високо ниво на загриженост по отношение на надеждността и осъществимостта на плана за възстановяване на инвестиционния посредник, включително общия му капацитет за възстановяване.

Рейтинг	Становище на надзора	Съображения
F	Инвестиционният посредник се счита за „проблемен или такъв, който е вероятно да стане проблемен“.	<ul style="list-style-type: none"> • Съществува непосредствен риск за жизнеспособността на инвестиционния посредник. • Инвестиционният посредник отговаря на условията, за да се счита за „проблемен или има вероятност да стане проблемен“, посочени в член 32, параграф 4 от Директива 2014/59/ЕС²².

375. Когато определят дали даден инвестиционен посредник е „проблемен или има вероятност да стане проблемен“, както е отразено чрез общ ПНПО рейтинг „F“, компетентните органи, когато е уместно, следва да се консултират с органите по реструктурирането относно констатациите, направени след процедурата, описана в член 32 от Директива 2014/59/ЕС. В случай на инвестиционни посредници, които не попадат в приложното поле на Директива 2014/59/ЕС, но които са оценени като „проблемни или има вероятност да станат проблемни“, компетентните органи следва да засилят ангажираността си с инвестиционния посредник, за да се гарантира неговото организирано прекратяване.

10.3 Прилагане на капиталови мерки

376. Компетентните органи следва да наложат допълнително капиталово изискване и да установят капиталови очаквания чрез определяне на P2R и P2G в съответствие с дял 7.

377. Независимо от изискванията, посочени в предходната точка, въз основа на слабостите и недостатъците, установени при оценката на ПНПО елементите, компетентните органи може да наложат допълнителни капиталови мерки, включително:

²² По-конкретно компетентният орган счита, че (1) инвестиционният посредник нарушава или са налице обективни елементи в подкрепа на решението, че в близко бъдеще инвестиционният посредник ще наруши изискванията за продължаване на лиценза по начин, който би оправдал отнемането на лиценза от компетентните органи поради причини, които включват, но не се ограничават до факта, че инвестиционният посредник е понесъл или е вероятно да понесе загуби, които ще изчерпят цялото или значително количество от неговия собствен капитал; (2) активите на инвестиционния посредник са или са налице обективни елементи в подкрепа на решението, че в близко бъдеще активите на инвестиционния посредник ще бъдат по-малко от неговите задължения; или (3) инвестиционният посредник е или са налице обективни елементи в подкрепа на решението, че в близко бъдеще инвестиционният посредник няма да бъде в състояние да изплаща своите дългове или други задължения, когато станат дължими. Член 32, параграф 4, буква г) от Директива 2014/59/ЕС също установява извънредни публични критерии за определяне на това дали даден инвестиционен посредник е „проблемен или има вероятност да стане проблемен“, но тези критерии не се вземат предвид за целите на ПНПО и решението, взето от компетентните органи.

- а) да изискат от инвестиционния посредник да използва нетни печалби за засилване на собствения капитал в съответствие с член 39, параграф 2, буква з) от Директива (ЕС) 2019/2034;
  - б) да ограничат или забранят разпределенията или плащанията на лихва от инвестиционния посредник на акционерите, членовете или притежателите на инструменти на допълнителния капитал от първи ред, когато тази забрана не представлява събитие на неизпълнение на инвестиционния посредник в съответствие с член 39, параграф 2), буква и) от Директива (ЕС) 2019/2034; и/или
  - в) да изискат от инвестиционния посредник да приложи специална политика за провизиране или третиране на активите по отношение на капиталовите изисквания в съответствие с член 39, параграф 2, буква г) от Директива (ЕС) 2013/2034.
378. Ако след осъществяване на връзка с надзорния орган в областта на БИП/БФТ компетентните органи трябва да се справят с пруденциалните недостатъци/уязвимости, свързани с рисковете от ИП/ФТ, в резултат на оценката на елементите на ПНПО, компетентните органи следва да ги включват в своите обсъждания, когато определят допълнително капиталово изискване само когато това се счита за по-подходящо от други надзорни мерки. Ако бъдат наложени допълнителни капиталови изисквания, те следва да се използват като временна мярка, докато недостатъците бъдат отстранени.

10.4 Прилагане на ликвидни мерки

379. Компетентните органи следва да наложат специални изисквания за ликвидност в съответствие с процеса и критериите, посочени в дял 9.
380. Независимо от специалните количествени изисквания, посочени в предходната точка, въз основа на слабостите и недостатъците, установени при оценката на рисковете за ликвидността и финансирането, компетентните органи може да наложат допълнителни ликвидни мерки, включително, например специфични изисквания за ликвидност в съответствие с член 39, параграф 2, буква к) или член 42 от Директива (ЕС) 2019/2034.

10.5 Прилагане на други надзорни мерки

381. За да се справят с конкретни недостатъци, установени при оценката на ПНПО елементите, компетентните органи може да обмислят възможността да приложат мерки, които не са директно свързани с количествени изисквания за капитал или ликвидност. Този раздел предлага неизчерпателен списък с възможните надзорни мерки, които може да се приложат въз основа на член 39 от

Директива (ЕС) 2019/2034. Компетентните органи могат да прилагат други надзорни мерки, както е посочено в този член, ако те са по-подходящи за справяне с установените несъответствия, както е описано в този раздел. При избора на мерки следва да се вземат предвид резултатите от оценката, извършена в съответствие с дялове 4, 5, 6 и 8 от настоящите насоки.

Анализ на бизнес модела

382. Надзорните мерки за справяне с недостатъците, установени в АБМ, е вероятно да включват изискване за инвестиционния посредник да коригира своите мерки за управление и контрол, за да спомогне на прилагането на бизнес модела и стратегията, или да ограничават определени бизнес дейности.
383. В съответствие с член 39, параграф 2, буква б) от Директива (ЕС) 2019/2034, компетентните органи може да поискат от инвестиционния посредник да коригира своите системи за управление и контрол на риска или своите системи за вътрешно управление така, че да отговарят на желаните бизнес модел или стратегия, по следните начини:
- а) да коригират финансовия план, заложен в стратегията, ако не е подкрепен с вътрешно капиталово планиране или достоверни допускания;
  - б) да поискат промени в организационните структури, засилване на управлението на риска и контролните функции и системи, така че да подкрепят прилагането на бизнес модела или стратегията; и/или
  - в) да поискат промени и засилване на ИТ системите, така че да подкрепят прилагането на бизнес модела или стратегията.
384. В съответствие с член 39, параграф 2, буква д) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да поискат от инвестиционния посредник да промени бизнес модела или стратегията, когато:
- а) те не са подкрепени от подходящи организационни процеси и системи за вътрешно управление или системи за контрол и управление на риска;
  - б) те не са подкрепени от капиталови и оперативни планове, включително разпределяне на подходящи финансови, човешки и технологични (ИТ) ресурси; и/или
  - в) съществуват значителни опасения относно устойчивостта на бизнес модела.
385. В съответствие с член 39, параграф 2, буква е) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да:
- а. поискат от инвестиционните посредници да намалят риска, присъщ за продуктите, които те предоставят/разпространяват, по следните начини:
    - да поискат промени в рисковете, присъщи за определени оферти на продукти; и/или

- да поискат подобрения в мерките за управление и контрол за разработка и поддръжка на продуктите;
- b. да поискат от инвестиционния посредник да намали риска, присъщ за неговите системи чрез средства:
- да поискат подобрения в системите или увеличаване на нивото на инвестиции или ускоряване на прилагането на нови системи; и/или
  - да поискат подобрения в системите за вътрешно управление и контрол за разработка и поддръжка на системите;
- c. да поискат от инвестиционните посредници да намалят риска, присъщ на техните дейности, включително дейностите, възложени на външни изпълнители, по начини, включително:
- изискване за промени или намаляване на определени дейности с оглед намаляване на присъщия им риск; и/или
  - изискване за подобряване на правилата за управление и контрол и надзор на дейностите, възложени на външни изпълнители.

Вътрешно управление и механизми за контрол в рамките на инвестиционния посредник

386. Надзорните мерки за справяне с недостатъците, установени при оценката на вътрешното управление и механизмите за контрол в рамките на инвестиционния посредник, може да се фокусират върху изискването от инвестиционния посредник да засили системите за управление и контрол или да намали риска, присъщ за продуктите, системите и операциите. При прилагането на надзорни мерки за отстраняване на недостатъците, установени при оценката на вътрешното управление, компетентните органи следва да си сътрудничат с компетентните органи за целите на Директива 2014/65/ЕС, така че свързаните с тях недостатъци/уязвимости да бъдат отстранени по последователен начин.

387. В съответствие с член 39, параграф 2, буква б) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да:

- a) поискат от инвестиционния посредник да промени цялостните си системи за управление и организацията си, включително като поискат:
- промени в организационната или функционална структура, включително линиите на отчитане;
  - изменения в политиките на риск и начина на тяхната разработка и прилагане в цялата организация; и/или

- увеличаване на прозрачността на системите за вътрешно управление;
- б) поискат от инвестиционния посредник да промени организацията, състава или работните процедури на ръководния орган;
- в) поискат от инвестиционния посредник да засили общите си системи за управление на риска, включително като поискат:
- промени или намаляване на склонността за поемане на риск или системите за вътрешно управление при определяне на склонността на поемане на риск и разработването на общата стратегия към риска;
  - подобрения в процедурите и моделите на ВААК и ВААЛ, когато не се считат за подходящи за целта;
  - повишаване на капацитетите за стрес тестове и общата програма за стрес тестове; и/или
  - подобрения на планирането на действия при непредвидени обстоятелства;
- г) поискат от инвестиционния посредник да засили системите и функциите за вътрешен контрол, включително като поискат:
- независимост и подходящо разпределяне между персонала на функцията на вътрешен одит; и/или
  - подобрения в процеса на вътрешно отчитане, които да гарантират подходящо отчитане пред ръководния орган;
- д) поискат от инвестиционния посредник да подобри информационните системи или системите за непрекъснатост на дейността, например като поискат:
- подобрения в надеждността на системите; и/или
  - разработване и тестване на планове за непрекъсваемост на дейността.

388. В съответствие с член 39, параграф 2, буква ж) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да изискат от инвестиционния посредник да:

- а) промени политиката за възнагражденията; и/или
- б) ограничи променливото възнаграждение като процент от нетните приходи.

389. Въз основа на резултатите от качествения преглед на програмите за стрес тестване и ако бъдат открити несъответствия, компетентните органи може да изискат от инвестиционния посредник:

- а) да разработи план за коригиращи действия, насочен към подобряване на програмите и практиките за стрес тестване.
- б) да направи промени в капиталовия си план;
- в) където е уместно, да проведат конкретни предписани сценарии (или елементи от тях) или да използват конкретни допускания.

Риск за клиента

390. Надзорните мерки за отстраняване на недостатъци, установени при оценката на риска за клиента и свързаните с това системи за управление и контрол, е вероятно да се фокусират върху това да изискват от инвестиционния посредник да намали нивото на присъщия риск или да засили системите за управление и контрол.

391. В съответствие с член 39, параграф 2, буква б) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да изискат от инвестиционния посредник да:

- а) включи ръководния орган или неговите комитети по-активно в управлението на риска за клиента;
- б) подобри организационната рамка, за да гарантира ефективно предоставяне на услуги на клиентите с достатъчни (качествени и количествени) човешки и технически ресурси (включително фронт офис и бек офис, информационни системи);
- в) подобри рамката за контрол (ефективност и независимост на контролните функции), за да намали своите рискове за клиентите;
- г) подобри качеството и честотата на докладване относно риска за клиента пред ръководния орган и висшето ръководство.

392. В съответствие с член 39, параграф 2, буква г) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да изискат от инвестиционния посредник да:

- а) прилага специална политика за провизиране;
- б) коригира вътрешните оценки на размера на К-фактора за риска за клиента и изчислява допълнителното капиталово изискване.

393. В съответствие с член 39, параграф 2, букви д) и е) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да изискат от инвестиционния посредник да:

- а) ограничи дейността, операциите или мрежата;

- б) поиска продажбата на дейности, които създават прекомерен риск за финансовата стабилност на инвестиционния посредник;
- в) намали риска, присъщ на дейностите, продуктите (включително излагането на сложни продукти и сделки, нивото на риска от концентрация) и системите, включително възложените на външни изпълнители дейности.

Риск за пазара

394. Надзорните мерки за отстраняване на недостатъци, установени при оценката на риска за пазара и свързаните с това системи за управление и контрол, е вероятно да се фокусират върху това да изискват от инвестиционния посредник да намали нивото на присъщия риск или да засили системите за управление и контрол.

395. В съответствие с член 39, параграф 2, буква б) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да поставят изискване инвестиционният посредник да предприеме действия за справяне с недостатъците, установени по отношение способността си да идентифицира, измерва, наблюдава и контролира риска за пазара, по следните начини:

- а) гарантиране, че пазарният риск на инвестиционния посредник отразява по подходящ начин склонността на инвестиционния посредник към пазарен риск и съответства на общата склонност за поемане на риск;
- б) изискване на подходяща организационна рамка с достатъчни (качествени и количествени) човешки и технически ресурси;
- в) да подобри изпълнението на вътрешните подходи на инвестиционния посредник или на неговия капацитет за провеждане на бек тестове или стрес тестове;
- г) да повиши качеството и честотата на отчитането пред управителния орган и висшето ръководство на инвестиционния посредник; и/или
- д) изискване на по-чести и задълбочени вътрешни одити във връзка с риска за пазара и изчисляване на допълнителното капиталово изискване.

396. В съответствие с член 39, параграф 2, буква д) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да:

- а) ограничат инвестициите в определени продукти, когато политиките и процедурите на инвестиционния посредник не гарантират адекватно покритие и контрол над риска от тези продукти;

- б) поискат от инвестиционния посредник да представи план за постепенно намаляване на своите експозиции на проблемни активи и/или неликвидни позиции; и/или
  - в) поискат продажбата на финансови продукти, включително когато процесите на оценка на инвестиционния посредник не водят до консервативни оценки.
397. В съответствие с член 39, параграф 2, буква е) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да:
- а) изискват от инвестиционния посредник да намали нивото на присъщия пазарен риск (чрез хеджиране или продажба на активи); и/или
  - б) поискат от инвестиционния посредник да увеличи размера на деривати, уредени чрез централни контрагенти (ЦК).

Риск за дружеството

398. Надзорните мерки за отстраняване на недостатъци, установени при оценката на риска за дружеството и свързаните с това системи за управление и контрол, е вероятно да се фокусират върху това да изискват от инвестиционния посредник да намали нивото на присъщия риск или да засили системите за управление и контрол.
399. В съответствие с член 39, параграф 2, буква б) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да:
- а) гарантират, че стратегията за риска на инвестиционния посредник отразява по подходящ начин склонността на инвестиционния посредник към риск за дружество, включително ежедневния търговски поток, концентрацията и неизпълнението от страна на контрагента), и е в съответствие с общата склонност за поемане на риск;
  - б) изискват подходяща организационна рамка с достатъчни (качествени и количествени) човешки и технически ресурси;
  - в) изискват от инвестиционния посредник да включва по-активно ръководния орган или неговите комитети в управлението на риска за дружеството;
  - г) изискват от инвестиционния посредник да вземе предвид присъщия за дружеството риск при одобряването на нови продукти и системи;
  - д) изискват от инвестиционния посредник да подобри идентифицирането на операционния риск (във връзка с ежедневния търговски поток) и системите за измерване; и/или

- е) коригират вътрешните оценки на размера на к-фактора за риска за дружеството и изчисляват допълнителното капиталово изискване.
400. В съответствие с член 39, параграф 2, букви д) и е) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да:
- а) изискат от инвестиционния посредник да ограничи дейността, операциите или мрежата от инвестиционни посредници (намаляване на степента на риска от концентрация или излагането на риск от неизпълнение от страна на търговския контрагент);
  - б) изискат продажбата на дейности, които създават прекомерни рискове за стабилността на инвестиционния посредник;
  - в) да изискат от инвестиционния посредник да намали обхвата и/или степента на дейностите по възлагане на дейности на външни изпълнители, включително реструктуриране или излизане от споразуменията за възлагане на дейности на външни изпълнители и преминаване към друг доставчик на услуги;
  - г) да изискат от инвестиционния посредник да намали експозициите на риска за дружество;
  - д) да ограничават дейността, операциите или мрежата на инвестиционните посредници или да изискват освобождаване от дейности, които създават прекомерен риск за надеждността на инвестиционния посредник;
  - е) да изискат намаляване на риска, присъщ на дейностите, продуктите и системите на инвестиционните посредници, включително рисковете от ИП/ФТ с пруденциални последици.

Други рискове за капитала

401. Независимо от изискването за притежаване на допълнителен собствен капитал съгласно член 39, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2019/2034, компетентните органи следва да обмислят прилагането на надзорни мерки, когато резултатите от ПНПО или други надзорни дейности разкриват недостатъци в измерването, управлението, наблюдението и контрола на операционния риск от инвестиционния посредник, включително по-специално риска, свързан с ИКТ, лихвения риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл, или всеки друг риск, от значение за инвестиционния посредник.

Ликвиден риск

402. В съответствие с член 39, параграф 2, буква к) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да:

- а) изискват диверсификация на ликвидния буфер и валутната съгласуваност между ликвидните активи и нетните изходящи потоци;
- б) наложат изисквания за концентрацията на държаните ликвидни активи, включително:
  - изисквания за състава на профила на ликвидните активи на инвестиционния посредник по отношение на класове активи, валути; и/или
  - тавани, лимити или ограничения върху концентрациите на финансиране;
- в) наложат ограничения върху краткосрочни договорни или поведенчески несъответствия в падежа:
  - лимити върху падежни несъответствия (в конкретни времеви групи);
  - лимити върху минималните периоди на оцеляване; и/или
  - лимити върху зависимостта от някои краткосрочни източници на финансиране, като финансиране на паричния пазар.

403. В съответствие с член 104, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи може да поискат да бъдат предприети действия за справяне с недостатъците, установени по отношение способността на инвестиционния посредник да идентифицира, измерва, наблюдава и контролира ликвидния риск, по следните начини:

- а) повишаване на способността за провеждане на стрес тестове с цел подобряване на неговата способност да идентифицира и определя количествено съществените източници на ликвиден риск за инвестиционния посредник;
- б) повишаване на неговата способност да реализира своите ликвидни активи;
- в) подобряване на неговия план за действие при непредвидени обстоятелства, свързани с ликвидността, и рамките на показатели за ранно предупреждение, свързани с ликвидността; и/или
- г) подобряване на отчитането на информацията за управлението на ликвидността пред ръководния орган и висшето ръководство на инвестиционния посредник.

404. В съответствие с член 39, параграф 2, буква к) от Директива (ЕС) 2019/2034 компетентните органи могат да поискат да бъдат предприети действия за изменение на профила на финансиране на инвестиционния посредник, включително:

- а) намаляване на нейната зависимост от определени (евентуално променливи) пазари на финансиране, като финансиране на едро;
- б) намаляване на концентрацията на неговия профил на финансиране по отношение на контрагенти, пикове в дългосрочния падежен профил, (несъответствия във) валути; и/или
- в) намаляване на размера на неговите обременени с тежести активи, като потенциално се прави разграничение между обща тежест и свръхобезпечение.

10.6 Надзорна реакция на ситуация, в която не е спазено изискването по втори стълб

405. Изискването по втори стълб е юридически задължително условие, което инвестиционните посредници трябва да спазват по всяко време, включително в условия на стрес. Когато параметърът P2R, определен в съответствие с настоящите насоки, вече не е спазен, компетентните органи следва да разгледат допълнителни правомощия за намеса, включително пряко отнемане на лиценза, ако притежават такава компетентност или обмислят да поискат това от компетентните органи за целите на Директива 2014/65/ЕС, или, когато е приложимо, прилагането на мерки за ранна намеса и действия за реструктуриране, в съответствие съответно с член 8 от Директива 2014/65/ЕС и Директива 2014/59/ЕС. При упражняването на тези правомощия компетентните органи следва да вземат предвид дали мерките са пропорционални на обстоятелствата и на тяхното становище относно как ситуацията вероятно ще се развие. При определяне на това дали даден инвестиционен посредник е проблемен или има вероятност да стане проблемен, следва да се вземе предвид и нарушението на насоките по втори стълб.

10.7 Надзорна реакция на ситуация, в която насоките по втори стълб не са спазени

406. Компетентните органи следва да следят дали размера на собствения капитал, очакван съгласно насоките по втори стълб, е установен и се поддържа от инвестиционния посредник във времето.

407. Когато собственият капитал на инвестиционния посредник намалее или има вероятност да намалее под нивото, определено от насоките по втори стълб, компетентният орган следва да очаква от инвестиционния посредник да го уведоми и да подготви преразгледан капиталов план. Компетентните органи следва да се

уверят, че в своето уведомление инвестиционният посредник обяснява какви неблагоприятни обстоятелства е вероятно да го принудят да направи това и какви действия се предвиждат за евентуално възстановяване на съответствието с насоките по втори стълб като част от засилен надзорен диалог.

408. Най-общо има три ситуации, които следва да бъдат разгледани от компетентните органи, при които инвестиционният посредник би могъл да не успее да спази своите насоки по втори стълб.

а) Когато нивото на собствения капитал спадне под нивото на P2G при специфични за инвестиционния посредник или външни обстоятелства, при които са възникнали рисковете, които P2G е имало за цел да покрие, компетентният орган може да разреши на инвестиционния посредник временно да извършва дейност под равнището на P2G, при условие че преразгледаният план за капитала се счита за надежден в съответствие с критериите, посочени в раздел 7.7.3. Компетентният орган може също да прецени да коригира нивото на насоките по втори стълб, където е уместно.

б) Когато нивото на собствения капитал падне под нивото на насоките по втори стълб при специфични за инвестиционния посредник или външни обстоятелства, в резултат на реализирането на рискове, които насоките по втори стълб не е трябвало да обхванат, компетентните органи следва да очакват от инвестиционния посредник да увеличи нивото на собствения си капитал до нивото на насоките по втори стълб в рамките на подходящ времеви срок.

в) Когато инвестиционният посредник не спази насоките по втори стълб, не ги внедри в своята рамка за управление на риска или не установи собствен капитал, за да спази насоките по втори стълб, във времеви срокове, определени в съответствие с точка 294, компетентните органи могат да приложат допълнителните надзорни мерки, както е определено в раздели 10.3 и 10.5.

Когато не е дадено разрешение за извършване на дейност под равнището на P2G, посочено в буква а), и собственият капитал на инвестиционния посредник многократно е под равнището на P2G, компетентният орган следва да наложи допълнително капиталово изискване в съответствие с дял 7.

409. Независимо от конкретните надзорни реакции в съответствие с предходната точка, компетентните органи могат също да обмислят възможността да приложат капиталовите и допълнителните надзорни мерки, определени в раздели 10.3 и 10.5, когато те са сметнати за подходящи за справяне с причините за спада на собствения капитал под нивото, определено от насоките по втори стълб.

10.8 Взаимодействие между надзорните мерки и мерките за ранна намеса

410. В допълнение към надзорните мерки, посочени в настоящия дял, за инвестиционни посредници, които попадат в приложното поле на изискванията на Директива 2014/59/ЕС, компетентните органи може да приложат мерки за ранна намеса, предвидени в член 27 от тази Директива, които са предназначени да допълнят набора от надзорни мерки съгласно членове 39 - 42 от Директива (ЕС) 2019/2034.
411. Компетентните органи следва да прилагат мерки за ранна намеса, без това да изключва други надзорни мерки, като когато прилагат мерки за ранна намеса, те трябва да изберат най-подходящата/те мярка/мерки, за да гарантират реакция, съразмерна с конкретните обстоятелства.

10.9 Взаимодействие между надзорните мерки и мерките за ранна намеса

412. Когато в процеса на упражняване на надзорните си дейности компетентните органи имат основателни признаци за недостатъци в рамката за системите и механизмите за контрол на инвестиционния посредник или в рамката за вътрешно управление, свързани с БИП/БФТ, или когато имат основателни причини да подозират, че инвестиционният посредник е изложен в по-голяма степен на рискове от ИП/ФТ, те следва:
- а) да уведомят надзорния орган за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма за тези недостатъци и рискове веднага след установяването им;
  - б) да оценяват въздействието, което тези недостатъци и рискове могат да окажат върху пруденциалното състояние на инвестиционния посредник;
  - в) да поддържат връзка с надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма и в съответствие с мандатите и функциите на съответните органи, да разглеждат най-подходящите мерки за пруденциален надзор за преодоляване на тези недостатъци и рискове в допълнение към всички мерки, предприети от надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.
413. Когато компетентните органи са уведомени или узнаят за планирани или наложени надзорни мерки или санкции от надзорните органи в областта на БИП/БФТ, те следва да преценят дали и как потенциалните пруденциални последици от слабостите и неуспехите, установени от надзорните органи в областта на БИП/БФТ, трябва да бъдат смекчени.

Дял 11 Прилагане на ПНПО за групи от инвестиционни посредници

---

414. Този дял третира прилагането на общите ПНПО процедури и методология, посочени в настоящите насоки, по отношение на групи инвестиционни посредници и техните субекти. Той също така предоставя връзки със сътрудничеството и координацията в областта на надзора съгласно членове 48 и 49 от Директива (ЕС) 2019/2034 и в съответствие с делегирания регламент, приет въз основа на член 48, параграф 8 от посочената Директива²³.
415. В ПНПО компетентните органи следва също така да вземат предвид потенциалните рискове от ИП/ФТ, като отчитат информацията, получена от съответните надзорни органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма на държавата членка, в която е установено предприятието майка, както и надзорните органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, отговорни за надзора в областта на БИП/БФТ на предприятията на групата в различни юрисдикции, по-специално оценката на рисковете от ИП/ФТ, съществените слабости и нарушенията на законодателството в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, които са свързани със структурата на трансграничната група.
416. Когато оценяват пруденциалните последици от рисковете от ИП/ФТ за трансгранична група на инвестиционния посредник, компетентните органи следва да използват информацията, получена чрез двустранни ангажименти със съответните надзорни органи в областта на БИП/БФТ и чрез участието им в колегии за БИП/БФТ²⁴ и колегии за пруденциален надзор.

11.1 Прилагане на ПНПО към трансгранични групи

417. Когато прилагат ПНПО и настоящите насоки към групи инвестиционни посредници, компетентните органи следва да оценят жизнеспособността на групата като цяло, както и отделните ѝ субекти, като същевременно се стремят да избегнат ненужното дублиране на надзорните изисквания. Това може да стане чрез разделяне на процеса на два етапа: (1) компетентните органи извършват първоначална оценка на субектите под техния пряк надзор и (2) компетентните органи координират оценката, когато е създадена в рамките на колегиите от надзорни органи съгласно изискванията на член 48, параграф 2 и член 49 от Директива (ЕС) 2019/2034.

---

²³ ЕВА/RTS/2021/06 относно колегиите от надзорни органи за групите инвестиционни посредници

²⁴ Колегии за БИП/БФТ, както е определено в съвместните насоки относно сътрудничеството и обмена на информация за целите на Директива (ЕС) 2015/849 между компетентните органи, упражняващи надзор върху кредитните и финансовите институции („Насоките относно колегиите за БИП/БФТ“).

418. В съответствие с обхвата на приложение на насоките, както е посочено в дял 1:
- a. консолидиращите надзорни органи трябва да извършат първоначалната оценка на предприятието майка и групата инвестиционни посредници на консолидирано ниво; и
  - b. компетентните органи следва да извършат първоначалната оценка на субектите под техен надзор (индивидуални или субконсолидирани, където е подходящо);
419. Когато настоящите насоки се прилагат към дъщерни предприятия на трансгранична група, при извършване на първоначалната оценка компетентните органи за дъщерните предприятия трябва първо да разгледат инвестиционните посредници на индивидуална база, т.е. да оценят бизнес модела, стратегията, вътрешното управление и механизмите за контрол, рисковете за капитала и ликвидността, адекватността на капитала и ликвидността на субекта, както биха направили за един самостоятелен инвестиционен посредник. Констатациите от тази първоначална оценка, когато е подходящо, трябва също да включват установяване на ключовите слабости в групов контекст, които може да бъдат свързани с разчитането на даден инвестиционен посредник на неговото предприятие майка/група за финансиране, капиталова и технологична подкрепа. В своята първоначална оценка, извършена на индивидуална база, компетентните органи следва също да отразят силите и смекчаващите фактори, свързани с това, че субектът е част от групата, които може да бъдат свързани с групова технологична подкрепа и мерки за финансова подкрепа.
420. Резултатите от такава първоначална оценка на ПНПО елементи, включително, ако бъдат установени, представи за ключови зависимости от предприятието майка/групата, трябва да служат като входни данни за оценки и трябва да бъдат обсъдени от компетентните органи в рамките на колегиите от надзорни органи, установени съгласно изискванията на член 48 от Директива (ЕС) 2019/2034.
421. След провеждане на обсъжданията в рамките на колегиите от надзорни органи, компетентните органи следва да финализират съответните си ПНПО оценки, като извършат необходимите корекции въз основа на резултатите от обсъжданията в колегиите.
422. Компетентните органи следва да обсъдят и съгласуват следното в рамките на колегиите от надзорни органи:
- a) планиране, включително честота, и срокове за извършване на оценката на различни елементи на ПНПО за консолидираната група;

- б) подробности за прилагането на сравнителни показатели, които се използват за оценката на ПНПО елементите;
- в) подход към оценяването и определянето на рейтингите на подкатегиите риск поотделно, когато тези подкатегории са определени като съществени;
- г) входящи данни, изисквани от инвестиционния посредник на консолидирано равнище и на равнище субект за извършване на оценката на елементите на ПНПО;
- д) резултати от оценката, включително ПНПО рейтинги, определени за различни елементи, общата ПНПО оценка и общия ПНПО рейтинг на ниво консолидиран и индивидуален субект. Когато обсъждат оценката на отделните рискове за капитала и ликвидността, компетентните органи следва да се фокусират върху рисковете, определени като съществени за съответните субекти;
- е) трансграничните пруденциални последици от рисковете и опасенията, свързани с ИП/ФТ; и
- ж) планирани надзорни мерки и мерки за ранна намеса, ако е подходящо.

11.2 ПНПО капиталова оценка и пруденциални изисквания, специфични за инвестиционния посредник

423. Определянето на капиталовата адекватност и изискванията в съответствие с описания в дял 7 процес за групи от трансгранични инвестиционни посредници е част от обсъждането в рамките на колегията на надзорните органи.
424. Упражняването на надзорни правомощия и предприемането на надзорни мерки, включително във връзка с налагането на изисквания за допълнителен собствен капитал съгласно член 39, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2019/2034 на ниво консолидиран и индивидуален обект, както е посочено в дял 7, трябва да бъдат обсъдени в колегията на надзорните органи.
425. В контекста на обсъжданията относно адекватността на нивото на собствен капитал и определянето на допълнително капиталово изискване, компетентните органи следва да вземат предвид:
- а) оценката на съществеността на рисковете и недостатъците, установени на ниво консолидиран и индивидуален обект (т.е. кои рискове са съществени за групата като цяло кои са съществени само за един субект) и нивото на собствен капитал, необходим за покриване на тези рискове;

- б) когато установените недостатъци са общи за всички субекти, да се съгласува оценката и надзорната реакция и в частност да се вземе решение дали мерките трябва да се наложат на консолидирано ниво или пропорционално на ниво субект за субектите, в които са налице общи недостатъци;
  - в) резултатите от надзорните сравнителни изчисления, използвани за определяне на допълнително капиталово изискване за всички субекти в дадена група и на консолидирано ниво;
  - г) допълнителното капиталово изискване, което да бъде наложено върху субектите и на консолидирано ниво за осигуряване на съответствие на окончателните капиталови изисквания и дали има нужда от прехвърляне на собствен капитал от консолидирано ниво на ниво субект; и
  - д) определяне на P2G за инвестиционен посредник предприятие майка или дъщерно дружество или на консолидирано равнище.
426. Капиталовото изискване и другите капиталови мерки, ако е приложимо, следва да бъдат определени на консолидирано и на индивидуално равнище. За подконсолидираното ниво, капиталовото изискване и другите капиталови мерки трябва да покриват само предприятието майка на подконсолидираната група, за да се избегне двойно отчитане на изискването за допълнителен собствен капитал, обмисляно от компетентните органи за дъщерни дружества в други държави членки.

11.3 Прилагане на други надзорни мерки

427. Компетентните органи, отговорни за надзора на трансгранични групи от инвестиционни посредници и техните субекти, трябва да обсъдят и съгласуват, когато е възможно, прилагането на надзорни мерки и мерки за ранна намеса, когато е уместно, към групата и/или нейните съществени субекти, за да се осигури последователното прилагане на най-подходящите мерки към установените слабости, като се вземе предвид измерението на групата, включително зависимостите и вътрешногруповите мерки, разгледани по-горе.
428. При налагането на надзорни или административни мерки, включително санкции на инвестиционните посредници за пропуски им адекватно да отстранят недостатъците, свързани с рисковете от ИП/ФТ, компетентните органи, отговарящи за пруденциалния надзор върху субектите от група трансгранични инвестиционни посредници, следва да поддържат връзка със съответните надзорни органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.